

Nam thu như
So 13 - giá 0\$ 10

TÂN VĂN

Ngày thu bay
27 Octo. 1934

Chủ-nhơn sáng lập : Mlle Trần-thị-Hiệp - Quản-lý chủ-nhiệm : Phan-văn-Thiết

BAO-QUAN : N° 45 RUE GARROS-SAIGON

DEPOT LEGAL

INDOCHINE

N° 4407

MỘT VẤN-ĐỀ RẤT QUAN HỆ TỚI XÃ-HỘI

CHÚNG TA NÊN ĐỂ Ý tới bài ca câu hát

Người ta có khuynh-hướng
sai lầm, một phần cũng do
bài ca câu hát khiến nên.

Không còn ai chẳng biết, thuở xưa sở dĩ có sự ca hát là do người ta cảm-động một việc gì quá mà phát ra từ ta vịnh thán. Trái lại lẽ đó, ngày nay, người ta tưởng-tượng sự cảm-động của kẻ khác mà phổ nên câu hát bài ca. Bởi vậy, điệu ca lối hát xưa nay đã khác nhau và sự tác-dụng cũng chẳng còn như nhau được.

Thuở xưa, bài ca câu hát sanh ra do sự cảm-động, mà rồi cái tác-dụng của sự truyền bá nó là làm cho được nhiều người cùng cảm-động để cùng theo một khuynh hướng với mình. Ví dụ, trong thi ca của Tàu thuở xưa, ta thấy biết bao nhiêu là bài do cảm-tình mà sanh, truyền ra đời được biết bao là ảnh-hưởng tốt; như bài Tế-phế cam-đường (蔽芾甘棠) của người ta đặt ra ca tụng công-tích ông Thiệu-Bá đời nhà Châu bài Lục-y (綠夜) vịnh tình-cảnh bà Trang-Khuông v. v. Hoặc những bài hát của người Pháp như bài Marseillaise mà ông Rouget de Lisle đặt năm 1792 cho đạo binh Rhis hát để nong lòng chiến-sĩ vì đòi quê-hương tổ-quốc mà chống đuổi kẻ giặc. Hay là những bài đồng ca của nước ta:

— Mẹ già ở tấm lều tranh.
Sớm thăm tối viếng mới dành dạ con.

— Ngồi buồn nhớ mẹ ta xưa.
Miệng nhai cơm búng lưỡi lừa cá xương.

— Má ơi chớ đánh con đau.
Đề con bắt ốc hái rau má nhờ.

Vân.. vân..

Những câu hát này, tôi biết khi tôi còn nhỏ, tuy nó không nghĩa-lý gì cao sâu, song nó có ý dạy dỗ trẻ nhỏ về mặt biểu-kính.

Đó, đại để bài ca câu hát thuở xưa có tác-dụng như vậy. Mà đến ngày nay thì đã khác hẳn. Tôi không nói bưng đầu, ai chịu để ý tới một chút, lắng nghe luôn luôn có những câu ca, câu hát này:

Ca : Nợ duyên gì là nợ duyên gì?
Một tấm tình si.

Đề thơ nhàn, nhàn với tương-tri.

Hay là: Nhớ tình-lang, đêm xuân
em hằng trông mây ngóng gió.
Biết làm sao cho sông Ngân nọ
con ô-thước nó đội cầu.

Thời thì mở giọng ra tình
rất là tình.

Còn hát: Trống treo ai dám đánh
thùng.

Fậu không ai dám dỡ mừng chun
vô.

Hoặc: Chuột kêu chít chít trong
rương.

Anh đi cho khéo đừng giương mẹ
hay.

Toàn là giọng dâm-ô lãng-mạn,
ai đọc tới chỉ làm cho
mình tưởng tới chuyện chi chi.

Đại loại, bài ca câu hát ngày nay như vậy; bay là có trích trong mấy bản tuồng cải-lương ra, một số nhiều cũng là ý-từ nhảm-nhi, lời lẽ vắn vơ, không khéo lại truyền cho dân-gian một thói xấu: dâm-ô, lãng-mạn.

Cả hát chỉ chi mà đũa bé nên năm nên bảy hể mở miệng ra thì rất những giọng tình tự ấy. Người chèo ghe, người đi làm ở đồng, kẻ đưa con ru ngủ, kẻ làm việc nhẹ vắn vắn, không hứng thú thì thôi, khi hứng thú, cất giọng lên ca thì cũng chỉ những bài hát câu ca nhơ-nhớp lả-lúa như vừa dẫn một ít ở trên.

Câu ca câu hát có công-dụng cho dân-gian như là kinh-nhật-tụng của người tôn-giáo; thế mà câu ca câu hát toàn là dâm-phong xú-thải như vậy, càng ngày càng khấn vào trí óc cả người xã-hội thì sự hại mới lớn là dường nào.

Cách nay lâu lâu, nhớ chừng như là lối bày hay tám năm gì đó, một nhà văn đàn anh (COI TIẾP QUA TRƯỞNG 2)

Bon Prime N° 36 Để lãnh đồng-hồ

Có đủ 52 cái bons liên tiếp
cái đầu phải ở trong khoản
31 Mai về trước thì được
lãnh một cái đồng hồ.

Từ bon này về sau, bon nào
không có dấu «Contrôle T.V.»
thì bốn-báo không thể nhận.

Cái va-li đựng con nít

Đôi vật-chất chiến-tranh này, làm đến cái sanh-mạng của lũ trẻ đầu xanh cũng phải lo ngại.
Nay mai có chiến-tranh, cách giết nhau phần nhiều bằng độc-khí, cho nên bây giờ người ta đã phải nghĩ cách bảo-hộ con nít. Lúc đó muốn trốn hơi độc, người ta sẽ bỏ nó vào trong va-li kiểu riêng như độc-giả nghĩ thấy trên đây.

Thiệt Hòn

ÔNG cửa sổ lại, chồng biếu vợ.
— Đổng làm chi để mở mà!
— Đổng lại kéo tôi lạnh.
— Nếu đổng thời tôi lại nực lăm.
— Mày không chịu đổng hả?

— Không!
— Đáng tội mấy nghe con khốn nạn! Đùng, đùng, đùng, ba tiếng súng sáo! Thế là tên Louis Gher-naieff đã giết vợ nó vì một việc hết sức nhỏ mọn.

Chuyện này xảy ra ở miền Nam-Phi-châu, thành Johannesburg.

Loài người không biết có bị cái thuyết «Tiền Định» nó chỉ phối hay không chớ thấy nhiều việc lạ kỳ quá bắt phải ngẫm nghĩ. Kia như vị công-tử Annam kia, xa cha xa mẹ sang thành Nice (Pháp) mà du học. Một hôm, đương ở chơi trong sân trường, bỗng nhưng một viên đá to lớn ở đâu văng lại trúng nhằm anh ta té chết tốt.

Số là gần đó chừng vài trăm thước, có thợ đương bắn đá trong núi.

Bắn thường thường đâu có văng ra xa dữ vậy! Vì cái ám lực gì khiến xui bừa ấy thợ bắn đá dùng thuốc pháo quá nhiều đến nỗi một viên đá lớn văng ra đến mấy trăm thước lặn? Có cái ám lực gì dẫn viên đá ấy từ hòn núi đến ngay anh học trò Annam mà làm cho chết? Chớ sao trong trường có mấy trăm học trò tấy

mà viên đá ấy không đụng ai, còn chỉ có 1 tên học trò Annam mà viên đá ấy lại tìm mà trúng? Lại, thiệt là lạ?

Cứ như điển tin Arip thời nạn hỏa hoạn dưới el iếc tàu Hué-ký Moro Castle, cháy gần Nữ-uớc thật là ghê gớm hết sức, hơn những nạn Atlantique, Asia và Philippar nữa,

ít ai nghe nói cuộc hỏa hoạn chiếc Asia. Chiếc này chở 1.500 dân Á-rập đi tấy ở La Mecque về Djibouti và Aden, bị cháy giữa biển Đỏ. Có 40 người vì quá tin nơi Chúa, không chịu nhảy xuống biển mà lội, lại chun vô trong phòng ăn mà cầu nguyện... Lúc ấy, nhà phóng sự trú danh Alber Londres cũng có ở trên tàu, ông ta chép lại rằng sau đó vài phút, ông ta nghe như tiếng súng sáo nổ tiếp theo có mấy chục tiếng. Ông viết: «Như ai lạ thì cho là tiếng súng sáo nổ, chúng tôi đã được mục kích nhiều cuộc thiêu người ở Ấn-độ, tôi dự rằng đó là tiếng óe nổ... vì óe đàn ông nổ nghe bùm bùm như tiếng súng còn óe đàn bà nổ nghe êm nhỏ hơn. Ấy những tiếng nổ ấy là những tiếng óe nổ của 40 người vì quá mê tín, không chịu nhảy xuống biển, mà phải chết thiêu một cách thê thảm.»

Cách đó 2 năm gần đúng, từ ngày tàu Asia cháy (ngày 21 Mai 1930 còn tàu Philippar cháy ngày 16 Mai 1932) ông A. Londres lại chết trong cuộc hỏa hoạn thiêu chiếc Philippar cũng vì một cơ không chịu nhảy xuống biển!

Hay là cái chết của ông A. Londres đã «viết trước trên trán người» (tiền định) nên người đã biết... mà không tránh khỏi chẳng?

VIỆT-LAN

Trong số này

CÓ NHỮNG BÀI:

Đề ý tới bài ca câu hát.
Sau cuộc ám sát vua Alexandre.
Cách làm cho hết bệnh di đêm.
Bạc đồng xài được.
Địa-vị chánh-trị của phụ-nữ.
Ồ di-doan (điều tra).
Chuyện thần Rắn (Nhi-đồng).
Trương Trung-kỳ.
Tùy-bút - Thiệt-hơn.
Cổ-kim Giai-vận.
Trương Cao-miên.
Phụ-nữ - Nhi-đồng.
Thế-thảo - Đua ngựa.
Thai-Toán-Đồ - Cờ-tướng

Nhiều hình thời-sự.

Lờ, Lăm. - Lười gươm
Nữ-hiệp. - Liêu-Trai chi-dị

20 trang..... 0\$ 10

Tùy Bút

KHÔNG ĐƯỢC TUYÊN ÁN XỬ-TỬ CÁCH ĐÓ

T HƯỜNG nghe nhiều người mình đồn đãi ngợi khen một vài ông lang thuốc Annam ta hay quá.

Nghe như họ nói, thì sự hay đây chẳng phải là bệnh nào chữa cũng lành, mà hay ở chỗ ông thầy có thể coi sắc mắt người bệnh mà biết người ấy mấy tháng nữa chết.

Tôi ngồi nghe một đám nói chuyện với nhau:

— Chà ông X. thuốc hay quá ông ơi! Tôi có người bà con còn trẻ, chỉ bị chứng mất ăn mất ngủ thường thôi, nhưng vì nhà khá, nên muốn uống thuốc bổ cho khỏe. Hai vợ chồng bèn dắt nhau lại ông lang X. có tiếng thuốc này. Mới đặt tay vào mạch và ngó qua sắc mặt anh chồng, ông lang thờ dài và nói cách chậm bằm:

— Tội nghiệp cho thầy quá, mới chừng này tuổi mà đoán số. Thuốc men làm gì nữa, chỉ vài tháng nữa thầy chết mà.

Anh chồng hoảng hồn, chị vợ khóc mướt, năn nỉ hoài ông X. mới chịu cho toa, và dặn sau đừng lại nữa. Nghĩa là ông biết chắc anh ta sắp chết rồi.

Quả nhiên, hai tháng sau người bà con tội đó chết thiệt. Thử nghĩ ông lang X. có thánh không? Biền-thước Hoa-đa cũng hay đến vậy thôi chớ gì?

Ài khen phục mấy ông lang đó là tài giỏi, chớ tôi cho mấy ông là bất thông và có tội với nghề nghiệp lớn lắm.

Một ông thầy thuốc, có quan hệ tới sanh mạng người ta, dầu cho biết bệnh nhơn nào chắc chết 10 phần, cũng không được nói rõ số chết của người ta một cách chậm bằm thiệt thà quá thế. Nói vậy khác nào «tuyên án xử tử» người ta trước, ấy là một sự thuộc quyền tạo-hóa, chớ đâu phải quyền của lương-y. Nói vậy, có khi gặp người bệnh nếu như thuốc men sẵn sóc cho khá thì qua khỏi nguy hiểm không chừng, nhưng vì có lời thầy thuốc đề quyết thế kia làm cho người ta lo sợ, rồi không đáng chết mà hóa chết thiệt cũng có.

Bởi vậy ở các xứ Âu Mỹ, phong-tục và pháp-luật của họ bắt buộc cái hạng thầy thuốc «tiền tri» đó lắm.

Tức như ở nước Pháp cách vài tháng nay có một vụ kiện trường nên thuật ra để làm gương cho mấy ông thầy thuốc «tiền tri» ở xứ mình.

(COI TIẾP TRƯỞNG 2)

Chúng ta nên đề ý tới bài ca câu hát

(TIẾP THEO TRƯƠNG 1)

Chúng tôi là ông Mạnh-Tự Trương-Duy-Toàn, nhận thấy tình hình ca - dao xưa ta đã suy lụn, hư hại thái quá rồi, nên ông có xuất bản quyển « Đạo-lý Chánh phong » (道理正風) trong ấy gồm những bài ca cổ-sự, những bài ca có ý nghĩa, như chuyện Trang-tử cỡi hổ, Hà chánh mãnh hổ, vân vân. Tôi tiếc tôi không còn quyển bài ca ấy, tôi nhớ phỏng như, bài H. C. M. U. H. ông đặt theo điệu Bình-bán như vậy :

Khổng-tử đi ngang núi Thái-san.
Thấy một người nhĩ-nữ khóc than.
Bên bảo mau dừng xe bên đường.

Ông đặt dễ hiểu dễ ca, mà lại vịnh những chuyện xưa tích cũ có ý-tử ngô, triết-lý hay; ông định truyền những bài ca ấy cho đời để thế những bài ca câu hát nhảm-nhĩ, dâm-ô. Nhưng, than ôi, đạo lý, chánh - phong, không được người ta hoan-nginh bằng tả-ngôn, yêu-ngữ; nên sách ấy chỉ chịu số-phận bầm hiu, nằm mãi ở hàng sách rồi trở về tay tác giả.

Chẳng chỉ một ông bạn đồng-nghiệp vọng niên chúng tôi có ý tốt như vậy, mà dường như một số đông người lo đời thương người cũng biết cái hại cái lợi của sự ca hát xưa này lắm. Nhưng, có lẽ các ông ấy buồn vì thế khó mà sửa cái trào-lưu chuộng bày ham dâm của công-chúng mà bỏ qua đó thôi.

Bỏ qua! Sao lại bỏ qua! Một điều có quan-hệ lớn cho xã-hội như vậy, chúng ta là người có trách-nhiệm dẫn đạo cho quần-chúng há chịu ngồi khoanh tay mà ngó ư! Chúng

ta phải nối gót Mạnh-Tự tiên-sanh để làm sao đem những câu đạo-lý những khúc chánh-phong mà thay cho những câu dâm ô, nhảm nhĩ, mà người ta đương dùng ca hát khắp ngõ hẻm, hang rừng, đường quan, thành phố ngày nay. Chúng ta nên đem những bài ca câu hát có nghĩa-lý chánh đáng để xoay cho công-chúng về một khuynh-hướng tốt hơn là tình dục, dâm ô.

Tôi tưởng đầu có thất bại một lần, chúng ta lại ráng tới lần thứ hai, lần thứ ba, lần thứ tư, mãi mãi tới lúc thành công thôi.

PHẠM-VĂN-ĐIỀU

Tình thiết xin giới thiệu

Tôi là Trần-văn-Cần, 202 Paul Blanchy đau đả nhiều mà uống thuốc không hết. May gặp ông Trần-Xuân-Lang 108 Vassoigne Tandinh, Y-sanh Trung-kỳ, coi mạch cho toa thì chỉ có ba thang là dứt. Coi mạch tài, nói trúng bệnh, thuốc lại ít tiền. Vậy xin tình thiết giới-thiệu đồng-bào.

TRẦN-VĂN-CẦN

Đời Làng Mạn của Trọng-Thu Oan Gia của Bửu-Mộc

là hai quyển tiểu-thuyết sắp đăng trên báo này để thế cho « Lỡ, Lầm » và « Ba mươi ngày xa xứ » sắp hết. Thế cho bộ « Lưỡi Gươm Nữ Hiệp » sẽ có bộ « Hai chữ AN-TÌNH ».

Bộ « Thủy Thạch Kỳ Duyên » sẽ đăng sau vì nguyên-văn bằng chữ Hán, cần phải dịch và nhuận sắc lại nên trễ nải.

TẠP-BÁN

Nay mai, loài người sẽ cao ngoài 2 thước

Lâu nay nhiều nhà khoa-học và y-học xướng lên nói rằng nay mai loài người cao ngệu, chứ không phải thấp như bây giờ đâu.

Vì trong mình người ta có một cái « hạch » (glande) quan hệ cho sự cao, nếu biết làm bẻ cái hạch đó ra thì người ta cao lớn lắm.

Mới đây các báo Âu Mỹ đăng một tin lạ : một chàng thanh-niên chơi ten-nít, bị một trái banh của người cùng chơi đánh qua mạnh quá, trúng ngay vào chỗ có cái « hạch » nói đây, thành ra từ đó càng ngày càng thanh-niên càng cao. Hện nay chàng cao 2m30 rồi, mà tác người còn đang muốn cao thêm nữa.

Chắc muốn bắt chước người thanh-niên trong chuyện ở trên, nên chỉ có một người Huê-kỳ làm hai cái căng bằng dây mà đi dạo chơi ngoài đường, như hình độ -giả thấy trên đây.

DOCTEUR
F. NG-V.-NGUYỄN

Cựu sanh-viên dưỡng-dưỡng, PARIS
Chuyên trị các bệnh :
Trái-tim, bao-tử và gan
Phòng khám bệnh :
81, đường Mac-Mahon-SAIGON

(TIẾP THEO TRƯƠNG 1)

Một chủ tiệm buôn ở thành Lille, đến thầy thuốc trị bệnh; ông này nói chắc cho người chủ tiệm buôn 6 tháng nữa chết. Anh ta tin lời. Về nhà suy nghĩ rằng mình còn ở dương gian có 6 tháng nữa, thì tội gì không ăn chơi một lúc cho đã đời. Thế rồi anh ta lấy vốn liếng ra mèo chó, rượu trà, chơi bời, cờ bạc cho hết; ngoài 5 tháng rồi bán luôn cả tiệm mà ăn chơi nữa. Tới ngày đúng 6 tháng, là anh ta hết ráo tiền nông cơ nghiệp, anh ta yên tâm chờ đợi thần chết tới rước đi.

Không dè đúng 6 tháng, anh không chết, mà sau đó bảy tám tháng cho đến giờ, anh vẫn sống nhàn. Sống mà bao nhiêu tài-sản cơ-nghiệp hết ráo cả rồi, anh ta nghèo khổ quá. Anh bảo tự ông thầy thuốc nói chắc số mạng, nên anh mới ra nông nổi ấy; anh làm đơn lên tòa kiện thầy thuốc đòi bồi thường.

Tòa xét ra thầy thuốc làm vậy là có lỗi, bèn xử thầy phải bồi thường cho nguyên-đơn 100 ngàn quan. Lấy cơ rằng vì thầy thuốc nói chắc anh kia 6 tháng nữa chết, thành ra anh mới ăn chơi cho phóng túng, đến đổi hết vốn hóa nghèo đi.

Chắc có độc-giả nói : -- Lão thầy này đoán chắc 6 tháng người ta chết, thế mà 6 tháng họ không chết đó, vậy thầy có tài giỏi gì đâu?

Nhưng kỳ thiết anh chủ tiệm nói đây nhờ sự ăn chơi phóng túng một lúc, nên chỉ nguyên-khi anh hồi phục mà không chết theo như lời thầy đã đoán. Là bởi sanh bình anh ta sanh hoạt một cách biến lộn kham khổ quá, làm hại cho sức khoẻ, nay anh nghe lời thầy thuốc rồi đánh liều, quang tiền ra ăn ngon uống sướng, làm mất bãi biến, hóng gió non cao; những cái đó đánh tan căn bệnh của anh, nên anh không chết vậy.

Khi ra tòa, ông thầy thuốc cũng viện lẽ -- khoa-học -- ấy ra mà chữa mình, vẫn biết đó là sự có thể và hiển nhiên như thế, nhưng pháp-luật cũng cứ kêu án, tức là

để răn ngừa các thầy thuốc khác sau này, không được nói trước ngày chết của bệnh nhơn nữa.

Phải chớ! làm thầy thuốc là cái nghề cứu người, dầu biết trước người bệnh nào chết cũng không được nói để cho người bệnh và bà con người ta sanh lo sanh sợ mà. Như trên tôi đã nói, có khi nhầm người không đáng chết, nhưng vì sự lo ngại sợ hãi mà chết cũng có.

TRƯƠNG-THIỆT

Bài « Văn-đề Tiệt-kiệm » và « Thái-bình-duyng » phải gác lại số sau vì nhiều bài dư quá

Một tin mừng cho bà con ta ở Dakao và Giadinh

Chúng tôi lấy làm vui mừng mà báo tin cho anh em bà con ở quanh vùng Dakao và Giadinh hay rằng, cái nhà thuốc lớn nhất và có danh nhất của Annam ta, mà mấy tháng nay ở các báo đều có làm lời khen ngợi là Võ-Đình-Dần được-phong, ngày 16 Octobre đã có mở thêm một tiệm ngách nữa tại Dakao Boulevard Albert 1er N° 179.

Hồi mới được tin thì chúng tôi có thân hành đến phỏng vấn chủ nhơn về cái phần cuộc mới này, thì chủ nhơn vui vẻ cho chúng tôi hay rằng : lập thêm như vậy là vì có lời kêu nài của phần đông thân chủ ở miệt Dakao Giadinh. Từ miệt này xuống Saigon mua thì xa quá, Còn mua ở đại-lý thì khi có khi không. Và lại cái phần cuộc mới này cũng là nơi để phát hành mau lẹ cho các đại-lý miệt Đồng-nai và địa phận Đất-hộ nữa.

Chúng tôi có lời khen hiệu Võ-Đình-Dần khéo chịu lòng thân chủ và chúng tôi rất mừng cho bà con ta ở Dakao từ rày đã có được hiệu thuốc hay, mua dùng khi bệnh đau hoạn.

MINH-HỘI

CÁCH THAY DA ĐỔI THỊT

Người ta có máu như cây có nhựa, máu xấu, máu nóng, máu lạnh, máu khô, đều làm cho người phải yếu; cái nguyên-nhân đó hoặc bởi quá lao tâm, lao lực, quá dâm-dục, ăn uống trái phép, hoặc mắc bệnh ghê lở, hắc-lào, ho-lao, lậu, giang-mai, ghềnh thuốc phiện, ăn các đồ quá cay nóng, ở nơi sơn-lâm chướng khí, bị chói nước, dâm sương dãi nắng nhiều, đều làm cho máu mắc bệnh, những chất độc và vi-trùng ấy chuyên vào máu thì máu phải hư, không đủ sức nuôi thân thể, làm cho thân thể phải gầy yếu, tinh-thần suy kém, dần dần sinh bệnh di-tinh, mộng-tinh, thận hư, đản bà sinh ra khí hư, kinh-nguyệt không đều, muỗn bề sinh đẻ, đều bởi máu có độc cả. Muốn cho khỏi các bệnh, lọc hết chất độc trong mạch máu, cho máu trở nên tốt, cho người trở nên béo khỏe, nhan-sắc tốt tươi, vượng bề sinh dục, thì nên dùng thứ thuốc :

« BÁCH-BỒ-THIỆT-HUYẾT số 25 » mỗi hộp giá 1\$50

Nhà thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG, 40, Phố Phúc-kiến Hanoi, dùng chất sắt, và các vị thuốc bổ máu, theo phép hóa-học mà chế ra, công hiệu rất mạnh, đã được nhiều giấy cảm ơn và khen ngợi của các người dùng thuốc.

Tổng đại-lý trong Nam :

Maison **THANH-THANH**
120, Boulevard de la Somme -:- SAIGON

Crème có chất Radium

et de Thorium : Một hũ...1\$65
Một ống...1\$10

Phân có chất Thorium,

Radium và Titane :
Một hộp...1\$40

Bảy màu: Trắng. Rachel 1.
Rachel 2. Ocre. Ocre rosé.
Mauresque.

THO-RADIA

Một ống : 1 \$ 10 -:- Một hũ 1 \$ 65
chỉ có bán ở các nhà thuốc

Chỗ trữ : Pharmacie MUS
195-201, Rue Catinat-SAIGON

AI viết thư xin thì : Tổng Đại-Lý toàn cõi Đông-Pháp 70 bis đường Mac-Mahon (thùng thư số 23 sẽ gởi cho một tờ quảng-cáo cắt nghĩa rành rẽ cách dùng và sự công hiệu của THO RADIA.

BON

Để lãnh một hộp kiểu Tho-Radia ở nhà thuốc

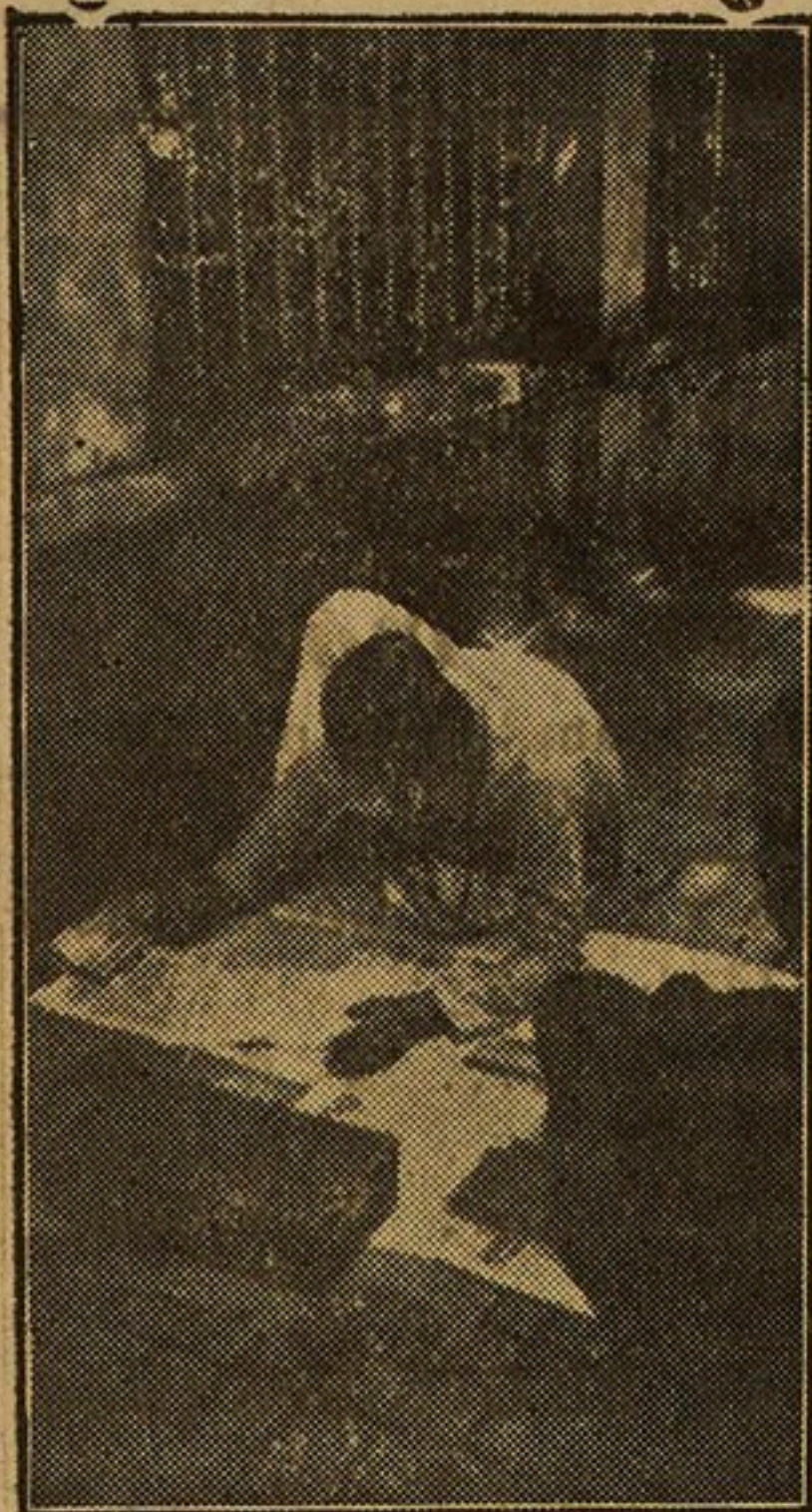
BON

Ồ DI - ĐO AN

Thầy bói đạo

Thầy Thiện - Ngô « hạ san » đương sao cuốn Ngọc-hạp.

Nói rằng dân ở Saigon trực tiếp trào-lưu văn-minh nên óc mê-tín họ không còn giữ nữa, như thế thì làm chết đi. Dân Saigon chưa hẳn bỏ được cái tánh tin tưởng nhắm đầu. Bởi thế cho nên số thầy bói « trời ơi » nghèo nhếch nhếch các con đường của hột ngọc « Viên-đồng » ước sức lấy ghe chài mà chỗ cũng không hết.

Bạn đọc hãy chịu khó để bước nơi con đường Mac-Mahon và Bonnard đọc theo hông số Công-chánh đó thì biết. Đây một lão đội nón bẻ vành, đang kia một ông ngồi lim-dim mắt, ra dáng trầm tư mặc tưởng sau cái lư hương khói bay nghi ngút. Cứ thế cách nhau chừng vài chục thước mà chỗ nào cũng có người ta bao vây xung quanh nhờ mấy lão thầy « kinh-tế » ấy bàn, đoán vận mạng, tài lợi.

Số thầy rất đông, người đến chòm-nhom xung-quanh đông gấp mấy lần, một dịp tốt để cho ai có óc tru-thể mần - thời quan-sát để mà biết trình-độ dân-tộc nhà ta đã tiến bộ hay đã thụt lùi vậy.

Nói đến đây tôi không phải có ý muốn vu đũa cầ năm, sự thiệt thì ở Saigon này cũng có một vài thầy học hỏi rộng, kinh nghiệm nhiều, nên về sự đoán xét của mấy ông này nhiều khi cũng trúng lắm.

Nhưng, bao giờ cũng vậy, cái tốt cái đẹp thì hiếm có, mà cái dở, cái tệ lại nhiều hơn, số thầy đoán mạng vận ở Saigon này cũng thế.

Muốn làm một thầy tướng họ không cần phải học hỏi làm gì, chỉ hỏi lóm hoặc coi sơ trong sách chỉ bàn tay, đường nào là vận-mạng, đường nào là tài-lợi, đường nào là danh phận rồi kèm bao nhiêu sự ấy với vài câu « thiếu » là họ ngồi đường làm thầy bói liền.

Tôi dám cầm lời nói tôi là đúng vậy, vì tôi — và không chừng cũng có nhiều vị độc-giã — đã thử một vài ông thầy phoir năng này rồi.

Hôm ấy tôi đến xóm thầy bói này và được mục-kích một chuyện buồn cười.

Một thầy còn trẻ, đội nón bẻ vành, ngồi ngay góc đường

Mac-Mahon và Bonnard. Trước mặt thầy có trải một tấm vải ngoài mấy cái bàn tay vẽ bằng mực đen và đỏ, lại còn mấy giòong chữ này nữa :

Khán tướng tri nhơn lực.
Độ thủ nhơn thức vận thời.
Bần phú, tử sanh, vinh hư, tiêu trường.

Phu-phụ, tử-tôn, đa thiêu, kiết hung, họa-phước. Tiền vận mấy năm về trước. Hậu vận mấy năm về sau.

Đọc mấy hàng quảng-cáo này ai nhẹ bóng vía chắc cũng phải cho là thầy này « cừ » lắm. Mà thiệt, thầy này nói cái nghề của thầy ai nghe cũng phải khoai lỗ tai. Đại khái nào là thầy có sang Tàu, qua Xiêm, xem sách Tàu như Ngán-hà độ thủ, Thủy-cảnh, đọc sách Tây như Hignés de la main, Bó-cu-rơ (?)

Tôi nghe thầy nói tiếng Tây mà rùng mình nhưt là khi thầy nói tới tên cuốn sách Tây sau này.

Tôi hỏi :

— Thầy nói sách gì ?

— Sách *Ly đờ la manh và Bó-cu-rơ*. Thấy tôi ra dáng không hiểu cuốn sách *Bó-cu-rơ* của thầy, thầy ta cắt nghĩa :

Cuốn *Bó-cu-rơ*, thầy không hiểu sao ? Cuốn *Bó-cu-rơ* là cuốn sách dạy cơ này nè. (Thầy ra ni cơ cuốn tự-diễn Larousse nhỏ). Cuốn *Bó-cu-rơ* là cuốn sách của Tây dạy coi tay đó mà, thầy chưa đọc nó sao ? Ủy, cái cuốn đó nó nói không sót một đường nào trong lòng bàn tay hết. Tây thiệt họ giỏi quá. Coi tay và tướng họ mới biết có mấy chục năm nay, sau Tàu mấy ngàn năm, mà họ làm sách rất tinh-tướng, tôi chịu phục họ sát đất.

Rồi thầy mới « đĩa » một hơi không kịp thở là thầy làm nghề này có bấy năm nay, cùng

khắp đâu cũng biết tiếng và biết mặt hết. Thầy noi theo Châu-Văn-vương, thầy là tin-đồ của một thầy bói rất tài của nước Pháp là Tô-mách (Thomas) !

Thầy lại còng kích bạn đồng nghiệp của thầy :

— Những người coi tướng số như thầy S. và thầy H. đó họ chỉ biết đoán *thượng* với *trung* thôi chứ *hạ* họ dốt đặc đi.

Một người trong đám ngồi nghe vọt miệng hỏi :

— *Thượng*, *trung*, *hạ* là gì thầy ?

Nghĩa là họ đoán cho hạng *thượng-lưu* và *trung-lưu* thì trúng chứ *hạ-lưu* họ biết mớ-xi gì ! Nè, để tôi nói cho nghe : Cái nhà của mấy người ấy chỉ có hạng *thượng* và *trung* tức là hạng có xu mới bước vô đó được; chứ hạng *hạ* như bọn xe kéo làm sao dám đem bạc đồng vào đó để mướn họ coi quẻ, xem tướng. Bởi vậy họ không có kinh-nghiem về *hạ*. Thử một anh xe kéo nào làm bảnh mướn họ đoán mà trúng thì căn-nọc tôi ra.

Còn tôi, *thượng*, *trung*, *hạ*, tôi « rông » hết.

Anh thầy này đương ngon tron thì một người nghe vô vai thẳng lại.

Một người sồn-sồn này giờ ngồi kế bên thầy ta và rất chăm chỉ nghe vut hỏi rằng :

— Thầy nói chuyện nghe thông quá, bây giờ tôi muốn nhờ thầy nói thử coi ông thân và bà thân tôi chết hồi tôi mấy tuổi và ai chết trước ai mấy năm ? Đó có bao nhiêu thôi thầy đoán trúng muốn ăn mấy cái tôi cũng trả mà trật thì thầy không được đòi tiền đa.

Tôi có cuốn sổ biên ký-lượng năm nào ba má tôi chết và ai chết, trước ai để làm bằng cứ, chứ không phải tôi đẩy cây với thầy đâu.

Thầy ta chịu và bảo chủ nọ

đưa bàn tay cho thầy coi. Thầy hỏi :

— Năm nay chủ bao nhiêu tuổi ?

— Tôi 53 tuổi.

— À, 53 ! Cha ! theo cái bàn tay của chủ đây, hồi 23 tới 28 tuổi chủ bị « hạn » rất nặng. Phải quá mà, cái bàn tay như vậy mà không chịu tang sao được ! Hồi 24 tuổi chủ bị tang mẹ trước... rồi...

Thầy chưa kịp tiếp thì chủ nọ cười xòa, rồi thọc tay vào túi móc tập sổ ra đưa cho thầy nọ coi...

Thầy nọ mặt sượng trân, chủ kia đứng dậy bỏ đi và còn nói với :

— Vậy mà thầy nói nghe trời-đất quá !

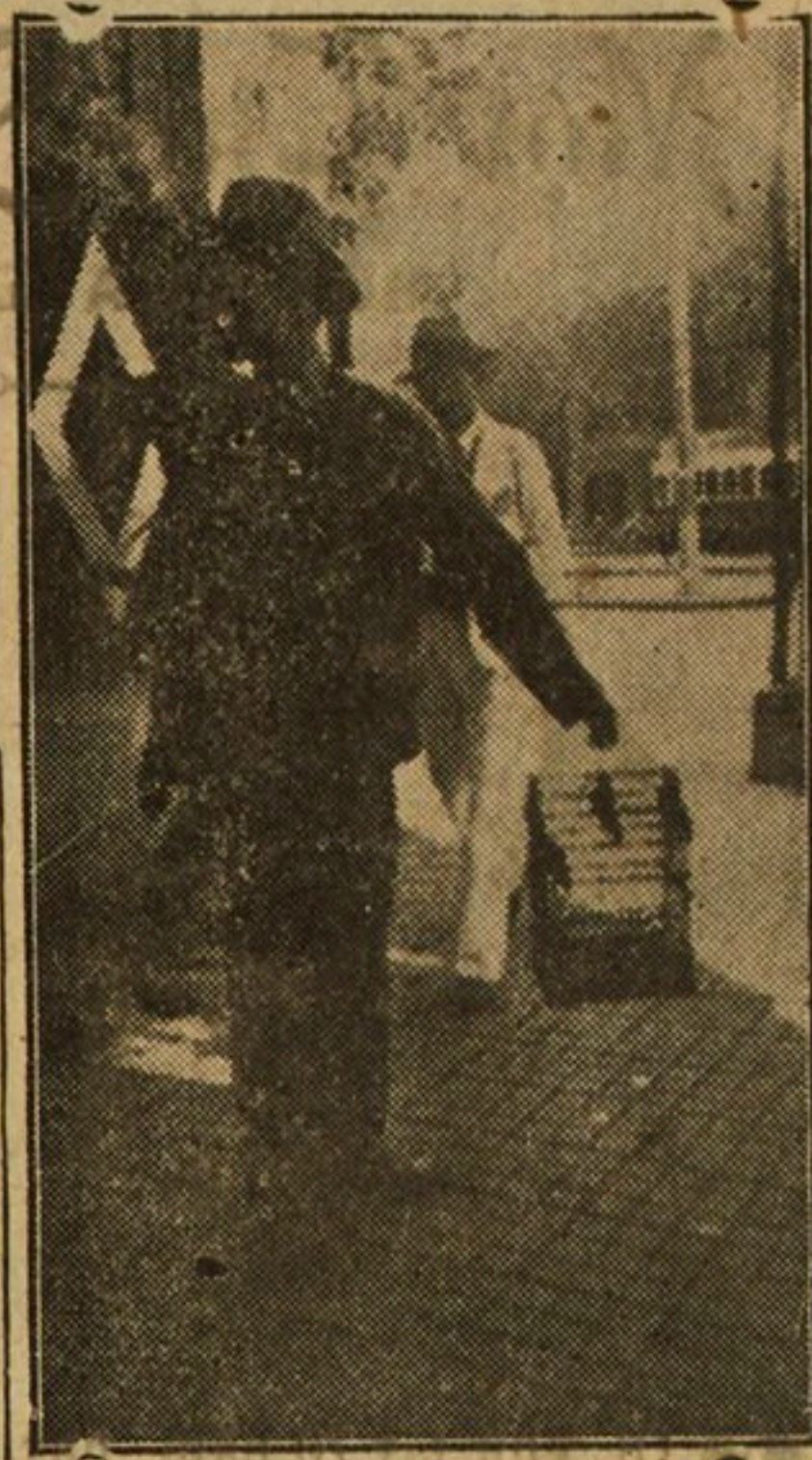
Mọi người đứng nghe này giờ cũng cười rồi bỏ đi.

Số thầy bói đạo ở Saigon này nhiều lắm, chia làm hai hạng : một hạng ngồi đường, một hạng đi rao. Thầy nào cũng biết coi tay đoán vận mạng hết, bóc quẻ *táng* việc kiết hung hết.

Họ kiếm hai chức như vậy cũng vì cạnh tranh mà ra. Hề thân-chủ nào lết lại họ muốn xem về phía nào thì họ thao phía này. Nói thao là thao cái miệng chứ họ đoán việc đã qua của người ta — không nói việc tới làm chi — đều trật lất tuốc !

Hầu hết số thầy bói đạo, ai muốn biết việc hậu lai ra làm sao thì, sau khi bóc quẻ cho có chừng, họ hỏi tuổi mình rồi cứ dờ những sách như *Tam thể diên cầm*, *Ngọc-hạp* ra mà đọc theo đó.

Nói về việc đã qua bao giờ họ cũng nói rằng mình hồi đó tôi giờ làm chi đủ ăn thôi chứ không có dư-dã, mình ở đời rất tốt với anh em, nhưng cũng tránh không khỏi điều này điều kia, nhưng không

Thầy Bầy Nhỏ tên thiệt là Hồ-Ngọc-Liên bói chim.

sao, từ đây vận mình đã phát rồi, có quẻ nhơn phò họ, sẽ phát tài to v. v. Nói xong rồi họ lại còn thông một câu này : « Ông thì mạng lớn thiệt, có số làm giàu lớn thiệt, nhưng có một chút xui nó gần trở làm cho sự phát tài ấy không khác nào bị một bức tường ngăn ngang. Cái xui ấy ông bị « bông lông », nếu ông kiếm ai biết bùa lả - ban viết cho một lá rồi gói vào lá bùa ấy một đồng xu với hai gói thuốc trừ xui, đem liệng xuống sông thì cái xui của ông đó nó tiêu đi, ông phát tài chóng lắm. »

Thầy ta nói xong rồi móc túi lấy ra một lá bùa vàng vẽ mực đen và đỏ, làm-le đưa cho thân chủ và nói : « Lá bùa đó như thế này đây ! »

Cái cách lục túi « thân chủ đó làm cho ai ham làm giàu gấp cũng mắc mớ hết.

Thầy bói bây giờ biết cách làm ăn « đồ con mắt » nên mới bày ra cái bề ngoài cho có vẻ huyền bí. Thầy thì bận áo vàng cạo đầu trọc để tỏ cho thân chủ biết mình là ở núi mới « hạ san », thầy lại dùng chim bạc-má để rút xam.

Chim bạc-má họ tập rất hay, biết ở trong chuồng dờ cửa nhảy ra lượm cất bạc quẻ liệng vào lồng rồi rút lá xam, cây quẻ nữa. Thầy bói cứ noi theo đó mà dờ sách đọc rồi mặc sức muốn thêm tiền thêm nghề cho mát bụng người trả tiền.

Bao giờ thầy bói cũng nói họ thân-chủ đừng nuốt cho tron cổ một cắt bạc. Bao giờ họ cũng nói việc hậu lai của mình sẽ về-vang phát tài.

Mỗi ngày một thầy kiếm được lời một đồng, nếu trúng mới thì mặt lấm số tiền ấy lên gần hai đồng bạc. Mỗi năm tiền patente mỗi thầy chỉ có 9 đồng bạc thôi, họ không phải trả tiền chỗ chi nữa cả.

Một ngày thấy số thầy lường gạt ấy một làng, đó là một diêm báo cho ta rõ dân-khí nước mình tiêu ma đi thì có, chứ hưng-vượng thì không ngờ.

KHÔNG-TUYÊN

TRƯỜNG LÊ-BÁ-CANG

Nos 32 à 44 Rue Aviateur Garros :—:SAIGON

Dạy từ Cours Supérieur đến lớp 4e Année

DIRECTEURS DES ETUDES

M. Lê-Bá-Cang

M. Hồ-Văn-Ngà

Diplômé de l'Ecole Supérieure de Pédagogie d'Hanôï
Ancien Professeur à l'Ecole Normale d'Instituteurs de Saigon
Ancien Professeur au Pensionnat Huỳnh-Khương-Ninh (Lettres)

Ancien élève de l'Ecole Centrale (Paris)
Ancien Professeur au Pensionnat Huỳnh-Khương-Ninh (Sciences)

Một Thi-Sĩ Việt-Nam

MƠI QUA ĐỜI Ở PARIS

HỌC chữ tây 70 năm nay. nước Việt-nam mình gần đây đã nảy sanh ra một vài nhà thi-sĩ (poète) trong cái số hiếm hoi đó. M. Đào-văn-Phúc là một. Thi-sĩ này năm nay lối 26 hay 27 tuổi, người tỉnh Bình-định (Trung-kỳ). Ban đầu qua Pháp học trường Quốc gia Trung học (Lycée National) tại tỉnh Bordeaux. Sau nhà không thể gởi học phí qua nữa, thì M. Đào-văn-Phúc phải bỏ học đi làm việc nuôi thân ở đất nước Pháp.

Trước hết làm phóng-sự cho báo France tại Paris nhưng vì lương bổng ít quá không đủ sống nên chỉ phải từ giã Paris xuống Toulouse làm người bán hàng chạy (courtier) cho mấy hãng buôn. Lúc này ông Phúc đã soạn ra nhiều thi văn, phần nhiều xuất sắc, mà tánh khiêm tốn không muốn đem công-bổ trên báo nào. Các bạn hữu người Pháp đọc thi-văn của ông, tấm tắc khen hay; từ đó họ kêu ông là «poète né»

Đầu năm 1930, công việc làm ăn ở Toulouse không khá ông Phúc phải trở lên Paris. Lang thang thất nghiệp một dạo, rồi được làm chun chỉ ghé cho khách ở trong một rạp hát bóng.

Hồi này, mỗi ngày lối bảy tám giờ sáng, trên con đường Saint Michel ở xóm La-tinh (Quartier Latin) hay là chung quanh công-viên Luxembourg, người ta thấy một chàng thanh-niên da vàng, đầu không nón, tóc để dài, áo quần xập xệ, chun mang đôi giày rách, đi thất thểu thui một mình. Vào tiệm cà-phê «La Capoula-de», chàng thanh-niên này gặt đầu chào mấy người bồi, rồi kêu một tách cà-phê sữa và một bình nước lạnh uống. Uống rồi móc túi lấy bút giấy ra kê trên bàn mà viết lia lịa...

Chàng thanh-niên nào đó? Chính là thi-sĩ Đào-văn-Phúc.

Ông ta viết ra những bài thơ bằng thể tân-văn (Poème en prose), gởi bán cho báo nọ báo kia ở Paris lấy tiền chi độ.

Nhiều báo khen ngợi cái văn-tài lợi-lạc của thi-sĩ Đào-văn-Phúc. Nhứt là hồi tháng 10 năm 1931, ông ta viết bài thuật-sự tựa đề là «Rom»

(La paille) đăng trong báo «Monde», được thi-sĩ trứ danh là Jean Desthieux thưởng thức và ngợi khen trong báo «Homme Libre» dữ lắm.

Bên này, báo «Courrier de Saigon» hồi đó có trích đăng, cũng phải ngợi khen thi-sĩ Đào-văn-Phúc văn - chương hay, tình tứ ngộ; viết không thua gì một tay đả đẩu đại-học-sĩ (agrége), và đọc những bài thơ tản - văn của ông, khiến cho người ta nhớ lại thơ của Baudelaire và bà Maguerite Burnat Provins.

Bài thuật-sự «Cộng rơm» thi-sĩ Đào-văn-Phúc tả tình cảnh một chú nhà quê ở Trung-kỳ, thật thà, khoát-đạt, mà bị tham-quan ô-lại ức hiếp hành-hà, làm cho anh ta phải trốn vô trong rừng; bọn quan lại còn tìm tới bắt bớ, sau anh ta bị dân làng đi tuần giết chết...

Có đoạn như vậy ngộ nghĩnh và thống thiết biết bao; lại còn tả ra cái tâm hồn dồi dào trầm thống của tác-giả nữa. Ấy là cái đoạn tả anh nhà quê đi trốn:

«Chột dạ, người đi đường dừng chơn lại, lòng tai nghe. Giữa cánh đồng lặng lẽ như tờ, bỗng nghe có tiếng động dồn dã, liên liên, thê thảm, một hơi thở tàn, trào lên như một lượn sóng.

«Con đường phẳng phiu, lảng bóng như mình tắm lụa, và không có vẻ gì lạ, cũng như một đời yên lành vô sự vậy. Mặt trời đỏ ửng trên đầu, người khách đi đường vụt lấy cái khăn ra lau trên trán mình.

«Anh ta tự hỏi: — Có phải là cái hơi thở tàn của trái tim mình đây chăng?

«Ấy là cái tiếng của rơm rạ bị ánh nắng dọi xuống mà phát ra đó.»

Chúng tôi dịch sơ như vậy, chớ độc-giã đọc nguyên-văn chữ Pháp mới thấy cái âm-hưởng và ý-vị của thơ:

«Intrigné, le voyageur s'arrête et tend l'oreille. Dans le

silence de le campagne, un bruit sec, continu, douloureux, un râle, s'étale comme une vague.

«La route est plate, soyeuse et banale, comme une vie quiète. Le soleil rougeole, et le voyageur, soudain, passe un mouchoir sur son front.

«Il se demande: — Serait-ce le râle de mon cœur?

«C'est le bruit de la paille que foulent les rayons.»

Ta học chữ Pháp mà có được một người viết được văn tây có giọng thơ như thi-sĩ Đào-văn-Phúc đây nào có phải nhiều. Thế mà hồi tháng 9 vừa qua, có anh em học-sanh ở bên tây về, đem tin buồn rằng thi-sĩ Đào-văn-Phúc đã qua đời ở đất nước Pháp rồi, tiếc thay!

Một đời mới có 26, 27 tuổi, văn-chương đang lợi-lạc, được tiếng khen ở Pháp-bang, tiền-đồ như gấm hoa, làm thơ tiếng cho nước Việt, mà số phận đã vội cướp đi như thế, ta nên khóc thi-sĩ Đào-văn-Phúc mà tiếc chung cho người mình vậy.

A. B. C.

Mua năm TÂN-VÂN có rất nhiều đều lợi

NHIỀU NGƯỜI BỊ PHÒNG-TÍCH

Đàn-ông đàn-bà sức yếu thường hay bị, khi cơn no, rượu say với ham tình dục hoặc khi ăn đi ngủ hay đi tắm ngay nên thọ bệnh gọi là bệnh «PHÒNG-TÍCH». Khi thọ bệnh thấy đầy hơi tức cổ, tức ngực, cơn không muốn ăn, ăn xong hay ợ, thường đau bụng đau lưng, chân tay mỏi mệt, bị lâu năm sắc mặt vàng, da bụng già.

Mới bệnh uống 1 liều, lâu 2, 3 liều; uống không công phạt, dùng bệnh ắt thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay.

Mỗi liều hai bát uống giá: 0\$40

VŨ ĐÌNH-TÂN

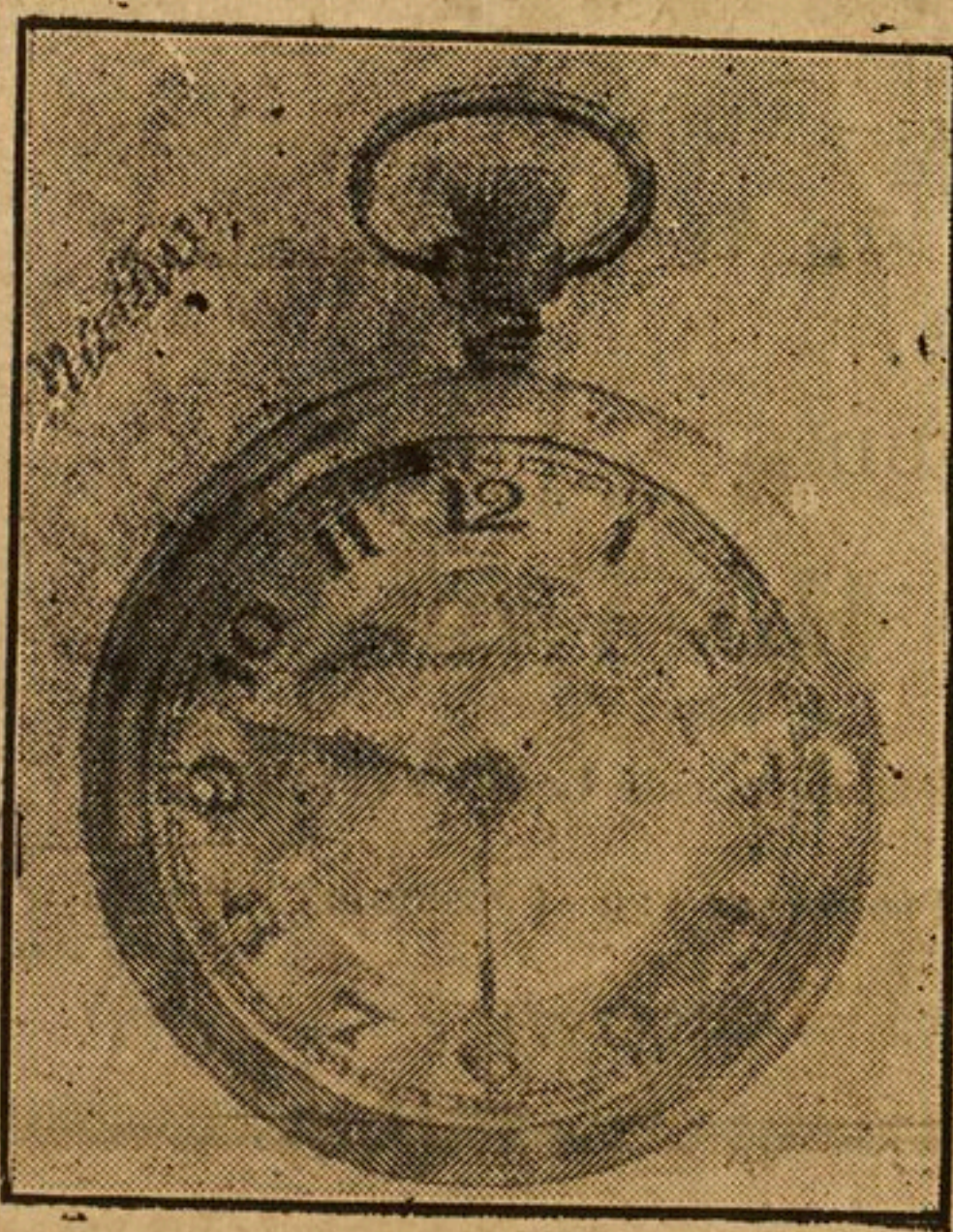
178 Bis, Route Lachtray HAIPHONG

Ấn-tử Kim-Tiền năm 1926.

Đại-lý trong Nam-kỳ: — Saigon Thanh-Thanh 120 Bd de la Somme.

Cholon Phòng-gia-Viên được-phòng.— Cantho Đại-Đông rue Tribunal.— Rachgia Nguyễn-ngọc-Thoại 3 rue d'Annam.— Baclieu Nguyễn-văn-Được Commerçant.

Mua Báo Năm Còn Thương Không ?

Những vị nào mua báo có mandai 5 \$ 20 (hêm 0\$36 tiền gởi) thời bồn-báo gởi tặng lền một cái đồng hồ kiểu heures lumineurs (bảo-kiết ba năm) bề lớn và hình dáng ịn hệt như cái hình đây.

Vì có nhiều vị biểu gởi đồng-hồ contre remboursement mà không lãnh nên bồn - báo nhứt định ai muốn mua báo hãy gởi tiền đến trước mới gởi đồng-hồ thưởng sau.

Hội Vạn-quốc Tiết-Kiệm

Hội tư Pháp dưới quyền kiểm soát của Quan Toàn-Quyền Đông-Pháp

GIỚI THIỆU

Vé Tiết Kiệm số 5 mới ra

Mỗi tháng đóng có 5 \$, trong 15 năm là lâu; mà gây đăng số vốn: 1.000\$

Mỗi tháng đăng dự 3 cuộc xổ số có bảo-kiết may thì đăng lãnh hoặc:

- 1.— Một số vốn gấp bội..... \$ 5.000
- 2.— Một số vốn..... \$ 1.000
- 3.— Một vé miễn góp..... \$ 1.000

đổi cho vé trúng ra.

Cuộc xổ số lần tới: Ngày 28 Octobre 1934

PHẦN { Cuộc xổ số A... 1 phần trong 30.000
Định 5000 \$ cho vé 1000 \$
TRÚNG SỐ { — B... — 3.000
— C... — 3.000

Hội cũng có xuất ra vé 500 \$. Vé này đăng hưởng quyền lợi của vé 1000 \$ tùy theo số vốn trị giá.
Cho đăng rõ các điều-lệ, xin CÁT và GỎI thơ dưới đây
Cò 2 sous (dùng niêm thơ).

THƠ GỎI CHO:

HỘI VẠN QUỐC TIẾT KIỆM

Société Internationale d'Epargne
26, Rue Chaigneau — SAIGON

Thưa Ông Tổng lý.

Tôi có thể đề ý mua vé Tiết Kiệm của Hội Ông.
— Cho người thay mặt Hội đến cắt nghĩa cho tôi rõ điều lệ (1).
— Gởi cho tôi sách điều lệ của H. V. Q. T. K.
Thơ này không có buộc tôi mua vé.

Nên xin Ông: (ký tên)
Tên Họ.....
Nghề nghiệp.....
Chở ở.....

Bồi câu không dùng.

14 VŨ-ĐÌNH-DÂN Danh

ĐẠI DƯỢC PHÒNG
323, rue des Marins -:- CHOLON
PHÂN CUỘC: 118 Rue d'Espagne, Saigon
(Đại-lý ở khắp nơi)

Đau nhức trong gân. Tật rung tay. Mất ngủ vì não động thần-kinh. Hay cảm-xúc phiền muộn. Làm việc nhiều, đau mỏi xát-thịt. Bệnh nhức đầu. Bệnh kinh. v. v...

KIM-TINH-ĐƠN

KIM TINH ĐƠN là một thứ thuốc mới tìm ra, ở trong nước chưa có Dược-Phòng nào biết chế. Chuyên trị về các bệnh thuộc Thần-kinh, như là tay rung, trong lòng hồi hộp, hay sâu cảm, hay giận hờn, tánh tình quạu quọ không chừng đỗi. Ban đêm hay thao thức khó ngủ, hay đau nhức tay chơn.

KIM TINH ĐƠN trị thiệt hay những tật kinh của người lớn, trẻ con. Trị được những chứng mà người thường gọi là bệnh lạ như:

- 1.) Đang ngồi vụt xây xẩm, ngáp dài, bắt gục mặt xuống bàn.
- 2.) Đang đi hay bị máu xầm, té xuống bất tỉnh.
- 3.) Ngủ hay nghiêng rặng, mở lớn tiếng mà không chiêm-bao.
- 4.) Cười khóc quạu quọ với chuyện không đáng.

Còn những người tởi ngày làm lưng mệt nhọc, hoặc làm việc bằng trí, đêm nằm xuống bãi oải, đau nhức từ chỗ, khó ngủ, uống KIM-TINH-ĐƠN thì hết đau hết nhức, ngủ được ngon. Sáng dậy trong mình thơ thới khoan khoái. Bệnh nhức đầu thường, uống 1 ve hết liền, nhức đầu đông, uống hai ngày hết tuyệt.

Đàn bà có thai già ngày tháng hay nhức mỏi, uống KIM-TINH-ĐƠN thiệt hay. Để rồi mấy ngày đầu mỗi mê rêm mình, uống 1 ve KIM-TINH-ĐƠN thấy khoẻ khoắn, ngủ ngon ăn được nhiều.

Thật là một thứ thuốc quý lạ nhứt mà nhà thuốc VŨ-ĐÌNH-DÂN dám đem danh giá mười mấy năm của mình đảm bảo cho sự hiệu nghiệm.

Giá 1 ve Op. 25 1 hộp 10 ve 2p. 40

Thuốc đại bổ tinh khí, cường-kiên sức lực. Uống mau lên cân. Mệt uống tức thì khoẻ. Trị bệnh mất máu, huyết kém. Già cả hay mệt đau lưng, mất ăn ngủ. Thanh niên đa sắc dục bất nhúc. Thận hư óc lỏng. Tinh thần mờ mịt, lảng trí. Hồi hộp. Trị những chứng đàn bà hư huyết, ốm xanh con mắt có quầng đen, bạch đới, bạch đàm bởi có bệnh hậu, bởi đa sắc dục, bởi có bệnh ở tử-cung, hoặc bởi sanh đẻ nhiều lần mà con người phải hư hao.

Con nít chậm lớn bởi thiếu khí lực, học sanh quá lo lắng nên trí não thấy lộn xộn, thần kinh bị não động, đêm ngủ hay đau lưng đau ngực, khạc ra huyết.

CÁC CHỨNG TRÊN ĐÂY HÃY UỐNG CỬU-LONG-HOÀN

(Thuốc có danh nhứt ở Đông-Dương, có đại-lý tận bên Hương-cảng, Đài-loan, Tinh-châu, Xiêm-la).

Giá hộp 10 hoàn 5.p50 Hộp 4 hoàn 2p.20 bán lẻ 1 hoàn Op.55.

Liếc mắt năm Châu

CHÁNH TRI THẾ GIỚI **BÀN VỀ CUỘC ÁM SÁT** vua Alexandre

Sau khi thủ-tướng Dollfuss bị ám-sát, Mussolini kéo binh đến biên-cương nước Áo, làm cho Đức không dám lộ mũi gì ra nữa.

Cuộc biến động vừa êm Mussolini và thủ-tướng Schuss-nig (người lãnh chức của Dollfuss) mới bàn về cuộc độc-lập của hai nước Áo-quốc (Autriche) và Hung-gia-lợi (Hongrie).

Ý là vai chủ-động, nhưng cần phải có tiểu-đồng-minh ký tên ưng-thuận, thì điều ước ấy mới có giá trị.

Chánh-sách ngoại-giao của Pháp

Anh thì không muốn nhúng tay vào việc này, Pháp thì hết sức điều-đinh cho Tiểu-đồng-minh (Petite Entente) hiệp tác với Ý.

Biết rằng Ý-Áo-Hung mà liên hiệp thì được hòa-bình, Đức không dám hành - hung ở trung-bộ Âu-châu. Nhưng làm như thế thì khá: nào giúp cho Ý bành trướng thế-lực mình ra, ngày sau cũng có lẽ khó cho Pháp.

Mà nếu không giúp cuộc liên- hiệp Ý-Áo thì làm sao Đức-Áo cũng liên- hiệp cùng nhau, đảng quốc-xã mà mạnh thì chẳng dễ gì cho Pháp. Bởi vậy, đứng trước hai cái hại, ông Barthou lựa cái hại nào mà ít hại hay là lâu hại hơn, tán thành ý - kiến của thủ-tướng Mussolini.

Từ điều-ước này mà thành được thì Hitler đứng cheo leo một mình với người bạn mới là nước Ba - lan (Pologne) chung quanh toàn là kẻ nghịch, dám đầu gây cuộc chiến - tranh.

Nam-tur lập-phu (Yougoslavie)

Trong đám Tiểu-đồng-minh có ba nước, Lô-ma-ni (Roumanie) chịu vâng theo lời Pháp, Tiệp-khắc (Tchécoslovaquie) ban đầu không khứng nhưng sau cũng chịu vâng lời.

Có một mình Nam-tur tỏ thái-độ bất-bình, không chịu hiệp-tác cùng Ý, làm cho ngăn trở ngôn ngoại-giao của Pháp, nước xưa nay mình nhờ cậy đã nhiều.

Nam-tur lập-phu phản Pháp chẳng?

Không Nam-tur còn nhiều cảm-tình đối với Pháp, dễ đầu vội vơng ơ. Song cái ớn Pháp đầu lớn đến đâu cũng không cân với cái thù đối với Áo-quốc và Hung-gia-lợi mà

nhứt là thù nước Ý.

Nguyên nhân

Xưa nay Nam-tur phải bị nước Áo và nước Hung áp-chế mãi, hai giống dân này là tay tử-thù của họ thuở giờ.

Chính trận giặc 1914-1918 xảy ra là tại một tên học-sanh nước Tắc (Serbie), (lúc bây giờ là nước Nam-tur, bắn thác hoàng-tử nước Áo.

Đến khi tan giặc thì Nam-tur bị nước Ý hiệp đáp.

Nam-tur càng Ý cũng đều ở một bên với Pháp. Pháp thắng trận thì tất nhiên đồng-minh của mình đã khỏi mất tất đất nào mà lại còn được chia đất cát của nước bại trận.

Thế mà Ý làm ngược, làm ngạo thế nào, sáp nhập thành Fiume và thành Zara (của nước Nam-tur) về Ý mới nghe.

Nam-tur cũng ở dài theo bờ biển Adriatique như nước Ý, mà Ý giành chiếm bá quyền ở mặt biển ấy, chặn đường thông thương làm cho Nam-tur chẳng có chỗ xuất đầu.

Ý lại bảo hộ nước Albanie để hạn chế việc mở mang bờ cõi của nước Nam-tur.

Nhứt là Ý xúi giục nước Hung-gia-lợi, là nước nghịch cùng Nam-tur, giúp cho súng ống thuốc đạn. Cách ít năm đây chánh-phủ Nam-tur đã bắt đảng nhiều khẩu đại-bác và liên-thỉnh ở Saint Gothard và Hirtenberg, do người Ý lên chỗ cho nước Hung.

Nam - tur nghịch với Áo, nghịch với Hung, nghịch với Ý, vì dầu có thuận với Pháp bao nhiêu, cũng khó mà hiệp tác với Ý-Áo-Hung được.

Chẳng phải Nam-tur muốn nghịch cùng Pháp, nhưng lúc này, muốn nghịch với ba nước đã nói trên đây thì chỉ có một môn thuận với Đức.

Hướng chỉ người Nam-tur lại thích chủ nghĩa quốc-xã. Mới vừa rồi, trong khi biến động ở Áo, bọn quốc-xã Nam-tur đã kéo qua biên cương mà giao chiến với quan quân của chánh-phủ Áo, tại xứ Carinthie.

Đảng quốc-xã Áo bại trận, rồi trốn qua Nam-tur đều được chánh-phủ trọng đãi. Được tự-do hành động, được giữ khí giới trong mình và được phép tổ-chức đội, ngũ đảng hoàng, chẳng khác một đạo binh.

Mấy người cầm đầu lại còn thù tạc với quan quân Nam-tur một cách thân mật.

Nam-tur có kỷ mật-ước với Đức chẳng?

Đảng quốc-xã Áo qua trú ngụ ở đất Nam-tur có một tờ báo. Tờ ấy nhờ tiền của chánh-phủ Đức giúp cho, bài báo chánh-phủ Áo hiện thời dữ lắm. Báo ấy không bán, chỉ cho không cho mấy người Áo kiều-ngụ ở Nam-tur mà thôi.

Tờ báo như vậy mà chánh-phủ Nam-tur không ra lệnh cấm thì đủ biết Nam-tur đã bỏ cái chánh-sách ngoại-giao củ, toan thân thiện cùng Đức. Bọn quốc-xã Nam-tur đã tập luyện theo kỷ-luật nhà binh, hầu có ngày đối phó cùng ba nước « Ý-Áo-Hung » vậy.

Người ta nghi Nam-tur, bắt chước theo Ba-lan kỷ mật-ước cùng Đức, Đức cần lấy nước Áo để có hải-cảng dễ bề đi ra biển Adriatique, còn Nam-tur thì muốn giành xứ Carinthie.

Cuộc ám-sát vua Alexandre vừa rồi ở Marseille có tổ-chức đang hoàng, nếu không phải của bọn quốc-xã Nam-tur thì cũng một tay sai của Hitler.

Đồ-dê Hitler gây rối cùng nơi : ở Ái-nhĩ-lan (Irlande), ở miền Baltique, ở Thụy - sĩ (Suisse), ở Phi-châu (Afrique) lẽ nào ở Pháp lại không?

Theo tin bên Pháp mới đây thì có lẽ là bọn Hung-gia-lợi âm mưu làm hại vua Nam-tur. Cái luận-án cũng có chỗ tin được vì vua Nam-tur rất thù hằn với nước Hung vì vua Nam-tur rất phản kháng sự lập vua Otto lên ngôi vua nước Hung lâm.

TÂN-THÀNH-TỬ

Bà Andrée Violis được dân Paris tôn làm « công-chúa báo giới ».

Xin nhắc cho, các hạn làng văn hay rằng kỷ hạn thì tiểu-thuyết tới 30 Novembre mới mãn. Vì nào nạp quyển trước càng hay.

Những tiểu-thuyết dự thí, xin độc-giả chép đề lại một bản phòng hờ khi bồn gởi cho nhà báo vì phải chuyển qua nhiều tay mà hư, rách đi chẳng!

Con thứ hai vua Anh chịu cưới vợ

Vua Anh có 4 người con trai và 1 người con gái:

1. Thái-tử Edouard de Galles 40 tuổi, 2. Hoàng-tử Albert quận-công York 39 tuổi, 3. Công-chúa Mary 37 tuổi (vợ của ông hầu tước Lascelles), 4. Hoàng-tử Henry quận-công Gloucester 35 tuổi và 5. Hoàng-tử George 32 tuổi.

Trong 4 cậu trai, chỉ có thái-tử Edouard và hoàng-tử George chưa chịu cưới vợ. Ông hoàng George vì đi chơi bên ông hoàng Nicolas nước Hy-lạp ở

Hoàng-tử Georges ngồi xe hơi với công-chúa Marina.

bên Tư-lập-phu mà phải lòng công-chúa Marina nên đã xin với vua cha mà làm lễ ước hôn rồi.

Người ta rất ước ao cho thái-tử de Galles sẽ bắt chước em mà chịu cưới vợ để có người kế tự nối ngôi vua Anh-quốc. Cuộc ước hôn của Hoàng-tử George và công-chúa Marina rất được dư-luận hoan nghinh lẫn n. Hiện nay bên Âu-châu, báo-giới rất chăm chú vào sự cử động của hoàng-tử và công-chúa.

Kẻ thù chung số 1

Ở Paris, kinh-tố Pháp, giống chuột cũng dữ lắm! Mỗi năm nhà nước phải tốn 50 triệu quan mà trừ nó. Có hai thứ chuột: chuột đen và chuột xám mà hai thứ ấy nó lại thù khịch nhau, cắn giết nhau mãi. Một đảng nhờ vậy, một đảng nhờ thuốc giết, cho nên giống chuột mới không sanh sản quá được, chớ nếu không vậy thì nội trong năm năm, nó truyền bá những bệnh độc ra chết cả thành Paris vì ai cũng rõ giống chuột đem cho người nhiều bệnh mà nhứt là rét và hạch chuột (peste bubonique) chết cấp kỳ.

Ở xứ mình, chánh-phủ và mỗi nhà nên nghĩ cách trừ chuột cho hẳn hoi mới được vì giống ấy sanh sản và nhiều bằng năm bằng mười ở Paris nữa.

Tình hình báo giới ở Nhật-bồn

Cứ như sự tuyên-bố của hai tờ báo Nhật thì hiện giờ số in của các tờ báo lớn ở xứ ấy là:

Tờ Osaka Asahi in 1.300.000
Tờ Osaka Mainichi in 1.200.000
Tờ Tokio Nichi Nichi in 750.000
Tờ Tokio Asahi in 650.000
Tờ Yomiura Tokio in 550.000
Tờ Hochi Tokio in 350.000 v. v.

Có hai liên-đoàn công-ty chiếm một phần quan-trọng nhứt trong báo giới : Asahi vốn 6 triệu yens và Mainichi vốn 10 triệu yens.

Số xe hơi trong toàn cầu

Cứ như báo thống-kê chánh thức, thì số xe hơi các nước trong năm 1932 chia ra như sau này :

Huê-kỳ : 24.136.879 (lấy số trung-bình, 5 người dân có 1 cái xe).

Pháp : 1.712.960 cái (24 người có 1 cái).

Anh : 1.493.474 cái (29 người có 1 cái).

Gia-nã-đại : 1.103.089 cái (9 người có 1 cái).

Đức : 104.800 cái (613 người có 1 cái).

Nhật : 659.532 cái (94 người có 1 cái).

Úc-đại-lợi : 527.493 cái (12 người có 1 cái).

Ý-đại-lợi : 301.533 cái (138 người có 1 cái).

Tây-ban-nha : 172.000 cái (128 người có 1 cái).

Bỉ - lợi - thời : 150.000 cái (53 người có 1 cái).

Chuyên nghề đóng sách đủ kiểu và làm hộp bằng giấy carton
Giá rẻ - Làm khéo - Là tiệm
P. Ng. - văn - Châu
423, Boulevard Gallieni - SAIGON

Cái nhà dưỡng bệnh trở hướng được

Ở Aix-les-Bains, do theo họa đồ của ông đốc-tor J. Saidman, người ta có cất một cái nhà dưỡng bệnh kỳ-quái hết sức.

Nhà này cất trên một cái nền bất-giác rất vững chắc, có thể xây được trên cái nền này như ý muốn của người ta.

Nhà ấy để cho bệnh nhơn nào cần phải dùng yển sáng mặt trời để trị bệnh. Nó có bốn cánh (ailes), hai cánh lớn có thể chứa được một số nhiều bệnh nhơn. Mỗi khi muốn cho bệnh nhơn bên nào hưởng ánh sáng mặt trời thì người ta xây phía đó về hướng mặt trời rất dễ dàng lắm.

Thật là một nhà dưỡng bệnh kỳ khôi.

TRUNG KỲ THỜI SU

HỘI-ĐỒNG THƯ-ỜNG-NIÊN

Viện Dân-biểu Trung-kỳ
năm 1934

Huế.— Ngày thứ ba 16 Octobre 1934 hồi 9 giờ, Hội-đồng thường niên viện Dân-biểu Trung-kỳ đã khai-mạc.

Bên Nam - triều có quan Thượng-thor Bộ-lại đại-diện và có các quan Thượng-thor bộ Tư-pháp, bộ Tài-chánh, bộ Quốc-dân giáo-dục và bộ Công-tác Lễ-nghi.

Bên Bảo-hộ có ông Dupuis Giám-đốc Chánh-trị và ông Du Basti, Cố-vấn Bộ-lại đại-diện.

Đúng chín giờ ông Nguyễn-Xuân-Thiền (Đại-biểu tỉnh Quảng-binh) người lớn tuổi nhất đọc chúc-từ, đại-ý nói hết lòng hợp tác với chánh-phủ và xin thực-hành câu: «Được lòng dân tức là thừa ý Trẫm» của đức Bảo-Đại nói trong một bài diễn-văn năm n. oái.

Ông Nguyễn-Quốc-Túy (Đại-biểu tỉnh Quảng-nam), nhỏ tuổi nhất, đọc bài dịch Pháp-văn.

Rồi đến quan Thượng-thor Bộ-lại đọc chúc-từ đại-ý nói vì sao chánh-phủ không thể thi-hành nhiều điều yêu-cầu được: 1. vì tài chánh eo-hẹp; 2. vì nhiều điều chỉ có lợi cho một phần ít cá nhân mà thôi. Trong chúc-từ quan Thượng-thor Bộ-lại có kể qua công-việc chánh-phủ đã làm trong năm vừa qua.

Những công việc Bộ-lại:

Thi-hành thể-lệ lập-hội (nhờ thể được biết cách-thức tổ-chức các hội lập ở Trung-kỳ.

Tuyên-bố các du-học-sanh về nước (Cử-nhon, Kỹ-sư) và các sinh-viên có bằng Thành-chung và Cao-đẳng tiểu-học) vào ngạch quan-lại để tăng thêm giá-trị;

Cho phép các viên phủ, huyện, lý-trưởng, chánh-lổng, phó-tổng đeo bài để dễ tiếp-xúc với quan trên;

In thêm nhiều số Nam-triều Quốc-ngữ Công-báo (Bulletin Officiel du Gouvernement Annamite (1000 số) cho dân-gian được rõ các thể-lệ của chánh-phủ Nam-triều.

Công việc bộ Giáo-dục:

Thi-hành cách tuyên-bố các viên tú-học và trợ-giáo;

Sắp đặt các hương-trưởng và các liên-hương công-trưởng;

Tổ-chức cách dạy chữ Hán ở các trường sơ-đẳng.

Công việc bộ Xã-hội Cứu-tế:

Mở nhà thương trong Kinh-thành để tiện cho dân ở thành;

Đặt giá bạc 6 quan năm và 7 quan;

Đặt hội Cứu-tế chần-nại để giúp dân bị thiên-tai thủy-bại (đã gởi được trên 5000p. cho dân các tỉnh bị bão lụt;

Định số tiền lời ở Trung-kỳ 5.1. (công), 8.1. (cho các nhà tư).

Công-việc bộ Tư-pháp:

Thi-hành hình-luật mới;

Đặt cách tổ-chức các nhà giam.

Dự-bị làm bộ Hộ-luật (đã có in mười câu hỏi về dân-phong

quốc-lục, mỗi câu hỏi in 1000

bản gởi các công-sở và dân-

gian).

Đặt cuộc thi lục-sự, thiết

lập tòa-án công-khai.

Công việc bộ Công-tác:

Sửa sang các công-sở;

Sửa lại Bảo-Đại Thờ-viện và

quốc-tử học-xá.

Tổ-chức cuộc đấu-xảo kỹ-

nghe kỹ tết 1933.

Hỏi về kỹ-nghe ở các tỉnh;

Sửa sang Kinh-thành-nội;

Đặt phòng chuyên-môn (5

cai-sự và 1 kỹ-sư điện-khi).

Sau cùng quan Thượng-thor

Bộ-lại tỏ cho viện Dân-biểu

rằng trong năm vừa qua

chánh-phủ Nam-triều đã hết

sức làm việc và nhờ các Dân-

biểu nên khuyến nhàn dân

nên biết quyền mình mà nạp

nổi thuế và viện nên hợp tác

cùng hai chánh-phủ mà làm

việc.

Quan Thượng-thor lại tỏ lời

khen ban thường-trực cũ và

tuyên-bố Hội-đồng thường-

niên khai-mạc.

P. V.

Tin văn

Báo cấm.— Đã có nghị-định số 31 ngày 9 Octobre 1934 của Quan Thượng-thor Bộ-Lại cấm lưu-hành, phát-mãi, tàng-trữ và đọc tờ La Lutte, báo bằng pháp-văn xuất-bản ở Saigon. Tuy vậy tờ La Lutte vẫn chưa thấy bán ở Huế.

Quốc-tang.— Nhân dịp vua Alexandre nước Yougoslavie và ngoại-giao bộ Thượng-thor Pháp, M. Barthou, bị ám-sát, nên các lễ và các cuộc vui phải đình trong một tháng để tỏ nỗi buồn chung.

Bazar Tân-Tiền

86 Bd de la Somme 86

Tiệm « Tân-Tiền » bán đủ đồ nội hóa, lại có trữ các thứ thuốc cao đơn hườn tán do các vị danh y chế ra. Trong buổi kinh-tế lung-ay mà được đứng vững, vì tiếp lái nhà-nhận, giá thật rẻ. Quý ông, quý bà chắc sẽ vui lòng.

Nay kính.

Nhà báo cần dùng một ít người để cổ động trong mỗi tỉnh.

Hãy viết thư hỏi thăm.

« Từ nay trở đi, bốn-báo mở ra mục này để đăng những bài và tin có ảnh-hưởng đến cuộc sanh kế của đồng-bào Trung-kỳ. Mỗi số đầu, không khỏi có chỗ khuyết-diểm, xin đọc - giả Trung-kỳ lượng thứ. T. V.

Hoàng hậu ngự tới viện Dục-anh

Tại kinh-thành Huế có hội bảo-trợ nhi-đồng chung cả người Pháp dân Việt lập ra.

Thứ năm tuần rồi hội ấy có tổ-chức ra một cuộc khám-xét các trẻ nhỏ còn bú, để chỉ bảo cách nuôi cho các người làm mẹ và có bệnh thì hội cho thuốc. Cuộc khám bệnh này bố-thi làm phước. Thiên-bà đem con tới khám bệnh đông lắm.

Một cuộc làm phước đã có ý nghĩa nhơn-đạo, lại được thêm về vang trang trọng, là vì có đức Hoàng-hậu Nam-Phương ngự tới chứng kiến.

Hồi 3 giờ chiều, chính bà khám-sử Graffeu là danh-dự hội-trưởng hội này đi xe hơi vô trong thành, rước đức Hoàng-hậu ở điện Kiến-trung ngự ra chứng giám.

Hoàng-hậu ngồi với hai đứa cháu con của bà chỉ ngài là vợ của tử tước Didelot.

Khi xa giá tới nơi, có ông đốc-tơ Neston, giám-đốc sở Y-tế Trung-kỳ và quan công-sứ Thừa-thiên Labbey, cùng toàn thể ban trị-sự hội Dục-anh đứng ngoài cửa nghinh giá. Hoàng-hậu ngự âu-phục coi trang nghiêm và giản dị lắm.

Ngài ngự ở giữa phòng, chăm chỉ coi ông đốc-tơ Cam thăm bệnh những đứa nhỏ người ta đem lại. Đoàn hai ông đốc-tơ Neston và Cam rước ngài đi ngự lãm căn phòng bằng bó nữa.

Những người có con ở kinh-thành đem lại nhà hội xem xét, thấy đức Hoàng-hậu có lòng chiếu cố tới trẻ nhỏ dân gian như thế, nên họ đều lấy làm vinh hạnh và cảm động.

Có thể nói từ xưa tới nay, nước Nam mới có một bà quốc-mẫu đối tượng con dân một cách tự-nhiên và chân-chí như đức Hoàng-hậu vậy.

HUẾ ! NO' I CỦA THI-SĨ

của TÔN-THẤT-CẢNH

Đi cùng chiêm các Tôn-lăng

Ở xứ ta, sự cúng quảy ông bà là một sự tối cần đứng đầu các lễ nghi. Dầu người đã thác lâu năm cũng vẫn coi như còn sống mà được luôn luôn hầu hạ, con cháu vẫn kính cần trông nom đến nơi thờ tự và hết lòng phụng sự ngày kỵ giỗ là ngày « ông bà về thăm con cháu và nhấm chén rượu lạt ».

Lúc sanh tiền, người ta dường quên phần xác thịt, để lo sự hành-vi vì xã-hội; nhưng lúc thác lại cần có một cái huyết là nơi để táng xác thịt, một cái bài vị để ghi lấy tên và trước-phẩm người quá cố và một tấm bia kỷ-niệm những hành-vi trong lúc sống.

Ấy thế, trong các Tôn-lăng của vua chúa đời trước cũng có ba vật ấy nhưng để trong nhữ g miếu điện to lớn, nghiêm trang, lại thêm có sân châu, có đình lương-tọa, có đường sá, hăng ngay, có hồ sen thủy tọa, khiến khách đến cùng chiêm phải sinh lòng kính p ục mà tưởng đầu rằng giữa dãy trường gạch rêu mờ, trong những tòa miếu điện âm thầm, thấp thoáng bóng các vị đế-vương đời trước vào ra trong chốn thâm cung.

Các Tôn-lăng ở Huế đều làm theo cách thức của người Tàu và sắp đặt theo kiểu các lăng tẩm của vua chúa đời Minh đời Thanh và sự cúng tế đều theo cách thức của người Tàu.

Ở Huế có những lăng của đức Gia-Long (cách kinh-đô 14 km) đức Minh-Mạng (cách 11 km) đức Thiệu-Trị (7 km) đức Tự-Đức (6 km) đức Đồng-Khánh (7km) đức Khải-Định (6 km).

Đi cùng chiêm Tôn-lăng, như là lăng Gia-Long, Minh-Mạng không gì tốt bằng đi thuyền.

Đi, các bạn phải đi theo đồ ăn, nước uống và tốt nữa thì cho một á cả-nhi cùng đi để giải buồn trong lúc đi đường.

Chúng ta hãy chờ hôm nào có trăng, đi hồi 7 giờ tối, chiếc thuyền cứ theo nhịp chèo mà lướt trên làn nước trắng bạc... chúng ta biểu ca-nhi hãy ca hay kẻ chèo thuyền hò những câu hát mộc mạc mới hưởng cái thú đi thuyền trên sông Hương và cũng đỡ nóng lòng vì nổi đường dài.

Chúng ta đi ngang chùa Thiên-Mụ, nhưng dưới bóng trăng ta chỉ thấy sừng sững giữa trời mờ mờ một cái tháp cao lớn như một ông tướng khổng-lồ đang đứng trông về kinh-đô Huế.

Chùa Thiên-Mụ là một ngôi chùa thờ phật của đức Tiên-vương dựng năm 1601 rồi

đến năm 1710, đức Minh-vương lại truyền tô-diểm cho thêm đẹp để trang nghiêm.

Tục truyền rằng xưa kia, tại đó một bà già ở bán nước trong một cái quán rách nát, ban ngày thì thấy mà ban đêm thì đi đầu mất. Bà già ấy thường hay bẻ lá cho bọn dân xung quanh uống để trị các chứng bệnh; hễ ai có đau gì đến xin với bà thì bà sẽ cho lá uống, tức khắc lành liền, và ai muốn đến bôi toan bà cũng đoán được những điều quá khứ vị lai, cho nên dân làng ấy kính phục bà lắm.

(Ký sau tiếp)

Ban thường trực năm 1934-1935

Đến 10 giờ rưỡi thì bắt đầu bàn bầu thường trực:

Hiện diện có cả thấy 44 ông Dân-biểu 2 ông vắng mặt: ông Nguyễn-Trác (từ-chức) và ông Y-sai (Dân-biểu Darlac).

Viện-trưởng: 2 ông ứng-cử: ông Hà-Đặng (26 thăm), ông Phạm-văn-Quảng (17 thăm), Nguyễn-Trác (1 thăm):

Ông Hà-Đặng được tái-cử.

Phó nghị-trưởng: 3 ông: Đặng-Cao-Đệ (27 thăm), Bùi-Huy-Tin (15 thăm), Bùi-Huy-Trừ (1 thăm):

Ông Đặng-Cao-Đệ đắc cử.

Thư-ký: 2 ông: Phạm-văn-Quảng (23 thăm), Nguyễn-Quốc-Túy (20 thăm), 1 thăm trắng:

Ông Phạm-văn-Quảng được tái-cử.

Viên dân-biểu dự ban thường trực: Ông Nguyễn-Quốc-Túy (24 thăm), ông Lê-Thanh-Cảnh và Nguyễn-Đơn-Quê:

Ông Nguyễn-Quốc-Túy được tái-cử.

Hai viên đi dự Đại Hội-đồng Kinh-tế và Tài-chánh Đông-pháp:

Lê-Thanh-Cảnh và Lê-Quang-Cự.

Hai viên dự-khuyết: Trần-Bá-Vinh và Võ-Đình-Thụy.

Thế là ban Thường-trực năm ngoài nay vẫn còn lại cả.

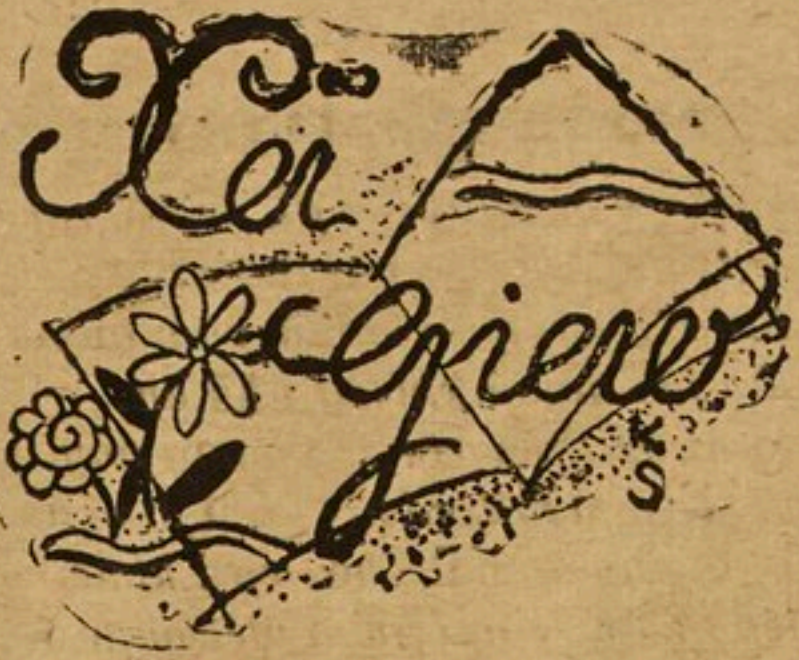
P. V.

Chinh đồn y phục

Quý ông quý bà, ai là người kén chọn y phục Annam, hãy đến tiệm HUYNH-NGUYEN may thử một lần thì biết. Người đứng các đồ đã làm việc lâu năm, biết độ theo cách ăn mặc lịch sự của quý ông quý bà mà sửa cách may đồ cho hợp lối kim-thời.

Đã được nhiều bà khen tặng
Tiệm HUYNH-NGUYEN
50, Rue Vasseigne, 50
(gần chợ Tân-định)

Lời tuyên bố của La Bombe

Vì đời tòa soạn về n. 64 đường Dixmude nên số 2 ra hơi trễ. Trong ty quân-lý có qui vị: Lê-Chơn-Tâm, Dallemagne, Lâm-Vinh-Thanh, Lê-Minh-Tâm. Bộ biên tập có: MM. Philoxène, Nguyễn-văn-Trương, Việt-Dân, Bùi-văn-Màu, Mạnh-Liệt, Van-Kinh, Tân-Dân, Francœur v.v. Theo như qui đồng-nghệp tuyên bố thì số 2 sẽ có nhiều bài công kích đúng đắn.

Sách mới

« 120 bài thuộc lòng » của ông Lâm-Kiêu Trần-Lập-Trác giáo học biên tập, để cho học trò các trường sơ đẳng dùng. Dày 74 trang, giá bán 0\$25. Trong số 120 bài ấy, phần nhiều trích trong Học-Báo hay các báo chí Bắc gồm có đủ lối và có đủ mặt tác-giả: Các-Thanh, Phan-Kế-Binh, Nguyễn-Khắc-Hiếu, Nguyễn-Mạnh-Bồng v.v.

« Tân-Văn-Nghệ từng thơ đặc sắc » là một bộ sách bàn về tác phẩm, thủ vị và công dụng của văn học, tác-giả là ông Ngạc-Am Vô-Liêm-Sơn, do Quan-hải thư-diêm phát hành. Mỗi tháng xuất bản, 1, 2 quyển dày mỏng không chừng.

Xin giới thiệu cùng độc-giả.

Thanh-niên thư-tập

Văn-dân của thanh-niên

Thanh-niên thư-tập chuyên xuất bản mỗi tháng 4, 5 tập chuyện ngắn và thơ văn hay.

Mỗi tập dày 20 trang giá 0p.04. — Một năm 1p.50. — Sáu tháng 0p.75.

Thỉnh-thoán sẽ in những số đặc-biệt để biếu không cho các bạn mua dài hạn.

Thơ từ, tiền bạc, quảng cáo bài xia giới cho :

NGUYỄN-KHOA-HÒA
77 Rue Đông-Ba HUE

Một công việc hữu ích

Nay-kỳ thư-viện, mục đích cho thanh niên trong thành mượn sách đọc đã dọn về nhà mới, 39 Phố Hàng Bồ Hanoi. Ngày mở cửa có ông Jean Roux hội trưởng hội Bắc-kỳ Cổ-Hữu và rất nhiều vị thượng lưu học thức ở Hanoi đến dự. Thư viện có sẵn đủ các sách Tây, Nam và Hán-văn xưa và nay, có nhiều bộ rất có giá trị.

Chúng tôi rất mừng cho anh em chị em ở Bắc-kỳ có được một chỗ trao đổi tri thức mà ít tốn tiền. Chờ chi ở Saigon có một thư viện như thế thì qui lắm.

Thơ tin

Cùng chú vị đại-lý. — Lâu nay bốn báo chí hăm dọa chớ chưa nổ đem ra tòa án những vị không trả tiền bán báo. Nhưng nay rõ lại nhiều vị cố tâm muốn giữ nên buộc lòng bốn báo phải làm cái việc bất đắc dĩ ấy. Vậy nên có thiết hại xin chú vị ấy chớ phiền trách. Tờ báo này vừa ra thời chú vị ấy sẽ thấy rõ rằng muốn giữ của người làm đều hại cho mình.

Luôn dịp xin cảm ơn các vị đại lý lương thiện và cho qui ngài hay rằng nhà báo đương nghĩ cách thưởng những vị bán được nhiều hơn hết.

Cùng ông L.H.D. — Vì bài của các bạn đọc giả gửi tặng thường là đoán thiên nên phải ổi lại, thủng thủng lần lượt mà đăng. Chớ chỉ những bài ấy thiên về xã-thuyết, luận thuyết hay văn-chương v.v. thì sự đăng được chóng hơn.

Cùng ông X. T. — Phải, bút chiến vô lối, hồn hào thô bỉ làm hư tờ báo đi, vì mất độc giả lần lần.

Cùng ông N. V. Đ. Cap. — Phải, trúng 5 lần, không cần liên tiếp (consécutivement). Được lắm, ông cứ gửi. Tờ ông gửi đó cũng sẽ đăng. Cảm ơn lắm.

Cùng ông B. D. Long-xuyên. — Cảm ơn ông lắm, ngặt hình lớn quá, chớ chỉ nhỏ, vừa 1 cột thì đăng đã lâu rồi. Ông dư rõ tiền làm cliché ở đây mất quá lẽ.

Cùng ông N B Huế. — Sự lộn xộn ấy do nơi M.Đ.T.N. trước kia cũng

Đền nợ quyền

Chà-và bóc lột nhà nghèo

Những người nghèo cất nhà lá ở miếng đất góc đường Thuận-kieu và Artand Rousseau Cholon kêu rêu tên Chà-và chủ đất ác hơn quá : một căn nhà lá nhỏ mà ăn tiền đất từ 2p.50 tới 5p. Đã vậy mà đôi khi trả trễ, nó làm dữ, hăm dọa chưởi mắng lại còn kêu xe chó đồ đạc ngang là khác. Mong quan trên trừ bớt cái tệ hại này cho dân nghèo nhờ !

Đừng thiết

tha nữa !

Một thứ bệnh coi tầm thường mà nhức nhối khó chịu, có khi làm cho mình thất tha đau đớn vô cùng, ấy là bệnh đau răng.

Khi nào các ngài bị đau răng, sâu răng, ngứa răng, chảy máu răng, xiết ăn mòn răng hoặc vàng răng, răng hay lung lay và hôi miệng thì nên lại tiệm Thanh-Thanh hỏi mua một bao thuốc « Cỏ-Xi-Táo » của Hải-Ngọc-Đường (0\$17) mà dùng sẽ thấy hiệu nghiệm ngay trong một hai tiếng đồng hồ.

Hải-Ngọc-Đường Thanh-Hóa còn có 3 món thuốc nữa đều có gói bán tại Thanh-Thanh, ấy là :

Hải-Ngọc-Đường vạn hữu hoàn.

Hải-Ngọc-Đường bá ứng hoàn, và

Hải-Ngọc-Đường hóa phong hoàn.

Chị em bạn gái ! Hãy cố-dụng cho có nhiều độc-giả cho Tân-Văn, và hãy dùng mục Tin Nhạn mà trao đổi ý-kiến cho vui. Từ này về sau, mục Phụ-nữ sẽ mở thêm rộng và trở nên đặc sắc lắm.

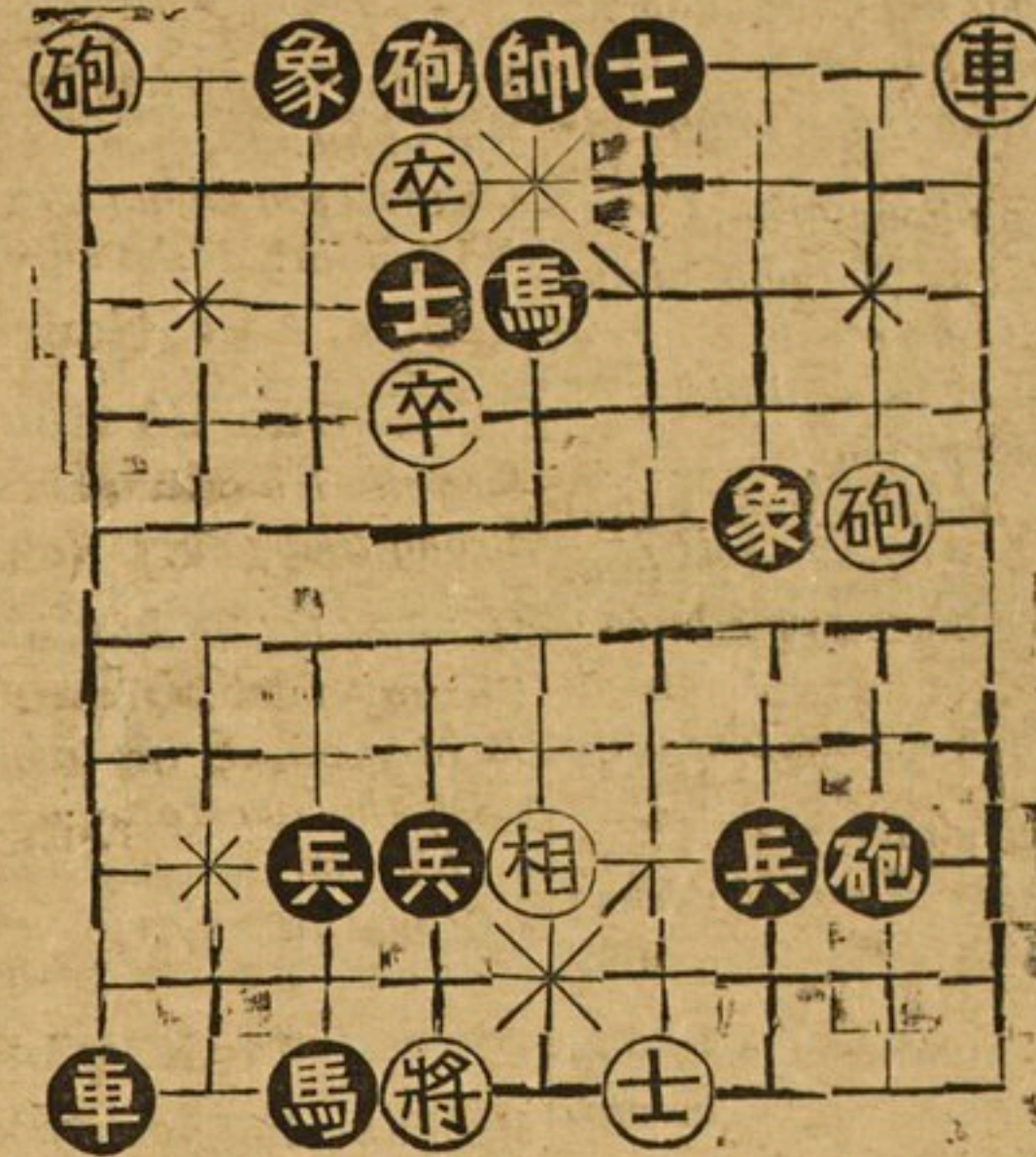
Có làm ở báo ấy nên để lộn dossier Xin ngài miêng chấp. Chúng tôi rất trông tin ngài, nhưt là lúc này đương mở mục « T. K ».

CỜ THẾ

II. — THẾ CỜ « Mục-đồng dao-chỉ

Hạnh-hoa-thôn »

(QUÂN TRẮNG ĐI TRƯỚC)

Muốn cho được rõ ràng nên kỳ này bốn báo đăng lại bàn cờ thế « Mục đồng dao chỉ hạnh huê thôn ». Vậy xin miêng đăng thế mới.

T. V.

Bàn cờ « Mục - đồng dao chỉ hạnh huê thôn » sắp lộn trong số 10, trong số 12 bốn báo đã cải chánh, nhưng cũng cải chánh không được rõ, chớ con xe đen 1 tức là con xe trắng 9.

Có mấy vị sau đây giải trúng: MM. Nguyễn-Thuận Saigon, Nguyễn-ngọc-Cự Saigon, Trần-văn-Vinh Tânđịnh, Hoàng-Kiệt

Giadinh, Hoàng-Hy Nhatrang, Phan-văn-Thinh Biênhòa (có giải trúng luôn thế cờ Quan-công quả ngũ quan). Đặng-Long Biênhòa, Tô-văn-En Sai-

gon, Nguyễn-văn-Đặng Cap St Jacques, Trần-nam-Vân Saigon, Nguyễn - văn - Thinh Cailay, Đặng - đình - Hoè Touranne

(giải trúng thế Quan-công). Đặng-văn-Dương Tân - an Vinhlong, Phạm-văn-Hai Tân-

TAN-VAN N. 13 (27-10-34)

BON

để dùng một trong các việc sau này :

1. Giải 1 thế cờ tướng —
2. Đáp thại, toán, đố — 3. Dự viết một kỳ 10 hàng trong mục TIN NHẠN. (N. 13)

NGUYỄN-NHON CỦA BỊNH

MỘNG-TINH DI-TINH và HUỆT-TINH

Muốn sửa cái đồng hồ hư, anh thợ cần phải biết trước, tại làm sao hư, và hư chỗ nào, mới có thể sửa mau chóng đáng và không cạy phá tan tành cái đồng hồ.

Muốn chữa bệnh gì, ông lương-y cần phải biết trước, bệnh tại nơi đâu, nghĩa là phải biết rõ nguyên-nhơn của bệnh, thì cho thuốc mới nhảm, và không làm cho bệnh ít hóa ra nhiều, phải hao tiền tổn của vô ích.

A. — Bởi thọ bẩm tiên-thiên bất túc, hậu-thiên thất nghi, tuổi còn nhỏ mà quá ư sắc dục, quân hỏa động, nhi tướng hỏa tùy mà thành ra.

B. — Bởi lúc tuổi còn nhỏ, sức lực mạnh mẽ tham đều sắc dục, tâm trí còn non không tự chủ dặng mình, chơi « cách thủ-dâm » làm cho ngọc-quan lớn mà thành ra.

C. — Bởi người bị lậu độc uống thuốc công kích sát phạt và thông lợi tiểu tiện nhiều làm cho thận thủy suy ngọc-quan lớn mà thành ra.

Bởi ba nguyên-nhơn kể trên mà sanh ra ba chứng bệnh : «Mộng-Tinh», «Di-Tinh» và «Huệ-Tinh».

1. Năm chiêm bao thấy giao cấu cùng đàn bà, tinh khí xuất ra là Mộng-tinh, tỷ như bình chứa đầy mà tràn, bình không nặng.

2. Lúc ngủ không năm chiêm bao mà tinh khí xuất ra khi thức dậy mới hay, trong mình bần thần, tay chơn nhưc mới là Di-tinh, tỷ như bình chứa nước nghiêng mà tràn ra, bình đã nặng.

3. Bất luận ngày đêm tinh khí cứ chảy ra hoài, hoặc thấy sắc hay là mơ tưởng việc tình dục cũng chảy ra, hoặc đi tiểu, tiểu rặng mạnh cũng chảy ra là Huệt-tinh, tỷ như bình chứa nước lũng đầy mà nước chảy ra, bình rất nặng và rất khó trị.

Người mắc phải ba chứng kể trên thường hay đau thất ngang lưng, nước tiểu vàng, tay chơn nhưc mới, trong mình mệt nhọc, ăn ngủ chẳng dặng, hình vóc tiêu tụy, gương mặt xanh xao, càng ngày càng ốm. Nếu không điều trị để lâu ngày thủy suy hỏa vượng, hư hỏa lừng lên đốt tim phổi, làm cho tim nóng phổi yếu, rặng tức nơi ngực thành ra bệnh ho.

Người mắc phải 3 chứng kể trên hãy uống «Tam-tinh Hải-cầu Bồ-thận hoàn» (số 2) của nhà thuốc VỎ-VĂN-VÂN Thudaumot thì bệnh hết dứt mà lại dặng bồ thận tráng dương cố tinh, ích chí, bồi bổ sức lực trong mình, 10 người uống không sai một, đã dặng chẳng biết bao nhiêu bức thư khen tặng.

XIN LƯU Ý : Người thận suy, tinh hàn, tinh khí loãng, ngọc-quan yếu, sự tình dục không dặng bền bỉ, có vợ lâu mà không con, uống thuốc này bồ thận, bồi tinh, tráng ngọc-quan, cứu chiến bất quyền, tiền tinh trực xạ tử-cung mới có thể sanh con nối hậu.

Người tửu sắc quá độ hao tổn tinh thần, thận suy tinh kiệt, dương hoải, kiến sắc diệp hoa, uống h uốc này bồ thận tráng dương, điều tinh ích chí.

Giá mỗi hộp

1\$00

uống 5 ngày

VỎ-VĂN-VÂN

DUỐC PHÒNG

Chủ-nhơn: Y học sĩ VỎ-VĂN-VÂN bảo chế

THUDAUMOT

Có bán:

Mme TRẦN - THỊ - Ý
49, rue Aviateur Garros
và Mme NG. - THỊ-KÍNH
Saigon và các nhà bán
thuốc Annam khắp nơi.

Công-ty FORVIL

VÀ

Doc teur PERRE

**Bán đủ các thứ dầu
thơm**

Savon rửa mặt

Nước súc miệng

Savon đánh răng

✖ ✖ Phấn ✖ ✖

Bán sỉ và bán lẻ :

Đại-lý - độc-quyền :

Indochine - Import

C. HUCHET

40 - 46, Rue Pellerin

SAIGON

Thu cầm

Ngoài hiên dầm dấp mưa tuôn,
Trời thu ừ ừ có buồn chàng ai?
Gió vàng hiu hắt thổi ngoài,
Cành lay lá rụng, tởm trời trước mắt.
Đề ai đập đồ sầu thành?
Chàng thương đời lứa xuân xanh
bể bàng.

Hỡi ơi! Chừ-nữ Ngưu-lang!
Sầu chi lắm đề hai hàng lệ tuôn?
Sắc tài đã đúc vào khuôn,
Thuyền tình đã đắm trong nguồn ái-
ân.

Nên đây vào kiếp phong-trần,
Một năm mới lại một lần gặp nhau.
Sóng Ngân ai cắt nhịp cầu,
Đề ai lưỡng lự đeo sầu vì ai?
Vũ-lâm tiện mã xếp chài,
Chàng thương ly-biệt chờ người
khô tâm.

Chuyện Ngâu cũng đáng thương
thâm,
Thương vì trót đã bước làm vòng
duyên.

Đời nay ai kể thiếu-niên,
Liệu tình dầm dấp kéo duyên hững
hờ.

Cầm thu ai để thờ ơ?
Thương vay xót muộn, chuyện xưa
về vơi.

Xin rằng đừng lấy làm chơi.

Cự Lâm ĐỒ-XUÂN-HÒA

Họa vận và phản đối
bài « Nhấn Bận »

(Của Hữu-Thời đăng trong
Tân-Văn số 2)

Nhắc nhớ làm chi đến mấy lần?
Trường tình dầu có đến sa chân.
Con đường khoải-tạc còn nhiều bước,
Cứ việc truy-hoan đến hết thân.
Thầy kẻ Tru-vương mê Đắc-Kỹ,
Mặc dầu Thôi-Từ thì Tề-quân.
Anh đừng « đạo đức » tôi thêm chán,
Đề đó cho tôi với nư n.

Làm người sao lại chẳng ăn chơi?
Keo cuối làm chi phí cả đời.
Phong-nhã hết, vay phong nhữ nửa,
Sống ngày nay, khó biết ngày mai.

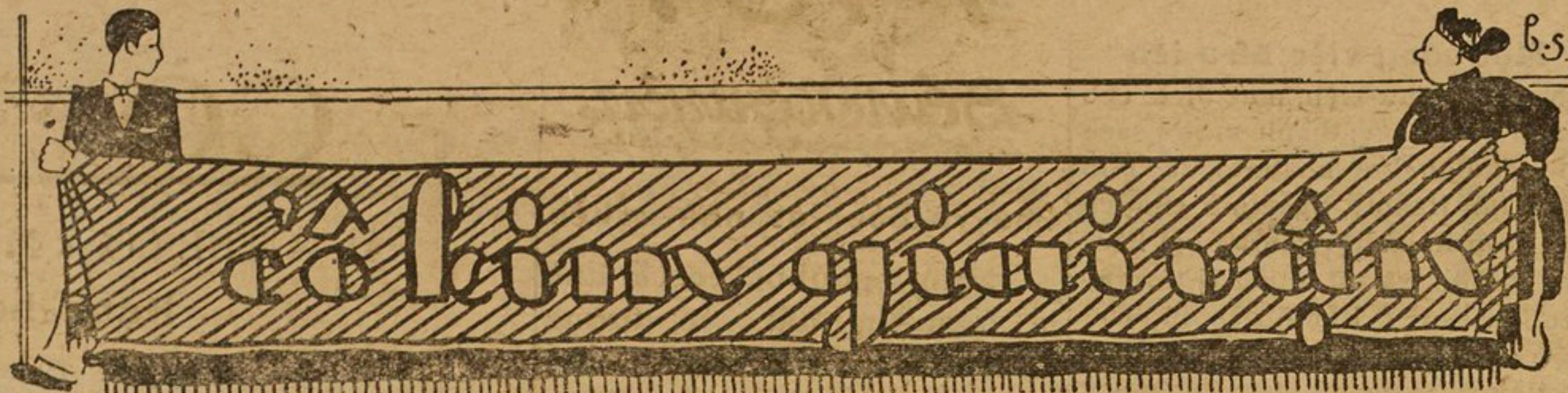
PHAN CỔ-NHON

Tự thân

Những tưởng có gì với nước non,
Hai mươi mấy tuổi ngỡ xuân còn.
Xướng gành, lên thác, xò đầu bạc,
Tàu bác, bốn nam, rở gót son.
Sự nghiệp ngàn năm mấy biển chó,
Công danh ngàn năm, ôe nưong hôn!
Hỡi ôi thời thế! ôi thời thế!
Hy-vọng ngày xưa lớp sóng còn!

Hựu thế

Một bước tha hương một bước sầu,
Nghĩ thân phù-thế đa càng đau.
Gọi buồn, đèn đỏ lòng soi đầy,
Lấp lờ, quầng vàng chỉ thấy đau.

Sự nghiệp hồ-cảng-phương giá áo,
Bụi nghiền thẹn với phận mây râu.
Có thân sao chẳng nhờ thân nhĩ!
Hồi hải lĩnh đình tuổi chắt đầu!

NGUYỄN-QUANG-SO

Đùa cô tiểu trẻ

Sự vừa trong cửa bước chân ra:
Trông thấy người đầu đứng thướt
tha.

Hồi mới biết là cô tiểu trẻ,
Gọi về bạch với mẹ sư già:
« Tôi gì vương lấy dây oan ấy,
« Đã chắc vo tròn quả phúc a? »
« Tôi chờ ăn chay năm mộng nữa!
« G? hơn tu chờ với tu nhà! »

H.V. L.V.H.

Tình ly biệt

Một bước đưa nhau một bước sầu,
Kẻ về người ở khổ làm sao!
Bao nhiêu tâm sự bao nhiêu lệ,
Mấy khúc tơ lòng mấy khúc đau,
Non nước còn kia lời hẹn đó,
Cỏ cây lối cũ chỗ thề đầu?
Hôm nay xa bạn hôm nào gặp;
Cũng nguyện chờ ai đến bến đầu.

HIẾU-ĐỨC (Kim-biên)

Phong cảnh chợ Gò-công

Sơn-quỉ lộ thấy chợ Gò-công,
Phong-cảnh xa xem phổi phổi lòng.
Kìa dựng nhà quan tô sắc trắng,
Nọ đình tham-biên diêm màu hồng.
Ngoài đường lấp ló người qua lại,
Trong chợ lao xao kẻ nhóm đông.
Lăng của quan xưa còn dấu tích,
Ngàn năm vẫn vật rặng non sông.

TRẦN-KIM-THỊNH

(Cần-đức)

Khóc cô thiếu-nữ thác
theo chồng

Sống đục sao bằng thác đứng thanh?
Nước non cho trọn kiếp chung-tình.
Lưỡi gươm xứt-từ chàng không ngại,
Tiếng súng quỳn-sinh thiếp cũng
đành.

Một tấm can-tràng trời đất tỏ!
Ngàn thu danh-tiết quỷ thần kinh!
Cuộc đời chi sá gương thành, bại,
Trai đã trung thì gái hẳn trinh!

Đề cuốn « Tang thương
huyết lệ » (1)

Hiếu trung hai chữ nặng trên đầu,
Cầm nổi phong trần cuộc biên đầu.
Một giải giang-san thù mấy trận?

Ba đời tâm-huyết giận ngàn trâu!
Nước tuôn sông Nguyệt (2) đôi hàng
lệ!

Đá chất non Yên (3) một khối sầu!
Mưa gió trời Nam u ám cảnh,
Bâng-khuâng hồn mộng khắp năm
châu.

CÔ UYÊN-ĐIỂM

Tái giá

Nghĩ phân cô-đơn phải liệu bề,
Tang chồng vừa trọn nghĩa phu-thê.
Ghé thuyền bến mới đầu khuấy khuấy,
Nhớ cảnh năm xưa lưỡng lự nề.
Không nhắc chữ thân cần chữ tiết,
Đành ăn theo thuở ở theo thì.
Đem gương luân-lý soi kim cổ,
Ngộ biển từng quyền cũng có khi.

VÂN-PHONG (Rạch-giá)

Đêm thức dậy

Đêm trường thức dậy lúc canh hai,
Văng về bên mình chẳng có ai.
Lũ trẻ còn đương mê mải giấc,
Ông già cũng cứ ngáy ngung hoài.
Để kêu rên rĩ nghe buồn thảm,
Chớ sủa vang rân, thấy ngấm ngấm.
Bực lắm trông trời kêu một tiếng,
Cho người tỉnh dậy chờ năm dài.

ĐỘ-THUYỀN

Thơ cảm hứng

(Ngày đỗ cụ Tiên-Điền, tác-giã
truyện Kim-Vân-Kiều)
Trời Nam pháy pháy khi thu-phong,
Giữa tối thượng tuần nguyệt sáng
trong.

Còn nước còn non còn cổ-lục,
Nhớ người nhớ cảnh nhớ Tiên-công.
Hương thơm khói tỏa tình non nước,
Hoa tốt hương nồng nghĩa núi sông.
Tay mở truyện Kiều ngày kỷ-niệm,
Hồi ai ăn trái nhớ công trồng.

NGUYỄN-THIỆN-CHÍNH

Hùng đồng thi

Vàng ó ánh sáng tựa hoa vàng,
Rừng rậm chun trời chói hường
đông.
Đoái thấy khói bay xanh chót núi,
Chợt nhìn sông dợn đỏ giòng sông.
Xuê xang cảnh vật đơm bông trắng,
Rực rỡ giai-nhan đượm sắc hồng.
Cửa Không nho-vân đưa bát ngọc,
Thôn trang chừ-nữ bước lên không.

(1) Cuốn này là một tập ký-ức-
lục của ông thân tôi viết sau khi
sang sử và lư học ở Ecole na-
tionale Orientales vivantes ở Pháp
về. — (2) Sông Nguyệt-đức — (3) Núi
Yên-sơn ở Bắc-ninh (Bắc-kỳ).

Ai muốn dựng đồng-hồ rất xinh
đẹp, thì hãy kiếm con niêm nhà dấy
thép đã đóng dấu rồi, (lignes poste
oblitérés), bất luận là thứ 5 xu, 4 xu,
2 xu, 1 xu, vắn vắn, cứ 1000 con, thì
đổi dựng một cái đồng-hồ Chrono-
mètre en métal (gravé ou uni), 2000
con thì đổi dựng một cái đồng-hồ để
bàn giấy (Pendulette, très belle for-
me, en galalith).

Viết thơ cho M. Vương-Hoa, Ins-
pecteur de l'Extrême-Orient capita-
lisation, 68 Bd Charner Sai on.

Bar VIỆT-NAM

173-175-177 Bd Gallieni
CHOQUAN

Những ngày thứ năm thứ
bảy chúa nhật có và khiêu vũ
và orchestre, có bán Nem, Bì.
Bánh nghệ đặc biệt.
Bồi bất thiếp nhậm lệ chỗ
sạch sẽ mát mẻ có thể quí
ông, quí bà, quí cô sẽ được
vừa lòng. Nay kinh

Chàng-vọng thi

Lời thoi bóng ác lặn non đồi,
Thương kẻ đường xa một thổ dài.
Nhạn lại Hoài dươg, bay thắm
thoát,
Hưu về đồng nội bước lại rai.
Ông Khương sông Vị màu mang gió,
Người Giân ruộng Châu kịp mở gày.
Đền sách trau dồi tựa lần bộ,
Cười canh chẳng kịp sê chờ mai.

VỊ-TƯỜNG DANH-TH!

Khuyến chồng bỏ cờ bạc

Khuyến đừng cờ bạc nữa anh ôi!
Cờ bạc khi anh đã thấy rồi.
Năm ngoài ruộng vườn thua hết rạo,
Bây giờ từ ghế thể đà trôi.
Con thơ ốm rết không tiền chạy,
Bạc tác thăm chơi chẳng chỗ ngồi.
Trước mặt sớ sò sao chẳng hổ?
Cứ găm cứ đánh mãi không thôi.

H.V.U.

Trời chiều ở đồng

Màn cây vừa phủ bóng tà dương,
Nước gợn lăn mây nhuộm ánh
hường.
Thăng cánh bầy chim khơi dặm liễu,
Lui chơn chủ khách trời trên đường.
Lều tranh, vườn cũ đèn nhao nhán.
Mở mã đồng xưa cảnh thể lương.
Sơn thủy diên viên không đổi hân,
Còn vàng trắng bạc, mấy ngàn
guang.

KHÔNG-NHGI P.K. NGÔI

Hồi hưu

Bám bảy năm rồi mới rảnh rang,
Hồi hưu mừng đảng cải thân nhân.
Toà thơ vầy bạn lỏng còn mền,
Tiệc rượu chia dĩa dạ chẳng an.
Nợ nước từ đây đầu bó buộc,
Bầu trời sắp tới mặc nghinh ngang.
Thủ vùi sẵn có kho vô tận,
Đề trẻ lo lường lấy việc quan.

Việc quan khỏi nhọc sớm cùng trưa,
Danh lợi đưa chen thói đã thừa.
Bầu bạn vui vầy quê quán cũ,
Ruột gan hơn hờ đất trời xưa.
Kìa bầu phong nguyệt tâm hằng
chuộng,
Nợ núi yên hà chỉ vẫn ra.
Bổng lộc ngồi không mà cũng có,
Phủ thì cờ rượu mặc say sưa.

Tốt P.T.T. en retraite

Mượn vận để thơ

Cải số « mọi người » để rảnh rang,
Mấy tràng lao lực phí thân nhân.
Một ngày hai buổi mình cầm quạt,
Ngàn lúc muộn khi tự nhủ an.
Ngó nước thân côi còn nóng nẩy,
Lông trời mảnh chỉ hết nghinh ngang.
Bỏ tay chống mắt nhờ cơn khác,
Liệng cả việc nhà ném việc quan.

Việc quan thật dạ chẳng thêm ưa,
Lớn cui dạ thừa biết đã thừa.
Bè bạn đồng tâm gần quá biệt,
Anh em hiệp ý mới thành xưa.
Thuở kia đức tri khuya cùng sáng,
Nay phải trầm mình sớm tối trưa.
Bề hoan lòng này đã chán nản,
Lựa lần nưong nào để say sưa.

T.N. (Kim-biên)

Đêm thu xúc cảm

Đêm thu gió thổi lạnh lùng,
Bóng trăng chiếu xuống một vùng
non sông.
Sương sa trong cõi âm thầm,
Lặng nhìn, nghĩ đến tri-âm
trời.

Vi đầu ta phải dời nơi?
Nước non có rõ cho người vẫn
vương?
Buồn nghe tiếng nhạn khóc sương!
Tiếng trùng rĩ rả thêm thương nỗi
minh.

Nỗi nằng góc biển linh đình,
Trông trăng nằng có thấu tình cho
ta?

Cây rung tan tác đá hoa,
Theo chiều gió thổi cánh lá đã bay.
Tâm ta nằng hồi có hay?
Giang-hồ lần lửa đắng cay trăm điều.
Dầu sao ta cũng chẳng xiêu,
Nói theo mục-đích không chiều lạt
phai.

Mây bay ta nhẩn đến ai,
Trông gương liệt-nữ chờ phai lạt
lòng.

ĐỘ-THUYỀN

Gởi thăm người bạn hữu
đau mới mạnh

Thầy mạnh tôi còn bạn sớm trưa,
An nhàn bạn bạc chuyện sau xưa.
Tuổi già gặp phải hồi kinh khủng,
Phúc trẻ hằng lo bữa phụng thừa.
Nhớ bạn ăn tình ba cốc rượu,
Giận đời diên đảo mấy vần thơ.
Gió mưa ước hẹn lời đình sải,
Nghĩa cũ ngày nay nhảm cũng vira.

THÁI ĐÔNG

Bạn trả lời

Mừng tiếp tiền loan rất đổi mừng,
Đôi hàng châu ngọc biết chi cần.
Đã khi bạn bạc thương nhau mới,
Mà nghĩa chia vàng cảm bạn thân.
Thâm hồ tuổi thơ không một chữ,
Vẻ voi mảnh giấy thẹn năm văn.
Tái sanh chưa dứt ân tình trước,
Trâu ngựa đền bồi cũng rửa ràng.

AI-CÔNG

HAI MƯƠI BẢY NĂM

Ròng rã thiện nghệ chuyên về nghề điện. Vắn
Dynamo, Magnéto, Vô đèn xe, dây đèn nhà và sửa đủ
các thứ theo hơi điện. Trong lục-châu đều công nhận
Cách làm kỹ lưỡng. Giá thiệt rẻ. Do nơi:

NGUYỄN-VĂN-MANH

25 Rue Colonel Grimaud
sau gare xe điện Cuniac
trước chợ mới Saigon

L'HOMME CHIC S'HABILLE
CHEZ

BayardMod

TAILLEUR CORDONNIER
CAO-NHON TÍN-HƯNG

224 rue d'Espagne Saigon.

PIERRE MANH
DENTISTE

Spécialiste des maladies de dent et prothèse, couronnes
bridges et dentiers etc...

Chuyên trị răng đau và trồng răng đủ cách theo y-
khoa. Chữa răng đau cho học-sinh không tính tiền.
Ngày chữa-như và thứ năm từ 9 giờ tới 11 giờ và 16 giờ
tới 18 giờ, trong 3 tháng, kể từ ngày 25 Octobre 1934.
286, Rue Paul Blanchy (en face de l'Eglise de Tandinh)

Một sự rất vừa lòng
cho mọi người....

Vi muốn chính đốn lại thêm hoàn toàn; vi muốn ở nơi thị tứ mà
êm tịnh; vi muốn tiện đường giao-thiệp; vi muốn vừa lòng nhiều
ngài muốn như trên... mà kể từ ngày 1er Novembre 1934. S. T. H. V.
mở rộng bureau giữa Saigon, đường d'Espagne số nhà 263. Quý
ngài muốn hỏi điều gì xin do nơi đây rất tiện.... có bản sách về
thần-học và ảo-thuật, về thôi-mạnh dạy bằng thơ 9\$ — tới nhà 40\$
— bảo-kiết đến thành tài — có phòng thí-nghiệm — có dạy ảo-thuật
nhiều trò rất quái lạ. Mỗi ngày thứ bảy và chúa nhật có diễn ảo-
thuật cho xem khỏi mất tiền. Đó là một sự lạ lùng xưa nay ở Sai-
gon mới có lần thứ nhất... chúng ta nên để ý.

Kính cáo

SIÊU-THẦN HỌC-VIỆN

263, Rue d'Espagne — Saigon
N.B. Kể từ ngày nay muốn hỏi
điều chi cứ do adresse trên ấy.

:: Đã dùng đủ thứ thuốc mà chưa khỏi ::
LAU, GIANG
 (Blenno..., & Syphi..., tous états, formes, périodes)
 :: Mau mau hồi thuốc C. T. ::

Khỏi tuyệt nọc
 Bỏ sức - lực
 Tăng sinh-dục
 Năng, nhẹ mặc
 Chỉ một liều
7\$75
 Từ 1930 khỏi... 3,400 bệnh-nhân

Mandat de: M. Lê-Văn-Hoe, ex-instituteur à Quantinh, gare Yên-Viên, Bacninh, Tonkin (Contre Rt. gởi trước 2 \$ 50).

Công nghệ nước nhà được phát triển

Hội Xoàn-Mới « Ba-Quan » (hay là Xoàn Đức-quốc, hay là Xoàn Huê-kỳ). Nhưng tốt hay là xấu là do nơi cách mài. Chủ-nhơn là người Annam, thiện nghệ mài hội Xoàn (được đồng-bào hoan-nghinh từ mấy năm nay), dám cam-doan Xoàn-Mới « Ba-Quan » mài khéo, nước trong, lạnh (không thua gì xoàn tây (diamant) hơn xoàn Đức-quốc, xoàn Huê-kỳ mài bên Singa-pour bội phần.

Bán có giấy bảo - kiết (1). Chỗ đáng tin cậy. Đồng-bào có dịp ghé xem máy móc và quan sát cách làm công phu của nhà công nghệ chuyên-môn.

BA-QUAN
 Lapidairerie-Joaillerie-Bijouterie
 58 - rue Vannier - 58
 (Ngăn hông kho bạc Chợ-cũ)
 SAIGON

(1) Không chết nước đổi màu. Nếu không đúng sự thật, bồi-hiệu sẽ thối số tiền mua.

DOCTEUR
LE-VAN-HUE
 N° 138, Rue La Grandière - Saigon
 Lauréat de la Faculté de Paris

Phòng: Khám bệnh và giáo nghiệm. Thử máu, thử đàm v. v. đủ cách chuyên trị bệnh phụ-nữ và bệnh khác liên.

GIỜ KHÁM BỆNH
 Sáng mai: 8 giờ tới 12 giờ.
 Chiều: 3 giờ tới 7 giờ.
 Cấp bệnh ước giờ nào cũng được.

Ecole Pratique de Commerce de Saigon

7, Rue René Héraud. Tânnh

BONNE PRÉPARATION DE PROFESSIONNELS
 Comptabilité - Commerce - Dactylo - Sténo
 Banque Anglais-Francais Commercial

PROFESSEURS:

M. LÊ-VĂN-MEO Diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce de l'Indochine
M. BUI-VĂN-QUAN Diplômé des Ecoles Supérieures de Commerce de l'Indochine et de Lyon-Comptable de la S. A. Ant. dochine et de Lyon-Comptable de Crédit-Expert-Comptable de The Texas Company près les Tribunaux. Ltd-Ingenieur-Tisseur.

Monsieur LƯƠNG-VĂN-HÀU
 Diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce de l'Indochine
 Chef Comptable de la Pharmacie de l'Indochine
 Expert-Comptable près les Tribunaux

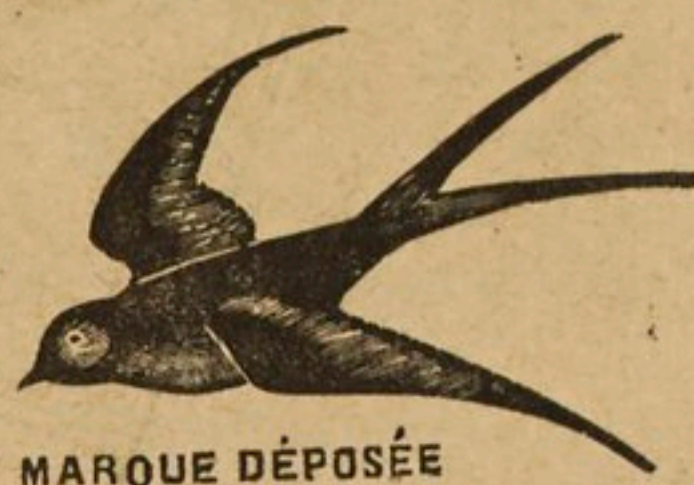
Demandez le prospectus au Directeur: Luong-v-Hau

Giới thiệu giùm (Thầy thuốc Nam)

Nhà thuốc Nam-Thảo-Đường của y-sĩ Nguyễn-văn-Báu ở đường Amiral Roze số 38 (gần chùa Bà-den) Saigon có phòng coi mạch cho (oa, hoặc cho thuốc trị bệnh như thương hàn, sốt rét, ban sa, tê bại, phù thũng, phụ-nữ kinh-kỳ biến bệnh, phần nhiều được đảo ắt bệnh trừ, nếu thầy chịu cho thuốc.

Hơn-Được-Đường

Gia truyền thần hiệu linh được của ông thầy HƠN
 Gốc ở Chợ-quán để lại chữa bệnh con nít và người lớn.
 Sơ phát hành tại số nhà 74 (bis) ruelle Colonel Grimaud và tại Madame Tran-thị-Y N° 45 Rue Aviateur Garros Saigon.

MARQUE DÉPOSÉE

HỌC CẦM BÁNH XE HƠI

Mau giỏi :- Thi mau

Giá rẽ hơn các nơi

TRƯỜNG XE HƠI

95 bis, Đường LAGRANDIÈRE - SAIGON

TRINH-HUNG-NGÀU

Chủ trường lãnh dạy

« TRƯỜNG CỦA TRINH - HUNG-NGÀU TỐT VÀ DẠY GIỎI HƠN HẾT » LỜI KHAI CỦA ÔNG CHÁNH

:: :: SỞ XÉT XE NƠI TOÀ :: ::

Học trò Lục-tỉnh có nơi ăn ở tại trường

Tác-giả:

TRẦN-UYÊN-ĐÌNH

« Lười Groom Nữ Hiệp »

Dịch-giã:

PHẠM-VĂN-ĐIỀU

— Ta chẳng phải họ Diếp, mà chính là Phùng-Hoàn-Quyển con của Phùng-Gia-Nguyên đây. Ta muốn tới sớm lắm song chẳng có dịp. Ta đã hẹn giết người thì hôm nay ta lại tới, nào có sai ở đâu!

Huỳnh-Đạt nghe mấy lời, kinh-hoảng quá sức, vội vàng rút thanh gươm dưới nệm giường lên cầm hờn ở tay.

Hoàn-Quyển bước tới cười rằng: « Được đa, ta rất muốn người có khí-giải trong tay lắm. Ta định giết người khi nào mi hết tài sức, chớ chẳng thêm giết lên giết ngấm, giết cách tiêu-nhơn như người đã giết cha ta đâu.»

Nàng nói rồi hươi gươm tới chém Huỳnh-Đạt. Huỳnh cũng cự lại. Tuy Huỳnh có tài, làm quan tới thiếu-úy, song kém Hoàn-Quyển rất xa, và lại tuổi cao nên sức yếu khó mà địch nổi. Đánh nhau ít hiệp, Huỳnh bị Hoàn-Quyển đâm cho một gươm lòi ruột chết tươi. Còn có hầu của Huỳnh lúc hai đảng đánh nhau cũng xông vào tiếp cho Huỳnh nên rồi cũng bị Hoàn-Quyển giết nốt.

Đã giết được Huỳnh-Đạt, Hoàn-Quyển bèn cắt lấy đầu bỏ vào đũa rồi nhảy ra khỏi nhà, giờ thuật phi-bành, lướt cỏ cây, vảy sành sỏi, đi riết ra Qui-châu tìm tới mộ cha mà điếu tể.

XIII

Đất bằng nổi sóng

Đêm lặng lẽ, sương mịt mù, trời tối như mực, gió lạnh như giá, giữa bãi tha-ma, lúp xúp nằm mồ cỏ lảng chuột xoi, nơi yên giấc của bao nhiêu người tử-sĩ, có một nữ-lang đứng đi tho thần nhìn kiếm:

— Phải đây rồi: còn mấy viên đá của người lính đánh dấu cho ta nằm nọ rành rành.

Hoàn-Quyển nói dứt, sụp ngồi xuống, mở đũa lấy đầu Huỳnh-Đạt để trước mặt; đánh lửa đốt mấy nén nhang đem theo cặm lên, rồi nức nở khóc, vái oan hồn cha, nhắc vong linh mẹ, xin về chứng chiếu đưa con đại đã báo được thù nhà.

Nàng vái van kể lẽ đến đôi cảm xúc quá, gút đầu trên mồ mà khóc ngất; kíp khi ngược đầu lên, thấy xa xa có bóng đen lù lù tới. Nàng tưởng là lòng thành của mình đã làm cho kẻ dưới chốn tuyền-dải cảm-khích mà hiện hồn về. Nhưng rồi nàng xem kỹ thời rõ là người sống, đi có động đất, nên vội vàng rút gươm cầm tay để chờ coi kẻ ấy muốn làm gì.

bạc như trấu, lụa gấm như rơm, vợ bé con hầu vô số, mà đứa nào cũng được nuôi nấng sang trọng từ tể cả...

— É, nói vừa vừa chớ, có người ta nghe, lỡ họ phan-phui tai tiếng thì mình hết làm ăn đa!

— Có sợ gì, ông quan ấy thế lực lắm, sợ cóc chi ai!

Hoàn-Quyển nghe câu chuyện ngộ ngộ, lòng tai nghe rất kỹ, song làm bộ ngó lơ nơi khác cho hai người đàn bà khỏi nghĩ ngại.

Chị nhà quê hỏi tiếp:

— Phải ông ấy nhờ làm quan ngoài chỗ giặc dã mấy năm, bòn vét của bá tánh mà làm giàu lớn, nên nay ăn chơi cho thỏa thích không chi?

— Ủ, tôi cũng nghe người ta nói như vậy, song chẳng biết có trúng không. Họ nói ông ấy làm thiếu-úy coi một đạo binh ở Qui-châu năm có loạn Ngô-Kỳ đó.

Hoàn-Quyển nghe câu nói này mừng lắm, càng lòng tai nghe kỹ.

— Chị biết trong đám hầu thiếp của quan ấy có người nào đẹp nhưt hay không mà thiên hạ đồn rằng quan họ Huỳnh gặp tiên?

— Đầu phải có hầu đẹp mà họ nói là gặp tiên. Gặp tiên đây tức là gặp người có tài phép như tiên tới phá rối quan kia chớ!

— A, vậy sao, chuyện như thế nào chị thuật cho tôi nghe?

— Này, độ nọ quan có nghe người ta đồn rằng ở Hàng-quận này có một cô gái cực kỳ đẹp, tên là Diếp Thanh-Thanh; cô đã đẹp sắc lại cao tài, văn hay thi giỏi, võ nghệ tinh thông, nên quan sai người đi kiếm và xin cưới về làm hầu. Diếp Thanh-Thanh, quả có người ấy, song ai mà nói cho được để làm vừa lòng quan. Nàng có tài cao và chí lớn há lại chịu chui đầu vào đồng vàng mà chịu cái nhục ấy sao.

Một hôm nọ, quan được người đưa Thanh-Thanh tới ra mắt; quan nói thế nào nàng cũng không ưng, vì nàng nói rằng còn mắc lo một việc quan trọng. Chỉ có thể rời về. Quan chẳng được thỏa nguyện, càng xúi người nói phét, riết lại dùng tới cách dọa nạt.

Cách vài ngày sau, lúc ban đêm, khi quan ngồi thư-phòng đọc sách, bỗng có người, đầu quấn tóc, tay cầm gươm, mình mặc võ-phục, bên hông có đeo cái túi tươm

CIGARETTES "COFAT"

Qui vị nào hút thuốc « COFAT » chẳng nên quên rằng hãng BOY-LANDRY đổi mười bao không thuốc « COFAT » một gói nguyên hai chục điếu « COFAT »

20 điếu thuốc

Hãy là đem đến những chỗ kể sau đây :

Ở CHOLON TIỆM TRINH-LÊ-SANH — 350 rue des Marins
Ở SAIGON TIỆM TRIỆU-THANH — 6 Amiral Courbet

Thuốc NGUYỄN-AN-CU

Có trụ thuốc của hiệu Võ Văn-Vân ; Võ-Đình-Dần ; Ông Tiên ; Đầu Rồng, là bốn hiệu bảo-ehé Annam—đủ cho đồng bào tin cậy.
Mua từ 5\$ khởi tốn tiền cước, 10\$ sắp lên bớt 5% ; 20\$ sắp lên bớt 10%.

Sự hay của các thuốc NGUYỄN-AN-CU khỏi nói nhiều. Xin viết thư cho Mme Trần-thị-Y, 45, rue Aviateur, Garros mà mua. Hãy xin mục-lục. Kể sơ một vài món thuốc cực kỳ thần hiệu.

Số 39.— Thần dược tửu hoàn.— Trị tê, bại, nhức, mỗi, bán thân bất toại. Giá 1\$00.

Số 26.— Điều kinh chướng tử hoàn.— Trị đàn-bà kinh-nguyệt không đều, bạch đới, đau tử cung. 10 hoàng giá 1\$00.

Số 35.— Điều ngưng khí huyết hoàn.— Trị các thứ ho : ho lao, ho tởn, ho súc huyết, ho kinh niên. Giá 1\$00.

Số 8.— Bạch đới hoàn.— Trị bạch đới, bạch dâm, bạch đi, bạch trước, nội trong hai hườn hết bệnh. Giá hai hườn 0\$50

Số 45.— Bắc tiên bổ lao tề.— Thuốc này người già cả, từ 40 sắp lên, uống vào thấy hay. Giá 1\$00.

RƯỢU NGẢI AN CƯ.— Nấu bằng 18 thứ ngải lạ, trị đau gân, nhức cốt, té trật, lợi, sưng, bầm, bị đánh vằn vằn, hay như thuốc tiên.

Giá 0\$80 và 0\$30.

DẦU PHONG AN CƯ.— Trị các bệnh trẻ con : mắc cam tích, u nân, ghê chốc, sinh bẹn, eo uột hay đau, bị phỏng lửa. Hiệu nghiệm lạ thường. 0\$20 và 0\$60 một ve tùy lớn nhỏ.

THIÊN NGUYỄN HIỆU
82, Rue Vannier

THIÊN HOA HIỆU
122, Boulevard Bonard — Saigon

Bốn hiệu chuyên làm và bán các đồ vàng, bạc.

Thiện nghệ nhận hột xoàn, đồ nữ trang, đúng kiểu kim thời.

Muốn cho trẻ em học mau
tấn-phát, quý Ông, quý Bà,
nên đem gởi trẻ
em cho

TRƯỜNG LÊ-TÂN-CÁC
Rue Lareynière Nos 10, 11 & 12 — SAIGON
thi sẽ
vừa ý. Học.
phí tính nhẹ. Giáo-
sư chuyên - môn cần-
mẫn, dịu-dắt trẻ-em từ lớp
Đồng - ấu (Cours Enfantin) đến
lớp nhì (Cours Moyen). Mỗi năm, đến
tháng Juillet trường « Lê-Tân-Các » có mở cuộc
thi học-bổng để chọn 3 trò (khởi trả tiền học)

máu dầm dề. Người ấy là một thiếu nữ dung mạo phương phi, vẻ mặt rất đẹp mà bộ dáng rất nghiêm. Quan nhìn rõ là Diếp Thanh-Thanh, sợ lắm, song làm gan hỏi rằng : « Đêm hôm tâm tởi, cô tới đây muốn làm gì ? »

Thanh-Thanh ung dung đáp : « Cũng vì nhơn-duyên của tôi và quan lớn mà tôi phải tới đây. Số là hôm nay tôi không nhận lời về sửa tráp nưng khăn quan lớn là vì tôi còn chút nguyên chưa xong. »

Quan hỏi : « Cô thế nguyên chi ? Thanh-Thanh : « Thưa, mẹ tôi bị kẻ gian hiếp đáp mà chết, khi xưa tôi có thể nếu chẳng phục được thù thì quyết chẳng lấy chồng. Vừa rồi, tôi có nhờ nhiều người giúp sức để trả thù nọ mau xong được đem mình về hàng tiểu-tinh của quan lớn. Nay thù đã trả mà ân chưa đền, vậy tôi tới đây nhờ quan lớn giúp cho vài trăm lượng vàng để đáp công cho chúng. »

Nàng nói tới đây liền mở cái dây để lên bàn rồi tiếp : « Đây, dầu của thù-nhơn tôi đựng trong này để đem về tế vong linh của mẹ tôi. Tôi hứa rằng thế nào được ít nhiều vàng để trả ơn, rồi tôi cũng vâng lời quan lớn mà hầu hạ bên trưởng. Còn như quan lớn khước lời, tôi xin cùng quan lớn từ đây quyết biệt. »

Quan nghe Thanh-Thanh nói, một là khiếp oai, hai là mê sắc nàng nên riếu riếu đi mở rương lấy ra nhiều vàng trao cho Thanh-Thanh. Thanh-Thanh cất vàng vào lưng rồi nói : « Tôi để đây này lại đây, đi chia vàng cho chúng. Quan lớn chờ tôi trở lại ai tế mẹ tôi rồi cùng nhau nổi ngọn đuốt hoa vui ly hợp-cần nghe. »

Quan nghe mừng lắm, để cho nàng thông thả đi ra....

Người đàn bà nhà quê nghe người đàn bà thành thị nói tới đây bèn chặn lại hỏi :

— Chà, quan ấy có phước đâu ; mà rồi Diếp-Thanh-Thanh có thật trở lại không ?

— Phải trở lại thì đâu có chuyện. Quan chờ tới khuya, tới ngày sau, tới hai ngày không thấy nàng trở lại mà cái đầu trong túi thúi ồm ra, quan mở ra coi, thì là cái đầu heo đã sinh. Quan biết mất mưu tức mình lắm, song chỉ thở ra chờ biết sao.

— Ủa, nghe nói ông quan ấy có nhiều người tài giỏi ừng họ mà sao bị cướp cách tức tởi ấy ?

— Có người tên Yến-Hải-Đông mới trừ nổi kẻ anh tài như Diếp Thanh-Thanh ; song nay Yến đã bỏ đi rồi, còn lũ thầy-sống thịnh-di kia tài gì mà bảo hộ !

— Ủa chuyện bí mật ấy làm sao chị lại biết ?

— Phải, bí mật, quan giấu lắm, song giữa lúc hai người trò chuyện có cô hầu của quan, quen với tôi, thấy rõ. Tôi nhờ có cô ấy thuật lại chứ không thì để gì mà biết.

Hoàn-Quyển nghe người đàn bà nọ nói Yến-Hải-Đông đã bỏ Huỳnh-Đạt mà đi rồi thì mừng quá bèn tò mò lại làm quen, hỏi thăm chỗ ở của Huỳnh và đường sá rất kỹ rồi từ giả xuống thuyền hối chèo trở về chỗ ngụ.

Tối hôm ấy, Hoàn-Quyển nai nịt hẳn hoi, giặt giũ vào lưng, huộc dây ngang hông rồi lên ra khỏi nhà trọ, cứ theo đường đã hỏi mà đi tới.

Một tòa nhà rất đẹp trong vòng rào cao, ở trên ngõ có tấm bảng hai chữ « Huỳnh phủ » hiện ra trước mắt Hoàn-Quyển ; nàng rất mừng đi vòng tới một chỗ khuất tịch, dậm chơn nhảy tới vào. Vô tới bên trong, nàng nhắm theo đường mé sau viện mà lần tới, rồi chuyển lên nóc bỏ lại trung đường ngồi rình.

Rình tới khuya, đèn đuốc đâu đó đều tắt, chỉ còn thấy leo lét bóng sáng ở một phòng nọ, Hoàn-Quyển bèn chuyển tới hé ngó dòm xuống thì nơi ấy chính là phòng ngủ của Huỳnh-Đạt. Lúc ấy quan ta, đương ngồi nựng nịu một cô hầu tuổi trẻ, tình tự rất nồng nàn.

Hoàn-Quyển không sao dẫn giặc được. Nàng trông Huỳnh-Đạt như con cộp đối thấy con heo tở, muốn nhảy tới chụp mà bóp họng liền. Ban sơ nàng muốn bỏ tới đầu xống quăng pít kiếm xuống giết Huỳnh trong nháy mắt là xong chu ện, song khi nàng ló đầu vào trong nhà thì lại nghĩ khác. Nàng biết Yến-Hải-Đông đi rồi không còn ai cản trở nàng nữa thì tội chi lại trả thù cách mờ ám ấy. Vả lại muốn cho hả giận và cho ra vẻ quân tử, nàng định phải giết Huỳnh cách đường hoàng hơn. Vậy nàng bèn rùng mình nhảy bay xuống giữa phòng.

Huỳnh-Đạt đương môn tròn cổ hầu nghe có tiếng đánh vụt một cái, dòm ra thấy một nữ-lang tướng lắm là Thanh-Thanh bèn hỏi :

— Diếp cô-nương nay mới trở lại à ! Sao lại sai hẹn thế ?

Hoàn-Quyển đáp :

Les Cigarettes ĐẠI-NAM

Những tiệm buôn sỉ và buôn lẻ, những người hút thuốc thường mua và dùng thuốc điếu của hãng COMPAGNIE COLONIALE DES TABACS vì những nguyên-do sau này:

1- Chúng tôi cam đoan rằng thuốc điếu của hãng chúng tôi làm bằng thuốc lá thượng hạng.

2- Những nhà buôn biết rằng mua thuốc của hãng chúng tôi về bán lại, nếu rủi bị hư hao gì thì có thể đem lại hãng đổi lại thuốc mới rất dễ dàng và không tổn hại gì cả.

3- Mỗi bao thuốc điếu đều làm rất cẩn thận, bằng máy móc tinh xảo như ý. Nhân-công giúp việc 'oàn là người thiện-nghệ, mà thuốc lá lại lựa chọn rất kỹ càng lắm.

4- Người hút thuốc ĐẠI-NAM được yên trí rằng mỗi điếu thuốc đều tốt và cân-lượng đúng đắn.

Các ngài thử nghiệm và so sánh giá tiền, chất thơm của các thứ thuốc của bốn-hiệu, như là thuốc ĐẠI-NAM, thì các ngài sẽ thấy chỗ khác xa nhau thế nào.

Kính cáo.

Số nhà 251 Rue Lagrandière.

Đây là bàn tay của M. Ngô-Kim-Thành (Bác-vật) ở Baclieu chết năm 28 tuổi về bệnh ho lao.

Đã có người đoán trước rằng năm ấy bị đau mà chết. Ấy là M. Nguyễn-Thượng-Hiền, vậy anh em nên đến đó mà hỏi thời vận về bước đường tương-lai: Tình, Tiền, Họa, Phước, Sống, Chết ra sao, còn ở xa cứ in hai bàn tay vào giấy gửi đến nơi, nội trong năm ngày thì có lời đoán (Note) gửi đến cũng như mình đến nhà coi vậy.

M. Nguyễn-Thượng-Hiền là người coi tay coi tướng theo tây ở số nhà 251 Rue Lagrandière Saigon.

GIÁ TIỀN
2 năm 1 đồng
10 năm 3 đồng
Coi tới chết 5 đồng

Lời thêm: Cách in muốn cho thật rõ, thì mài mực tàu cho sệt lại rồi thoa đều trong 2 bàn tay, lấy giấy in vào và để cho thật sát bàn tay, nên nhớ rằng nếu lần đầu in mà không thấy rõ chỉ tay là bởi có mực nhiều thì để vậy in luôn lần thứ hai song đừng thoa mực thêm, nên in vào giấy có hơi mỏng hoặc giấy trắng cũng được.

THUỐC LÂU NAM-HUNG

Lâu
Tiêm-la
Ghiên
á-phiện

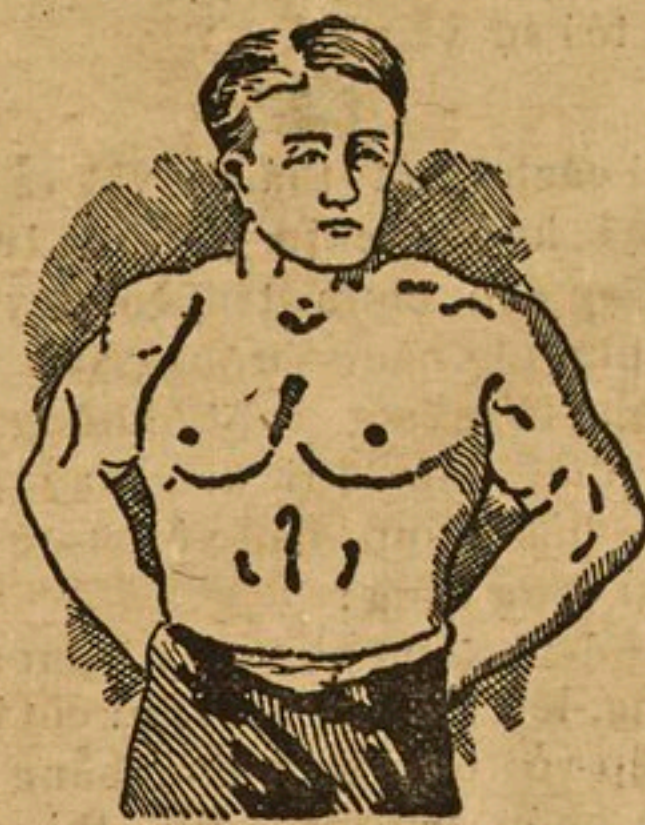
LÂU mới mắc, ra mồ, ra máu, đái rắt, bức rức khó chịu, hoặc lâu năm độc nhập vào cốt, nếu muốn trị dứt nọc mà không công phạt, không hại sanh dục, chỉ uống thuốc hiệu NAM-HUNG số 1, 2 và số 3 thì sẽ khỏi lo tiền mất bệnh còn, có tặng sách thuốc.

TIÊM-LA SANG ĐỘC là bệnh rất hiểm nghèo, nếu không mau trị nó sẽ sanh ra nhiều bệnh khác như lên xoài, nổi hạch nóng lạnh, đau xương, nhức thịt, nếu đã dùng thuốc NAM-HUNG số 10 đầu nặng cách mấy uống vô là khỏi ngay, không hại sanh dục, không phải cử nước.

GHIÊN Á-PHIỆN muốn bỏ, thì uống thuốc NAM-HUNG số 14 đầu hút nặng đến bức nào dùng đến là bỏ được ngay, thuốc ôn hòa không làm nhọc mệt, không ngáp, không sanh ra bệnh gì khác.

Mua lẻ hoặc sỉ về bán xin do nơi nhà Tổng Đại-lý phát hành của Bồn-dương là Maison Đức-Thắng N° 148, 150 Bd Albert 1er Dakao. Có gởi bán Saigon có Ng-thị-Kính và Bazar Vu-Lai N° 303 P. Blanchy Tân-định.

Ai là nhà mộ thể-thảo nên đề ý!

Thể-thảo là một cuộc chơi cần phải có sức lực mạnh dạn và bền lâu mới có thể tranh lẫn trên đường thể-thảo được. Anh em! Muốn thân mình trở nên mạnh mẽ, hăng hăng, hăng hăng, hãy dùng thuốc:

«SÂM HUNG DƯỢC TINH» có hiệu «Ông già» là một thứ thuốc hay đệ nhất. Uống rồi sẽ thấy hiệu quả chẳng sai: người yếu trở nên mạnh, người

già được thêm sức. Ai dùng rồi cũng đều công nhận nó thật hay; vậy nên khắp cả Đông-dương biết danh và đầu đầu đều có bán.

VIỆN ĐÔNG DƯỢC PHÒNG
115, Rue Paris - CHOLON

VII

Số 18

Cậu San từ khi gởi mấy bức thư sau cùng rồi thì không được tin tức gì nữa. Cậu đình-ninh rằng: có Phươg đã thật giận cậu. Mong tỉnh, canh tàn, cậu nhiều phen còn đau lòng lắm. Có khi cậu nhìn ảnh có Phươg mà tuôn lệ. Đành rằng, duyên mới cậu vẫn vui, mà tình xưa cậu vẫn còn nhớ tiếc. Chỉ lỡ-lầm một phút, mà ân-hận suốt đời.

Thương càng nghĩ, nghĩ càng đau.

Nỗi lòng càng nghĩ, càng ngao-ngán lòng.

Trong cảnh buồn, cậu hay xem văn đọc báo tỉnh cơn một ngày kia, cậu gặp thấy trong báo: «Đuốc-nhà-Nam» mấy hàng này:

«Bồn báo vừa tiếp được tin mừng, có Huỳnh-thị-Phươg, ái-nữ của ông bà Huỳnh-Trọng-Tài, đã kết-hôn cùng ông Nguyễn-Minh-Châu, tri-huyện, con của ông bà Nguyễn-Minh-Ngọc.

«Bồn báo có lời chia mừng cùng hai họ và cầu chúc cho đôi vợ chồng mới, loan, phượng hòa minh, sắc cầm hảo hiệp.» Đ. N. N.

Cậu mừng lắm. Có Phươg đã gác được chuyện sầu. Thế là tội của cậu có giảm vài phần.

Bấy giờ cậu mới tỉnh tổ thiệt nỗi khổ tâm cho có Phươg rồi. Dầu có có giận hờn hay sao nữa, thì sự cũng rồi. Miễn có rõ ràng cậu sở dĩ bày chuyện tuyệt-tình như thế, là vì cậu thương cô. Sau nữa cậu mong có suy xét lại mà thứ lỗi cho cậu và cho cậu được cái ân-hận làm bạn bè với có để tạ lỗi xưa.

Về phần có Phươg, từ ngày có có hồng, không lúc nào được vui cả. Lấy chồng để vừa lòng cha mẹ, chứ không có chút lạc-thú gì về ái-tình cả. Mỗi khi buồn, có chợt nhớ đến cậu San, thì lòng lại giận. Lắm khi có toan xé nát tấm ảnh của cậu. Rồi lại nghĩ: xé làm chi. Để dần dần được nhớ bước đường lầm-lạc vì quá mê ở lời nói dịu-ngọt của kẻ bạc-tình.

Một buổi trưa, đưa ở đem vào cho có một bức thư.

Nhìn tưởng chữ có biết là của cậu San gởi. Con giận lại đến, có định vứt bỏ. Nhưng rồi cũng không biết tại sao, có bóc ra đọc

Lỡ Lầm

Soan-gia: TRUC-PHONG

Hòn-chong, ngày...

Em Phươg yêu dấu,

Trước khi đọc thư này, anh cầu xin em tha thứ cho anh. Thật anh lỗi với em muôn ngàn, dầu em trách anh thế nào, anh không cãi chối gì được.

Em ơi, ngày nay mà anh không được cùng em sum-hạp, thật anh đau lòng lắm. Một mối hận-tình đến chết cũng không dễ mà tan, em ạ! Đã cùng em gần bó, chẳng trăm năm đôi bạn cũng một ngày tình duyên lẽ nào trong một khoảnh thời-gian ngắn-ngủi, anh bỗng thay lòng đổi dạ mau như thế. Em ơi! nói rằng anh phụ em thì không phải, vì lúc nào anh cũng tưởng nhớ đến em luôn. Mà nói rằng anh không phụ em thì không được, vì anh đã làm cho em ôm sầu nuốt đắng, bên trời khóc bạn, trông ngày qua mà tủi phận mà hồng. Lại chẳng phải vì anh mà nhơn-duyên của đôi ta lỡ-dở đó sao! Thào ôi! nghĩ ra chừng nào, anh mang tội với em chừng này. Anh biết liệu thế nào? Thời anh chỉ biết nói ra để em nghe, rồi em lượng thứ cho, họa may nhẹ bớt được một vài.

Tấm lòng chân-thật, em đâu có rõ, vì sao anh lại bày ra chuyện bạc-tình kia. Mấy bức thư sau cùng anh gởi cho em ngày trước bởi những giọng mỉa-mai, lời gai-gắt đã làm cho em sầu-khổ muôn vàn, than ôi! em có biết đâu tự người cầm bút cũng đã tan gan nát ruột. Thật em có biết đâu, mấy bức thư ấy anh phải nuốt lệ mà viết ra vậy.

Em ơi, vì sao mà đôi ta phải đến thế này, trước mặt em, anh xin cuối đầu thú tội. Nghe rồi, em có thương anh nhờ, em có giận anh chịu, không dám trách gì cả, ngày nay anh đã là người đáng khinh-bĩ lắm, đối với lương-tâm anh cũng biết thẹn

nhieu, em ạ. Nguyên-nhân là một sự lỡ-lầm của anh. Trong khi chờ đợi em mất tang được cùng em xe tơ kết tóc, ôi! trong cái khoảng thời-gian vô-sự ấy, anh đắm ra bè bạn chơi bời: khi chén rượu, lúc cuộc cờ. Mà anh sở dĩ đến như thế, là tại một mình, giữa chốn gió thổi ngàn cây, sóng găm chân đá, anh buồn, một đôi khi, đối cảnh sanh tình, nhớ em vô-hạn. Nhớ em, mà không được cùng em gặp mặt, mối hoài-vọng càng thêm, lòng phóng-dăng nảy sanh từ đó. Cũng tưởng là chơi cho khuây khỏa mỗi sầu, nào dè càng say sưa lắm, càng mơ ước nhiều. Trong lúc ấy, anh trót yêu một người bạn gái. Cái chuyện ấy dần dần rồi thấu đến tai cha mẹ nàng, anh buộc lòng phải cưới luôn. Cưới nàng để giữ tròn danh-tiếng cho cha mẹ anh, vì anh đã làm một việc xấu cho nhà.

Chuyện đã lỡ rồi, anh không dám cho em hay. Ngày đêm anh vẫn âm-thầm đau đớn, nghĩ mà giận anh, mà thương em, mà lo cho cái khổ tâm của em nếu một ngày kia em biết được chuyện này. Vả có lẽ nào anh giấu kín mãi được sao? Ngày hôm anh được bức thư của em cho hay rằng có người đi nói em, cha mẹ em đã bằng lòng nhưng em vẫn từ chối, cái ngày ấy lương-tâm anh cắn-rứt, khiến cho anh hối-hận lạ thường. Bấy giờ anh chỉ còn một cách là làm cho em giận anh, khinh-bĩ anh, mà tuyệt-tình với anh đi. Em ơi! đó thật là một cái kẻ cứng, trong lúc thi-hành, lòng anh như chết.

Nay em đã nên gia-thất rồi, anh xin tổ thiệt em hay. Anh vẫn lấy làm mừng, mừng vì tội anh đã bớt được ít nhiều, mừng vì em không đến nỗi vì anh mà ôm-ấp một cuộc đời vô hi-vọng. Thôi, trước sau vì cũng tại anh cả. Anh tại em. Em cũng đừng nghĩ gì đến anh nữa, hãy đem cả tấm lòng mà yêu thương tân-lang em, như em đã yêu anh, cho cảnh gia-đình em được nhiều lạc thú.

(Còn nữa)

LIÊU TRẠI CHI ĐI

QUÁN-CHI dịch

Số 5

Một lát, vị khách nữa nói :
— Có mặt trắng chiếu sáng tiệp
rượu, mà anh em ta ngồi nâng
chén tịch-mịch như vậy cũng buồn,
sao ta không kêu chị Hằng-nga
xuống múa hát làm vui.

Vừa dứt câu nói, vị khách này
cầm chiếc đèn nhằm giữa mặt trắng
mà liệng vô, tức thời thấy có một
mỹ-nhơn ngồi trong ánh sáng bước
ra. Ban đầu còn nhỏ, không đầy
một thước; nhưng khi xuống tới
đất thì cao lớn như người. Hằng-
nga mình nhỏ cổ xinh, dịu dàng
múa khúc nghệ-thường, rồi cất
tiếng hát :

Lên tiên mà lại muốn về ;
Nhất tu cung Quảng nào nề biết bao.

(Nguyên-vân : Tiên tiên hồ ? Nhi
hoàn hồ ? Nhi u ngã u Quảng - hàn
hồ ?) (Cầu hát có ý ám-chỉ về sự Vương-
sanh đã lên núi cầu đạo thành tiên,
mà lại muốn trở về nhà)

Tiếng hát trong trẻo rõ ràng và
nghe thanh thoát như thổi ống
tiêu.

Hằng-nga hát rồi, nhảy lên trên
ghế. Trong khi mọi người đang
sững sốt, chừng ngó lại thì ra nàng
tiên đã biến nguyên hình là chiếc
đũa. Ba người cả cười với nhau.

Kể một vị khách nói :
— Đêm nay vui về thiệt, nhưng
sức tôi không uống rượu được
nhiều nữa đâu, bây giờ chủ-nhơn
thứ mời anh em lên đánh chén ở
trong mặt trăng có được không ?
Cả ba người đứng dậy, lần lần
bước vô mặt trăng.

Bọn đệ-tử thấy rõ ràng thầy học
minh với hai ông khách đang ngồi
chém chén ở trong mặt trăng mà
uống rượu, rất đỗi là rầu rĩ đầu
tóc cũng hiện rõ ra, như hình ở
trong tấm kiếng vậy.

Sau một chốc, bóng trắng lần hồi
lặn đi, đệ-tử thấp đèn cầy đem lại,
thì chỉ còn thấy có ông đạo-sĩ ngồi
trơ trọi một mình, hai vị khách kia
đã biến đi đâu mất. Đệ-tử trên bàn
cũng vẫn còn, mà mặt trăng ở bức
vách, giờ chỉ trơ lại miếng giấy cắt
tròn như miếng kiếng mà thôi.

Đạo-sĩ hỏi :
— Các trò uống rượu đã thêm
hay chưa ?

— Ai này nói đã, thì đạo-sĩ dạy :
— Vậy thôi đi ngủ cho sớm để
sáng mai thức dậy đi hái củi, chớ
có bỏ sót buổi nào.

Mọi người vâng dạ rồi lui.
Sau khi thấy những cảnh lạ trên
đấy, trong lòng Vương-sanh mới
thấy vui mừng ham mê, không còn
nghĩ tới sự về nữa.

Lại cách một tháng, vất vả khổ
sở quá không chịu nổi, mà trước
sau ông đạo chưa truyền dạy cho
một phép lạ nào, Vương-sanh đâm
ra nóng lòng sốt ruột, không biết
còn phải chờ đợi đến bao giờ ;
chàng bèn đánh bạo vô trước mặt
đạo-sĩ thưa rằng :

— Đệ-tử xông pha mấy trăm dặm
đường, lên tới núi này, chỉ cốt thọ-
nghiệp với tiên-sư ; đầu chẳng học
được phép trường-sanh, thì cũng
được dạy biểu một vài thuật nhỏ
chỉ, hầu có bổ công của đệ-tử tìm
thầy học đạo đôi chút. Nay ở đây

trải đôi ba tháng, ngày nào cũng
chỉ có việc đồn củi, sớm đi tối về ;
đệ-tử ở nhà, đâu có làm quen sự
lao khổ đó bao giờ !...

Đạo-sĩ cười và nói :
— Trước ta đã bảo rằng người
chịu khổ không kham, nay quả-
nhiên. Thôi để mai sáng, thầy cho
trò xuống núi về.

Wương lại thưa :
— Đệ-tử hầu hạ thầy và làm việc
cực khổ đã lâu ngày, nay sắp trở
về, vậy xin thầy chỉ về cho một
đôi phép nhỏ mọn chi, hầu khỏi
phụ cái mục-dịch của đệ-tử lần mò
tới đây.

Đạo-sĩ hỏi Vương muốn học phép
chi, Vương nói :

— Mỗi khi thấy tiên sư đi đâu,
đầu vách tường cũng đi bằng qua,
không thấy cản ngăn cách trở gì
ráo, xin thầy dạy cho phép ấy là
đủ rồi.

Đạo-sĩ cười và nhận lời, rồi
truyền phép cho, bảo Vương đọc
thuộc thần chú rồi, đạo-sĩ hỏi :

— Vô !
Wương đứng ngay mặt trước vách
tường chớ không dám vô. Đạo-sĩ
lại hỏi :

— Thử vô đại đi coi.

Wương nghe lời, thung dung đi
tới, đến vách tường thì đứng khựng
lại, đi qua không được. Đạo-sĩ nói :
— Cứ cúi đầu mà nhào đại vô,

chớ có thung dung dự dự không
được.

Quả nhiên, Vương dang xa vách
tường ra mấy bước, rồi chạy đại
vô vách tường, thấy sao không có
vật chi cản ngăn mình hết. Day đầu
ngó lại, thấy mình lọt qua phía
ngoài vách tường rồi: Vương mừng
lắm, vô bái tạ ơn thầy. Đạo-sĩ dặn
dò :

— Về nhà nên giữ mình trong
sạch, không thì phép thuật mất linh
nghiệm ủa !

Nói rồi đạo-sĩ cho tiền ăn đường
đi về.

Wương về tới nhà, hơn hờ khoe
minh đi lên núi cầu tiên, học được
phép chạy ngang qua vách tường
như chỗ đất trống vậy. Người vợ
lắc đầu, ngó ý không tin. Vương
liền dỡ phép ra, dang xa vách
tường ít thước, rồi chạy xam xam
nhào đầu vào vách tường ; đầu
cụng vào vách nghe kêu tiếng rầm,
Wương ngã nhào xuống đất, nằm
chết điếng.

Người vợ mau mau đỡ dậy, thấy
trên trán sưng u lên một cục lớn
như cái hột gà. Bấy giờ, chỉ vợ
theo mả mai cười cợt, bảo chồng
vậy đó mà khoe rằng đi học được
phép tiên. Bị vợ chế cười nhạo
bằng, Vương tức giận đầy gan, nên
hề mở miệng là chưởi thề thẳng cha

đạo-sĩ xô xiên, tối ngày không ngớt.

VI

ÔNG SÀI Ở TRƯỜNG THANH

HUYỀN Trường - thanh có ông
thầy tu Mỗ (1) là người đạo-
hạnh cao-khiết, ngoài 80 tuổi mà
còn mạnh khỏe lắm.

Bữa kia, tự nhiên ông ngã lăn
dưới đất, không chỗi dậy được.
Bọn sãi trong chùa chạy lại cứu
cấp, té ra ông đã tắt hơi rồi.

Nhưng chính ông không tự biết
rằng mình đã chết ; hồn ông bay đi
đặt đờ, đến địa-phận tỉnh Hà-nam.
Giữa lúc đó tỉnh Hà-nam có một
người con nhà thế-phiệt nọ cùng
mười mấy tên bộ hạ cỡi ngựa đi
săn báo làm vui. Bỗng dừng con
ngựa nhảy lồng lên, làm cho vị
công-tử té xuống chết tốt. Hồn ông
sãi Trường-thanh vừa đi tới, gặp
được xác chết này liền nhập ngay,
rồi lần lần tỉnh lại. Xác nọ hồn kia.

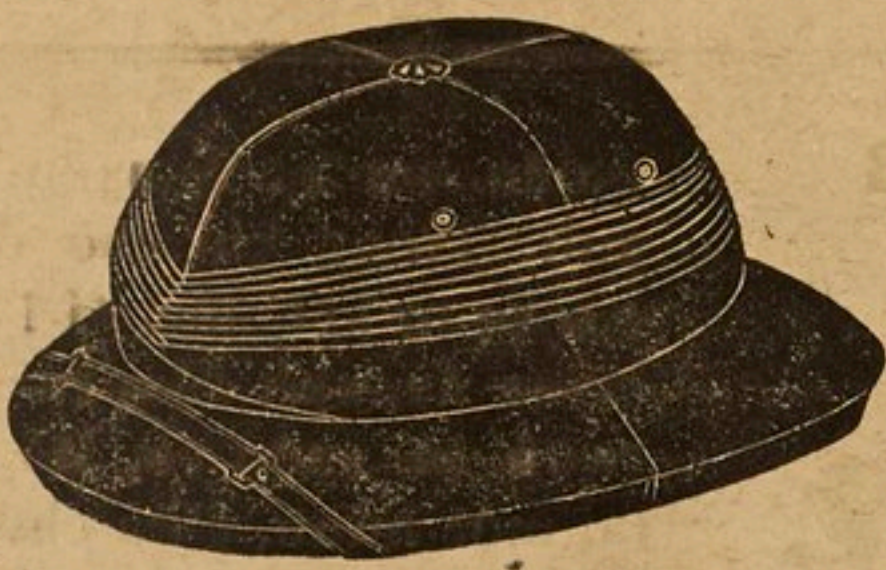
Bọn gia-bộc tưởng ông chủ mình
đã tỉnh hồn sống lại, nên họ mau
mau xúm lại đỡ dậy và hỏi lăng
xăng ; nhưng ông chủ họ lại trừng
mắt lên, tỏ ý sững sốt và nói :

— Ủa ! sao ta lại đến chốn này
kia !

(1) (某) là tiếng để chỉ tên một
người nào mà mình không biết,
hay không muốn nói tên thiệt của
người ấy ra, chỉ nói trống là Nguyễn-
vân-Mỗ, Lê-Hữu-Mỗ v.v. cũng như
tiếng Pháp : Monsieur Chose.

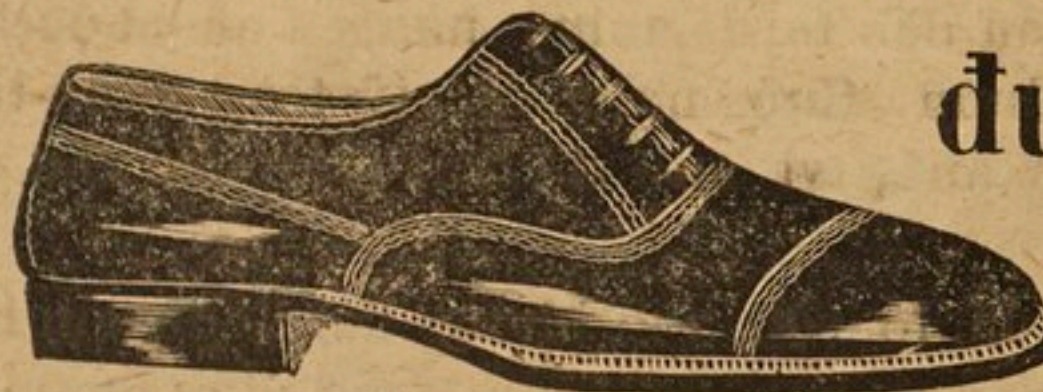
(Còn nữa)

NÓN
AU
COQ D'ANNAM

Dày ĐỒNG-CHÍ

Tốt mà rẻ,
đương chờ
quí Ông,
quí Bà.

Ở đường Bonnard số 108,
SAIGON

DOCTEUR
TRAN VAN-DUC

Chuyên trị bệnh con nít
N° 31 RUE TABERD N° 31
Góc đường Taberd và
Aviateur Garros
Tél. 618 Saigon

Ái muốn học chụp hình
... với M. Antoine Giàu, chủ nhà
chụp hình Studio Antoine Giàu 45
Bd Bonnard Saigon, thì hãy mau
lại báo quán Tân-Vân mà ghi tên
mua một năm báo. Học chụp hình
với M Antoine Giàu có nhiều đền
lợi bằng thập bội số tiền mua báo.

Hình khắc trong báo này
đều làm tại tiệm :

Nguyễn-chí-Hòa

83, Catinat, Saigon, 83

École centrale de commerce

Có giáo-sư giỏi — Học-phí sụt bớt 40%.

Các vị giáo-sư :

MM. Bùi-Quang-Tiểu, diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce
de Paris
Huỳnh-Kim-Dur, diplômé de l'Ecole Supérieure de Commerce
de Montpellier
De Margon, diplômé d'Anglais de Londres, etc. etc.

Cần hỏi điều chi xin viết thư cho :

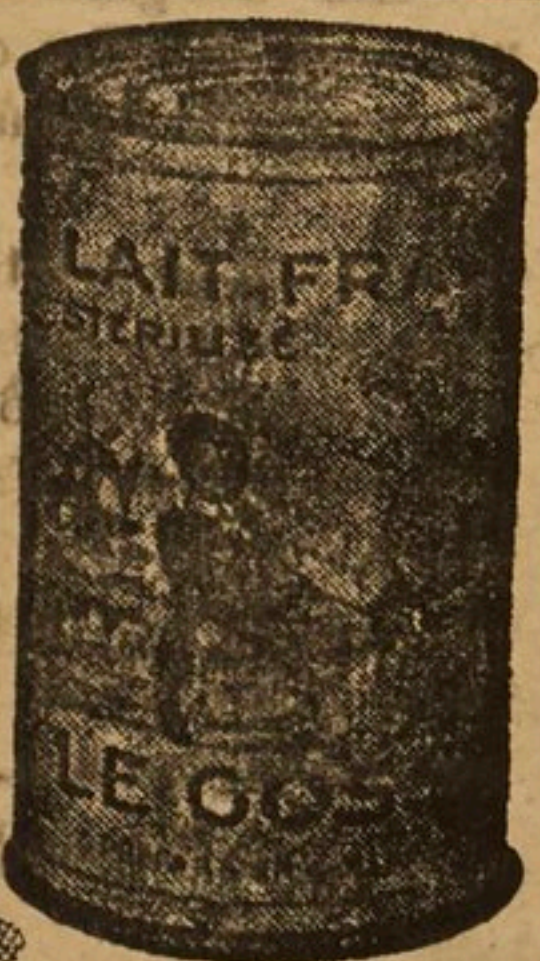
M. Trần-Mạnh-Nhân

Délégué de l'Académie dactylographique de France
Directeur de l'Ecole Centrale de Commerce
47, Rue Vassoigne (Tân-dinh) Saigon

Kinh cáo đồng bào

Chúng tôi mới chế ra một thứ guốc để dấu tiệm
PHÙ-LƯU đủ kiểu và đủ màu, bán sỉ khắp lục tỉnh, có
bán sỉ và bán lẻ tại tiệm PHÙ-LƯU số thùng 90 chợ Bến-
Thành, Xưởng chế tạo Rue Lagrandière N° 111 Saigon,
thư và mandat xin gởi cho M. PHAM-VĂN-VIÊN.

Chủ-nhơn kính cáo

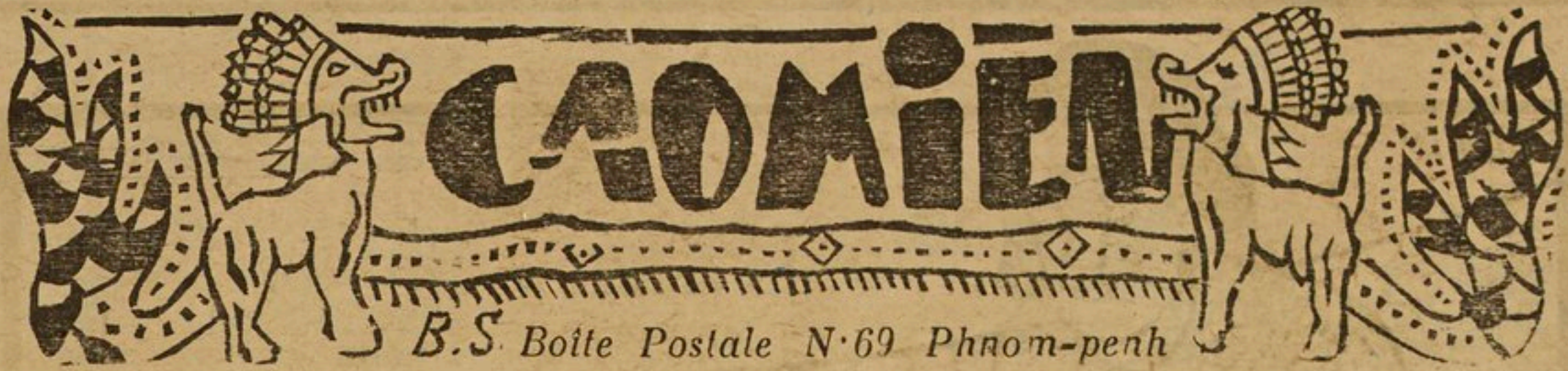
Sữa bò hiệu :

Le Gosse

là tốt hơn các thứ sữa. Chế tạo theo phép vệ sanh và khoa học, sữa ấy để cho
con nít và ông già bà cả, bệnh nhơn dùng tốt lắm. Có hai thứ sữa : sữa tươi và
sữa đặc ngọt.

Bán sỉ : Hàng FREXOR, 2 Rue Mac Mahon Saigon.

LỜI KHUYÊN NHÂN DÂN VỀ CÁCH LÀM CHO BẮP TÈ TRỞ NÊN TỐT

Bắp của chúng ta làm ra đem bán tận bên Pháp, khỏi phải đóng thuế nhập cảng. Trái lại, bắp của ngoại-quốc phải đóng thuế rất nặng.

Nhờ sự bảo-hộ ấy nên bắp xứ Cao-miên mới có giá cao như ngày nay. Sự bảo hộ ấy là một điều lợi, vậy nông-gia phải làm thế nào cho nó còn mãi, muốn được vậy, bắp làm ra phải cho tốt, tốt từ xứ ta cho đến bên Pháp.

Hiện thời bắp xứ Cao-miên chở qua Paáp, không được tốt, ấy là lỗi nơi nông-gia làm bắp không được kỹ. Từ đây qua Pháp đường đi gần hai tháng trường, bắp làm không kỹ phải mốc và hỏng, người mua phải chê.

Sau đây những điều cần nghĩ cho nông-gia biết, thế nào là bắp tốt (là thứ bắp mà mình làm ra bao nhiêu cũng có người mua) và làm sao cho bắp được tốt.

a) Bắp tốt là khi nào hạt đều, đồ như nhau. Thứ bắp trắng (bắp nếp) bán rẻ hơn bắp đỏ (bắp tẻ).

b) Bắp tốt phải một màu. Thứ bắp tẻ mà có xen hạt trắng, hay tím; hay đỏ lốm, hay vàng cùng đen thì bán rẻ tiền.

c) Bắp tốt phải lớn hạt và đều cùng nhau. Nếu có xen hạt nhỏ (hạt nhỏ thì ít hạt) người ta mua rẻ.

d) Bắp tốt phải đừng lộn rạc, đừng có « mây » bắp và « cuồi » bắp lẫn vào. Có lộn mấy thứ đó thì bắp phải mất giá.

e) Bắp tốt phải cho thiệt khô, nghĩa là phải có ít khô hơn thứ bắp mà nông gia đã cho là khô rồi, mới được. Nếu chờ thứ bắp chưa đúng hạn khô, như đã nói trên đây, qua Pháp thì người ta mua rẻ.

f) Bắp tốt là khi nào không có hạt bị sâu ăn và không có lộn sâu, lộn một vào trong vì sâu một này có thể làm hại cho bắp lúc đi đường. Bắp sâu bán rẻ mạt.

g) Bắp tốt là khi nào nó không có hơi hôi, hơi ỉu, hơi mốc.

Muốn trồng bắp cho tốt thì phải tuân theo mấy điều này

1. — Đất nào trồng bắp thì một năm trồng một mùa mà thôi. Nếu đất tốt — một năm có thể trồng được hai mùa — thì mùa thứ nhất trồng bắp, mùa thứ hai trồng đậu.

2. — Bắp giống thì phải lựa toàn là thứ bắp màu đỏ đỏ, tròng hạt, lộn mọc ngay hàng, hàng suông, và đều từ đầu chí cuối.

Lời tòa soạn.

Sau đây xin hiển cho độc giả, tờ thông-tri của chánh-phủ bảo-hộ Cao-miên chỉ bảo dân về cách trồng bắp.

Tuy là nói ở Cao-miên nhưng tưởng như nhà nông ta ở Nam-kỳ có xem qua, cũng không đến nỗi vô ích.

Theo đây bốn báo xin trích một đoạn diễn văn của quan Khâm-sứ Cao-miên đọc trong lúc khai mạc « hội-nghị cổ-văn bôn xứ » nói về bắp.

« Năm 1930 xứ Cao-miên trồng 30.000 mẫu bắp, bắp được 35.000 tấn bắp. Năm 1934 trồng 300.000 mẫu, bắp 350.000 tấn bắp hạt, nghĩa là « nhiều hơn gấp mười ».

« Kết-quả như thế chẳng gọi là « mi mẩn thì gọi thế nào. Nhưng chờ « nên quá tin vào tương lai không « phải cứ trông cho nhiều là đủ. Phải « làm thế nào cho môn hàng của « mình vừa lòng người mua mới được.

« Lúc sau này các hãng buôn ở Pháp « phân nân bắp Đông-Pháp lắm, mà « xét lại họ phân nân cũng hữu-lý ». « Họ phân nân bắp ướt, mùi bắp « hôi mốc, bắp lộn xộn nhiều thứ « chung nhau, vô bao không kỹ « lường và sâu một nhiều. »

« Biết rằng có lẽ làm trung-gian « dùng ngón gian xảo làm cho bắp xứ « ta giảm giá, nhưng cũng tại nhà « nông không thuộc cách làm cho bắp « mình được tốt. Thành ra bắp Đông-Pháp phải mất danh, hại cho mình.

TÂN-VĂN

Nên lựa bắp giống trước ngày bẻ bắp. Vậy thì trước ngày bẻ bắp, nông gia phải đi vào đám bắp, coi kỹ từ cây. Cây nào có được từ hai trái tốt sắp lên thì làm dấu cây đó.

3. — Bắp lên được mười ngày, nghĩa là lên cao chừng bốn ngón tay, nông gia nên lựa cây nào eo uột, ốm yếu mà nhỏ hạt đi. Mỗi lỗ nên để chừng hai cây thệt lớn thì đủ.

Đề cây bắp yếu nó ăn phần của mây cây mập mà không ích gì đến kỳ trở bông đem trái, cây yếu làm gì có được trái tốt.

4. — Trong một mùa bắp, ít nữa cũng phải cuốc ất ba lần. Một là giết cỏ, không mọc lên nổi, hai nữa lấy đất ất mà vun gốc bắp, thế n tốt cho cây bắp.

5. — Chờ bắp cho tệt khô sẽ bẻ, nghĩa là khi nào vô bắp cho thiệt héo khô. Trừ ra khi nào sợ nước ngập thì tùy lúc mà bẻ, đều cần nhất là chờ nên bẻ sớm.

6. — Bắp bẻ rồi phải lột vỏ liền, kể đồ trên vật tre mà phơi. Vật tre ấy phải cao hơn mặt đất, ít lắm cũng hai tấc tây (0m.20) có mái lá để che mưa.

Không nên vì lẽ gì mà để cho bắp ướt bao giờ. Nếu trời ắng róng rã thì phơi 5 ngày là khô. Nếu trời khí mưa khi nắng phải phơi 10 ngày.

Bắp trái đồ phơi trên vật, nên đồ dày đến chừng 4 tấc tây là cùng. Đồ dày quá bắp lâu khô, đầu có khô lớp trên thì lớp dưới cũng còn ỉ. Đồ chung vô bờ, bắp ỉ hại cao bắp khô.

Trước khi bẻ bắp, nông-gia hãy dự bị vật tre cho đủ dùng. Bắp cạp ra hạt phải phơi ít nữa là một tuần nhứt nơi nên vô bờ hay vô bao. Khi nào có mưa phải phơi hai tuần.

7. — Hạt bắp cạp bằng máy cạp không được sạch, phải dùng xa-giô mà quạt nó. Bắp hạt cạp được bà ngày thì quạt một lần thứ nhứt. Cách ba ngày nữa thì quạt một lần thứ nhì.

8. — Trước khi cạp bắp nông gia lựa đề riêng trái nào tốt, hạt đều và không ỉu một chỗ. Sau khi hai thứ đã cạp riêng

với nhau thì phải phơi riêng quạt riêng và vô bao riêng, chớ đừng có trộn lại thứ bắp xấu làm mất giá bắp tốt.

9. — Không nên đồ bắp hạt dưới đất mà phơi. Phải dùng nia hay vật tre, kê cao lên khỏi mặt đất chừng 2 tấc tây sắp lên mà phơi. Bắp đồ ra phơi cũng chớ nên đồ dày quá bốn ngón tay.

10. — Mỗi buổi chiều cùng là lúc trời chuyển mưa phải đem bắp vô. Đợi đất thiệt khô mới đem ra phơi lại.

11. — Bắp khô rồi phải tránh mù sương và sự ướt át. Để trong nhà phải kê lên vật tre cao ít nữa là 5 tấc tây khỏi mặt đất. Đừng vì dày lắm, đồ chừng 5 tấc bắp mà thôi.

12. — Bắp để trong bồ phải thăm chừng luôn luôn. Thọc tay vô bắp thường thường để coi có nóng không. Nếu nóng là bắp muốn ỉu, phải đồ ra phơi lại, mà cũng đừng đồ dày, nên đồ mỏng cho nó mau bay hơi nóng.

13. — Nếu thấy trong bồ bắp có một thì lập tức đồ ra phơi. Mỗi lần phơi nên nhớ đồ cho mỏng, đừng cho dày quá 4 ngón tay. Bồ nào bị một sau khi đem bắp đi phơi, phải chùi rửa thật kỹ cho sâu một chết hết rồi mới nên vì lại.

Nếu như mấy điều chỉ bảo này mà được nông-gia chủ ý, tuân y thì khổ lo bắp Cao-miên mất giá và ỉu lại. Nếu từ đây chờ qua Pháp, bắp Cao-miên không hư hao gì thì các hãng mua luôn luôn.

Mà có lẽ, cũng trong vài năm, nhờ các điều khuyên này bắp xứ Cao-miên càng ngày càng tốt, nông-gia càng bán được cao giá thêm.

Lo sông trước đi

— Lập phòng đọc sách chẳng?

— Không hạp thời mà cũng không thể nào lập được.

Bà Đoàn-văn-Lượng, có Trà-Hoa là hàng người ở địa vị khác hẳn với địa vị phần đông phụ-nữ Việt-khieu nên chỉ những ý kiến của hai người ấy phôi bày ra chỉ có ích lợi cho giai cấp họ mà thôi.

Người ta há không thấy cái mạng số vẫn vôi của phòng đọc sách ở đất Saigon kia là nơi chôn nhao cái rú g của dân Việt-khieu này, là chốn mà ai cũng đều biết lo việc nghĩa, và biết ham chuộng, thưởng thức văn chương ư? Người ta há không dòm qua mấy hội ái hữu Việt-khieu tại Nam-vang có cái mục-dịch lợi ích hiển nhiên cho hội viên, mà hội viên cũng còn lắm người không đóng góp thường đó ư?

Theo ngu ý tôi phòng đọc sách kia mà nhờ tấm lòng nhiệt thành của người đứng chủ-trương nó mà thiệt hiện đi nữa e rồi cũng ỉu ỉu sống lâu, và đại đa số chị em phụ-nữ cũng không nhờ được

ảnh hưởng tốt của nó là bao?

Dầu gì, chúng ta cũng phải chịu rằng trình-độ của dân ta nhứt là phái phụ-nữ hồi còn giữa buổi bán khai. Vậy nay họ hào giáo dục phổ thông cho phụ-nữ thì nên, mà vận động lập phòng đọc sách thì không. Vì sự lợi ích không có là mấy. Học trước đi đã rồi sau sẽ đọc, mà muốn ngồi cho vững để học ít ra bụng phải no mới được.

Phải no tức là phải có đủ cơm nuôi sống mà muốn có cơm thì tự nhiên phải lo làm lụng. Làm mới ra tiền, ra cơm...

Cứ bàn suông, viết cho có, thì thà đừng bàn đừng viết là hơn như muốn bàn ta nên lựa vấn đề nào cần kíp và có thể thi hành được kia; như vậy mới có bổ ích cho.

Không dám tự phụ ý-kiến tôi hay, nhưng thiết tưởng muốn nâng cao trình-độ phụ-nữ, muốn bình vực quyền lợi cho phụ-nữ không có gì đáng cho ta chú ý trước hơn là phụ-nữ giáo-dục. Phải học, phải học

(Coi tiếp trang sau)

Hài Văn

TRẢ LỜI ANH
VƯƠNG-NGỌC-CHÁNH
NAM-VANG

Vừa rồi được một bức-thơ. Mở ra xem thử ai ngờ của anh. Cho hay ông « chủ nhứt-trinh ». Bây giờ cũng đến bất bình hóa công.

Xem thơ anh, cảm động lòng. Bụi chun khoe mắt mà giọng lệ rơi.

Thơ ra một tiếng kêu trời: Chuyện chi ông ghét con người họ Vương?

Giận thì bẻ, nghĩ thì thương... « Đông-dương xe đạp đường-trường » năm xưa

Cũng từng dài gối đầm mưa. Tắm thân lao-động đã thừa đốn-đầu.

Hai ta lòng và biết nhau, Tôi khuyên anh dẹp khỏi sầu một bên.

Quanh mình tiếng súng vang rền, Mà Vương-Ngọc-Chánh đã quên sự đời.

Anh còn mê ngủ, anh ơi... ..

Vợ tôi mạnh, con tôi chơi, Còn tôi, thì vẫn thanh-thoai luôn ngày.

Cũng mang hai tiếng râu-mày, Cũng lụng chịu đựng, cũng vai gánh gồng.

Cũng lụng tháng mấy chực đồng. Cũng ngày hai buổi đi xong lại về.

LÊ-VĂN-CHÍNH

Nghe.....Chuyện

Nghe nói cái cầu Stung-slot ở cây số 1921 đường số 1 gần hư. Xe hơi qua đó phải cho bộ hành xuống xe và qua nhẹ nhẹ. Sở trường tiền có phải người canh giữ để chỉ biết cách thức cho xe qua lại.

Thấy nước đã vọt rồi mà đường đi Vung-châm cách đó Prek-Kdam còn lổ nhiều chỗ. Thông-tri của tòa Khâm khuyên xe cộ qua lại chỗ đó phải đi cho thiệt chậm và cẩn thận lắm mới nên.

Nghe ăn cướp một ngày một lộn, mới đây đánh tại Péc-m-Rang ban ngày. Hai người tài-chủ bị cướp là hai người Annam. 12 đũa cướp có bốn tới 40 phát súng. 5 người dân làng bị đạn đã chôn về nhà thương Nam-vang, trong đó có ba người bình nạng. Đám ăn cướp ấy « khư » về ranh Nam-kỳ.

Thấy hội mã kỳ « chơn xanh » chơi đủ kịch-liệt, mà chưa nhứt tuần rồi Etincelle thủ huê 2-2, cũng là về vàng cho hội Annam.

Chúa nhứt 21 Octobre tái chiến không biết chiến-trường Annam có « gan » như tuần trước hay không?

Nghe sở mật thám Cẩn-vot (Kam pot) do ông Bazillio chỉ huy có bắt được 45 khẩu súng của bọn cướp. Bắt được 45 khẩu nghĩa là chặt tay mười tám ăn cướp là ít, dân quê cũng được nhờ hơi.

Thấy chiếc tàu Vollenhoven trở lên Nam-vang lần này là lần thứ năm. Mà lần này không mua bắp, lại mua lúa Bĩa 17 Octobre tàu ấy đã trở về Saigon.

Lừa lên giá chẳng?

Nghe nói rằng có Hạnh-Nhan có bản về vấn-đề phòng đọc sách, nhưng không tính lập « Nữ-lưu-học-hội » như lời của một đồng-nghiep kia.

Tin này do có H.N. cây Thuận-Phong dính chánh-giùm, bảo đuổi nó con « vịt trống » ấy đi.

THUẬN-PHONG

Lo sông trước đi

(Tiếp theo trang 13)

hào cô-vô cho sự học, học chữ nghĩa văn chương, học nghề nghiệp để mưu cầu sự sống.

Thật vậy, đồng tiền là vai chủ động của nhơn - loại cũng như sự không tiền là một con đường đem ta đến chỗ yếu hèn, làm cho ta bị khinh rẻ. Nếu học nhờ có chức nghiệp ta sẽ tự sống, không ỷ lại nơi cha mẹ, anh chị, dì ông con. Ta tự lập và được tự chủ lấy mình.

Không phải tôi muốn có chức-nghiep để làm cách mạng trong gia đình hay để lên mặt với chị em hàng xóm mà trái lại tôi muốn có chức nghiệp để giúp đỡ ít nhiều cho cha mẹ, dì ông con, chứ làm người nà cũ ăn bám mãi vào người thì chẳng khác nào con « tòng ký sanh » còn gì hèn hạ hơn nữa. Phong dao có câu :

« Bán buôn canh củi kia thay,
« Sanh nhai phải giữ trong tay
mặt nghề.
« Bây giờ không liệu thì què,
« Mai sau cùng túng không
nghề làm ăn.

Chí lý. Không nghề này thì nghiệp nọ. Phụ-nữ chúng ta cũng là người, cũng tay chân đầu óc, cũng ăn cơm nhà rông, mặc áo thợ dệt, ở nhà thợ mộc, thế thì ta cũng như nem từ chịu bao nhiêu ơn của xã-hội rồi. Vậy việc gì mà chị em ta không ra lo làm mầy may ích lợi cần trả lại xã-hội sao? Ta có chức nghiệp, ta cần phải có chức nghiệp. Cái chức nghiệp sẽ nuôi sống ta, giúp ích chồng con ta rồi lại cũng trả giùm luôn cho ta cái ơn tất đất ngọn rau. Hướng chi, giữa buổi kinh tế, nước nhà đương lo suy sụp, trăm ban vạn sự chỉ chi cũng đều lỗ lã thua kém, cha, anh, dì ông, con ta cũng vì ảnh hưởng xấu ấy tràn lan đến thiệt hại nhiều rồi. Vậy hẳn phần ta đương buổi tranh xuân còn hay nhảy ta há không lo giúp đỡ ít nhiều cho cha anh chồng ta sao? Ngày nào ta có chức nghiệp rồi nghĩa là ta đã tự nuôi xác thịt ta được chừng ấy ta mới có thể tưởng đến phòng đọc sách, lay cơm không có phải ăn nhờ, nhà không có phải ở đậu, công việc phải lo, lo chưa xong, việc phải làm, làm chưa trọn, ngày giờ đâu dư mà đi đọc sách. Xã-hội ngày nay khác hẳn xã-hội ngày xưa. Xưa kia một cha ta làm có thể nuôi trọn gia - đình, một chồng ta làm có dư nuôi ta và bây giờ thì không sao nuôi nổi như thế được, lương thì kém mà việc làm lại nhiều. Đó là tôi nói những phụ-nữ hoặc có chồng, hoặc có cha mẹ, họ sống trong hoàn cảnh dễ chịu, chứ đại đa số phụ nữ Việt-kieu chẳng phải là hạng đó mà chính là hạng nghèo, hạng lao-động hoặc làm bồi, nuôi vú, thợ may, mua gánh bán bưng, chứ những cô giáo, cô thư ký, cô mu thì ít.

Không nói chur độc-giã cũng

biết tình cảnh của chị em trên đây vất vả lắm. Ngày hai buổi đi làm, làm bán sống bán chết, làm đồ mồ hôi sôi nước mắt mà kết cuộc cuối tháng chỉ đổi lấy một số tiền còm con ; nay làm thì đến 15 hay mười tám đồng là cùng, còn nói chi mấy chị em mua gánh bán bưng thì mỗi bữa chỉ kiếm được 5 xu một cả có khi lỗ thâm vốn mà phải quảy gánh, đang đầu dưới bóng mặt trời từ sớm đến chiều, miệng rao chơn chạy.... Tuy vậy, vẫn còn, còn nữa, còn biết bao nhiêu tình cảnh làm than khổ của chị em phụ nữ, vô luận là kẻ có việc làm, hay người thất nghiệp. Nhưng những chuyện ấy không vào phạm-vi bài này nên chỉ tôi xin chờ có dịp sẽ điều-trả rõ ràng để bàn tiếp với bà con.

Viết đến đây, cái buồn từ đầu đưa đến lòng tôi, tôi nghĩ thương cho chị em phụ nữ nghèo bao nhiêu thì tôi lại có ý trách bà Đoàn-văn-Luom sao không chịu xuống lên cái hội « kiểm việc làm cho chị em phụ nữ », cái hội đề bình vực quyền lợi của hạng tay yếu chơn mềm. Đời thiết tế của chị em, đời sanh hoạt của chị em, bà không chịu quang tâm đến để lo chi cái chuyện không thể thành, cái chuyện chỉ ích riêng cho một số rất ít người có tiền có của.

NHƯ BẢNG

Cao-miên Xá-giao

Thơ tín

Bạn Giới-Minh, Cà-mau, — Có việc cần phải bàn riêng cùng anh, cho biết địa-chỉ gặp gặp. — Quang-Minh, Mairie Phnom-penh.

M. Võ-văn-Xá cổ-động ở Cao-miên và Chaudoc.

Ái tín

Bạn Pierre Yên (Mairie Saigon). — Được tin đau đớn rất muộn, có lời chia buồn cùng bạn và cầu linh hồn chị lên Thiên-dàng. — Paul Ng-vân-Tôn Cadastre Phnom-penh.

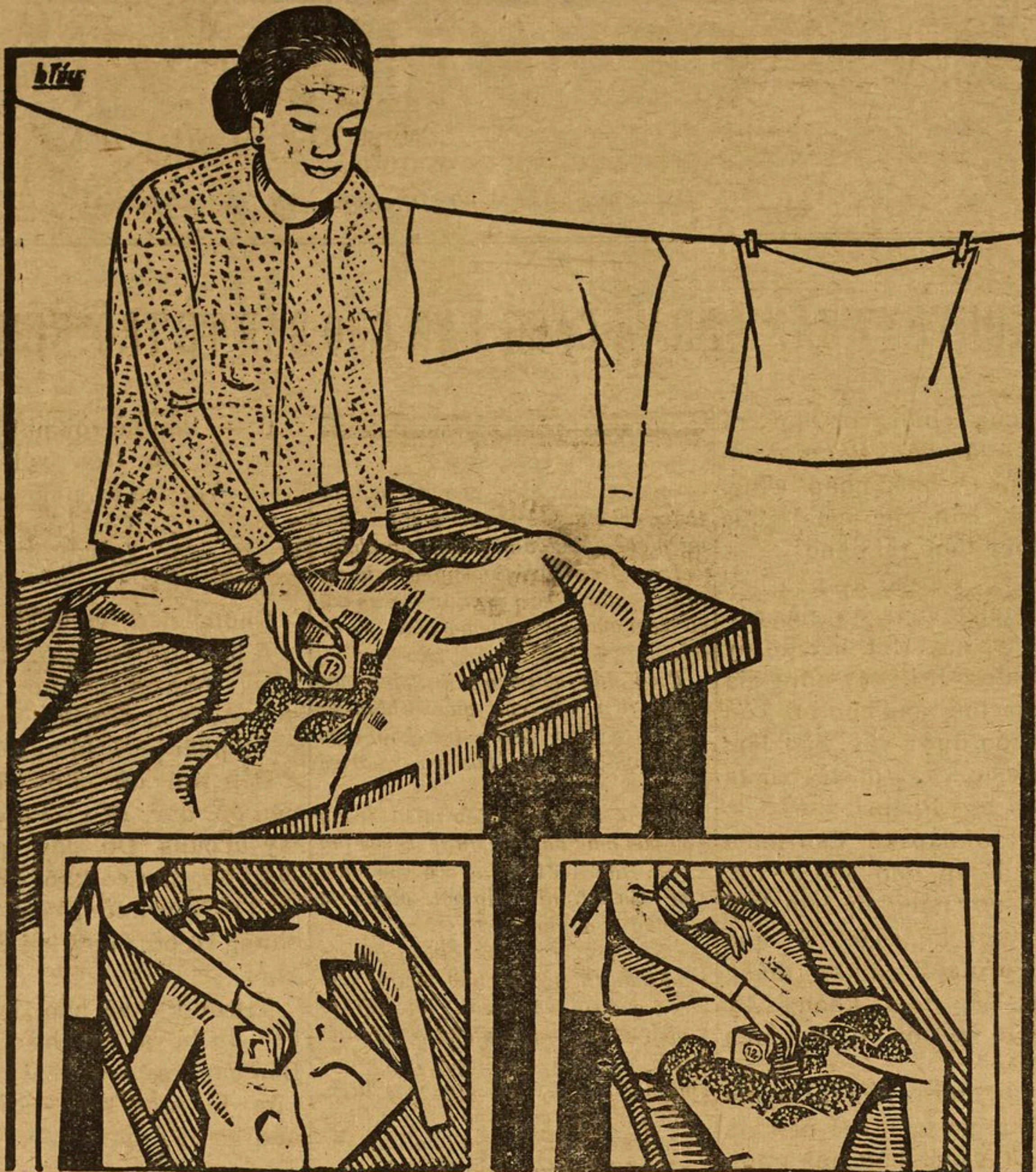
Hội Pnom-penh Olympic-Club-Section cyclisme

Kính mời anh em hội viên và anh em ham mộ môn xe đạp đến ngày chúa nhật 4-11-34, 8 giờ sớm mai nhằm ngày đại hội lần thứ nhất của đoàn xe đạp.

Xin mời anh em nhơn chút thì giờ rảnh dỗi gót đến tận, hội quán P.-penh olympic club rue Praire 243 để dự buổi nhóm này hầu giúp cho chúng tôi thêm nhiều ý kiến hay, hoặc ghi tên vào sổ hội viên của đoàn xe đạp, thì chúng tôi sẵn lòng tiếp rước và đa tạ.

Thay mặt cho ban trị-sự
Đoàn trưởng tạm thời
Vương-Ngọc-Chánh
Kính mời

T.B. — Quan Khâm-sứ đã ký bèn điều-lệ cho phép chúng ta rồi.

VỚI

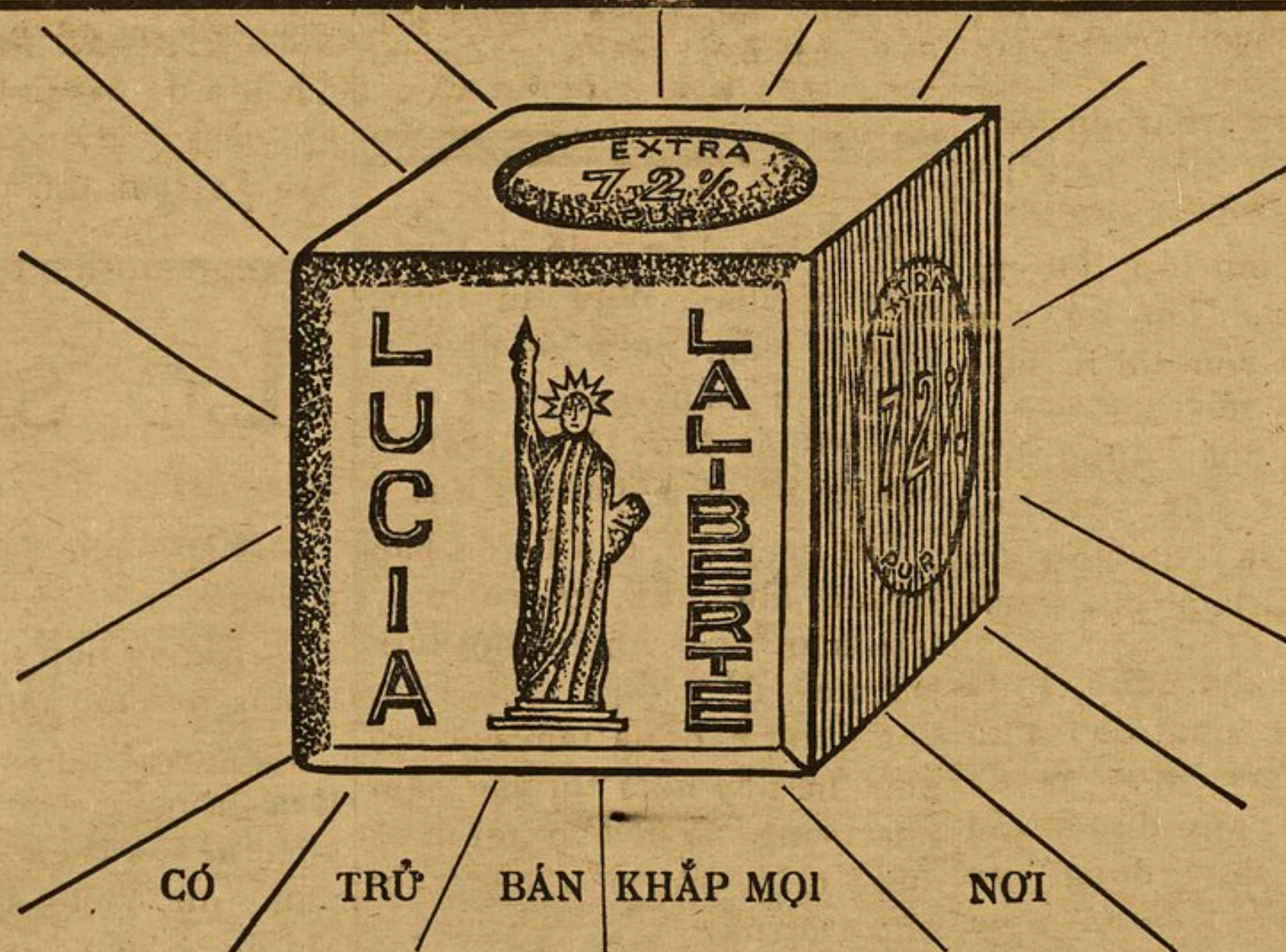
Savon « X »

quần áo tôi giặt không
đặng sạch mà lại mau rách

Từ ngày tôi dùng savon hiệu

« La Liberté »

quần áo tôi giặt đã sạch lại
trắng mà không hại quần áo

CÓ TRỦ BÁN KHẮP MỌI NƠI

Lời rao rẻ tiền

Ruốc bồng cá lóc là một món đồ ăn nội-hóa rất ngon và rất bổ, sở hĩa-nghiem nhà nước đã công nhận như vậy. Ai chưa ăn hãy lại Thanh-Thanh (120 Bd de la Somme Saigon) mua ăn một lần cho biết. Có gói bán lại các tiệm ở Nam-vang và chợ Soài-riêng.

Nhà hảo TÂN-VÂN còn cần dùng một ít người siêng năng hết sức để kiểm quảng cáo và cổ-động.

« Nên đọc báo Tiếng-Dân là tờ báo có giá-trị, đã 7, 8 năm nay được đồng-bào hoan-nghinh. Mỗi tháng có 2, 3 tờ phụ-trương có nhiều bài rất hứng thú. Giá báo một năm \$5, 6 tháng 2\$80, và 3 tháng 1\$50. Mandat và thơ gửi cho M. Huỳnh-Thức - Kháng, Tiếng - Dân ở Huế (Annam) ».

GIẤY ĐÁNH MÁY (Papier pelure)
Một rame 500 tờ cỡ 21x27 giá 1\$00.
Một rame 500 tờ cỡ 20x31 giá 1 05.
Một rame 500 tờ cỡ 44x66 giá 400.
Gửi thơ mua nơi M. Lý-Công-Quận chủ nhân ở tại Soctrang.

MỘT ĐỀU XƯNG ĐĂNG!
ĐỒNG-CHUNG NÊN ĐỀ Ý

Cắt may và giá cả
rất hợp theo thời-kỳ

Hàng: nỉ, serge, laine,
tussor anglais, v. v...

Toile, đủ kiểu, mới có,
rất đẹp. Xin đến viếng
thì sẽ được vừa lòng

Học trò có remise 30-1.

Quang-Trung

N° 3, Rue Amiral Roze
=: SAIGON : =

Artiste portraitiste KHUÔNG
Nền tôn nhà QUÍ-NGÀI
NGO NGƯỜI VÊ GIÁ TÍNH RIÊNG

VÊ THEO HÌNH CHỤP
550x600 "BU/TE"
MÀU VÊ VỎ BỐ MÀU ĐEN VÊ GIẤY
9,50 2,70
Hình Rọi 0,30x0,40= 2,00
NGUYỄN VĂN KHUÔNG
Artiste portraitiste
440 QUAI CHOCUAN 440
"EN FACE GARE JACCARÉO" CHOLON

Ái muốn học chụp hình

... với M. Antoine Giàu, chủ nhà
chụp hình Studio Antoine Giàu, 45,
Bd. Bonnard Saigon, thì hãy mau
lại báo quán Tân-Vân mà ghi tên
mua một năm báo. Học chụp hình
với M. Antoine Giàu có nhiều đều
lợi bằng thập bội số tiền mua báo.

TIN NHẬN

TRUNG NAM BẮC...

Chi cùng Em

PHƯƠNG THUỐC CỨU CHỮNG BỊNH ĐI ĐÊM

RONG dám chỉ em, nhiều chỉ có ông chồng hay đi đêm, bỏ chỉ em nằm nhà chịu cảnh phòng loạn gối chịch. Trong năm canh thốn thức rồi thế nào « mầu ghen ai chẳng châu mày ».

Đến lúc anh chồng « ăn vụng » về thế nào chỉ cũng « xi » mới đăng thông hơi. Nếu anh chồng nào biết lỗi làm thinh, xây mặt vào vách ngủ thì mặt và ngực của chị em khỏi bầm khỏi tức; rồi gặp ông chồng lỗ-măng, không biết ăn - ăn thì thân chị em phải làm mồi cho họ đầm củ. Mà mỗi lần rầy là mỗi lần chị em phải chịu thiệt thòi luôn.

Chính mình em đã đứng vào hoàn cảnh như trên đây, em xoay trở đủ cách đăng cho chồng em hồi tâm rồi cũng vô hiệu quả. Em càng làm dữ, chàng càng đi thêm, thét rồi em bỏ phở, không tưởng đến sự ghen tương chỉ rảo; mặc chàng đi, về thông thả.

Sự buồn, tủi của em mỗi ngày mỗi lên đến cực điểm. Nhiều khi em không còn muốn sống; nhưng dìm lại dám con thơ lòng không đành dứt. Vệc nhà em không biết tới, bỏ phở cho con ở mặc tình còn mất. Một thân thơ thần quê người cho khuấy lạng. Muốn vậy dễ dàng nào? Ngày đầu còn khá, đến mấy hôm sau, lòng em càng xốn xang trăm mối. Chẳng hiểu có cái mãnh lực gì bắt em thương chồng nhớ con và tiếc của quá! Thế rồi em thơ thần trở về.

Đến nhà hiền-hiện em trở nên « con ở ». Một mình dìm đương công việc, sớm tối cũng một tay. Mấy đứa ở em cho nghĩ ráo. Phấn sáp em đẹp một bên, đồ hàng lựa cho nằm ý trong tủ; vài bộ rách rưới là món thông dụng trong lúc này. Khách đến nhà không thể nhận em là « có thông » nữa.

Từ ngày em cải trang « con ở », em thường đề ý đến chồng em, thấy sự đi đêm càng ngày càng giảm; còn phụ giúp em nhiều việc.

Hôm đêm rồi đây, theo lệ thường, chồng em đi chơi về xô cửa bước vào đây em đang ngồi viết. Chẳng hiểu tánh độc mạch hay là làm bộ mơn trớn cho em vui, miệng chàng vừa hỏi: « Chừng này sao em chưa ngủ, còn viết cái gì đó? » Tay chàng vừa với

lấy tờ giấy. Khi đó em làm bộ lụp-chụp và lộ vẻ sợ hãi. Em vừa xếp tờ giấy, vừa gạt tay chàng ra. Chồng em nâng nâng quyết một xin coi, em lại càng lộ vẻ hãi hùng và năn nỉ, lại đối rằng ấy là thơ gửi về thăm cha mẹ.

Em chờ lúc chồng em lơ đãng, em vút xé cái thơ làm hai. Thấy cái cử chỉ khả nghi, chồng em chụp cái thơ, em muốn cho chàng càng tin, em vừa giành lại vừa nài nỉ xin chồng em dung thứ. Một hồi giành giật chồng em thâu được mảnh giấy; chừng ấy em khóc lóc, lay lục xin tha. Mào mề em đóng không thể nào chồng em ngờ được.

Bức thơ em viết như vậy:

PNOM-PENH, LE 20 AOUT 1933

Lời cho thầy rỏ:

Theo trong thơ thầy hỏi em đó, thật khó cho em trả lời quá! Việc vợ chồng ai lại chẳng thương. Và lại em ở với chồng em đã hai mặt con rồi có phải dưng điếm gì mà làm tướng trong dàu trên bực. Dầu chồng em quả thật phụ rẫy em và thốt ra những lời ấy, thì để em hỏi lại coi người xử với em lẽ nào? Việc tình cơ gặp thầy tại nhà bà thầy, thầy lòng nghe đăng việc gia đình của em, thiệt em lấy làm buồn hết sức. Thấy sao đường đột quá, sao thầy dám gửi thơ cho em? Thầy biết em là gái có chồng, thầy không sợ em trao thơ ấy lại chồng em, rồi thầy sẽ ra thế nào?

Từ đây em xin thầy đừng thơ từ chỉ cho em nữa, rồi lột vào tay chồng em thì thân em chắc phải chết.

Thôi xin thầy biết cho, không thể nào em vưng lời thầy đăng.....!

Ký tên: LÊ-TRINH

XEM thơ xong rồi chồng em không lộ vẻ chi làm cho em phải lo ngại bởi em biết tánh chồng em dè dặt và kỹ lưỡng. Mỗi việc chi chàng đều làm ra cho rõ ràng; nhờ vậy em khỏi « ăn đòn ». Em biết trước thế nào chồng em cũng hạch-hỏi em cho ra lẽ, nhờ biết trước em càng làm bộ ú ớ, chàng càng tin hơn nữa. Em không chịu khai tên người mà em định gởi. Một mực em nói rằng: người gởi thơ cho em chính là một người trong đám anh em bạn của chồng em. Chàng nghe lại càng bực tức nhiều thêm nữa. Trọn đêm đó em dưng hết ngón khôn khéo, nói nhiều lẽ thiệt hơn, xem

mọi chàng sắp vào vòng tình ngộ.

Mấy hôm sau chồng em nét mặt dàu-dàu biếng ăn biếng nói. Một hôm, sau khi cơm nước chiều xong rồi, chồng em gọi em lại chàng gạn hỏi và biểu em phải khai tên người gởi thơ cho chàng biết. Ban đầu em còn kiếm lời nói cho khuấy lạng, chàng giận dữ, bởi em sẵn có tánh nhát dòn sợ chồng em đang cơn nóng giận đã cho em một hồi thi oan lắm. Em nhắm không hề nào giấu dăng nữa, em liền

Lời Ban Giám

RONG bài diễn văn của nhà độc-tài Hitler đã đọc giữa Đại-hội - nghị của đảng Quốc-xã ở Nuremberg tháng rồi, có một đoạn ngài bàn qua vấn đề phụ-nữ giải-phóng như vậy: « Phụ-nữ giải-phóng! ấy là cái danh-từ của bọn trí-tức Do-thái bày ra. Phụ-nữ Đức không cần phải giải - phóng, họ vẫn có đủ quyền lợi mà « Táo-hóa đã ban cho họ luôn « luôn. Nếu gọi « thế-giới » (monde) của đàn ông là quốc-gia, thời có thể nói rằng cái « thế-giới » của đàn bà là hẹp hơn, thế-giới ấy tức là chồng con, gia-quyền và nhà cửa của họ vậy.

« Nhưng cái đại-thế-giới, và « hơn loại không thể có, nếu « không có cái « thế-giới » nhỏ « hẹp trên kia. Hai cái « thế-giới » ấy không khi nào « tương phản, mà vẫn tương « thân luôn luôn. Cái chí khí « của đàn ông là sự anh-hùng, « can-dảm nơi sa-trường, còn « cái chí khí của đàn bà là sự « nhân nại kiên cố để bảo tồn « và khuếch trương tinh thần « gia đình: để ra được một « đứa con là họ thắng được « một trận giặc cho quốc-gia « vậy.

« Tôi rất phản kháng những « sự sai lầm của một lũ trí- « thức kia muốn chia rẽ những « điều mà Trời đã hỗn hợp « lại. »

Kể đó, thủ-tướng nhắc rằng đảng quốc-xã từ lâu nay vẫn nghịch với sự cho đàn bà dự

quả xuống trước mặt chàng, em khóc và tỏ nỗi sầu thảm nơi lòng em cho chàng nghe và em thú thật em muốn thử coi chàng còn thương tưởng đến em nữa chăng? Từ đó đến nay hầu như năm rồi không thấy chồng em miết mài trong làng sơn phấn và ít chịu giao du với chúng bạn nữa.

Hiện giờ, giữa vợ chồng em không còn cái không khí nặng nề, chốn gia đình trở lại đầm ấm như xưa; tình chồng vợ lại càng thêm khấn khích.

Khi rảnh rang, em ngồi nhớ lại chuyện cũ; việc không đáng gì mà cảm hóa động chồng em, em lấy làm sung sướng hết sức. Em chẳng nại tại bèn phổ trương lên báo cho chị em xem chơi cũng có thể giúp ích trong muôn một.

LÊ-TRINH (Kim-biên)

Trong số báo 15 sẽ có một cuộc thi. đồ rất vui, độc-giả lớn nhỏ đều có thể dự vào. Có nhiều món đồ quý giá để thưởng những vị đáp trúng.

vào chánh sự, vì các vai tuồng ấy không xứng đáng cho họ. Ngài nói:

« Một người đàn bà, ngày « kia có nói với ta rằng: **Phải « vận động cho phụ-nữ được « vào chốn nghị-trường vì chỉ « có họ mới làm cho chốn ấy « được cao thượng.** Tôi có trả « lời với cô ấy rằng ta không « thể tin rằng nhiệm vụ của đàn « ông là làm cao thượng một « việc đã tự nó là hèn hạ bao « giờ! Đàn bà mà vào nơi « nghị-trường thời chẳng những « không làm được cho chốn ấy « được cao thượng mà lại còn « làm mất cái phẩm cách riêng « của mình nữa. Ta không thể « giao phó cho đàn bà một « việc mà ta định không cho « đàn ông được hưởng nữa.

Cái tư tưởng của một vị y-kiến tân-tiến như Hitler về phụ-nữ như thế, hình như giống bạn thù-cựu thời phải. Nếu Tiểu-Nguyệt tới mà nói như thế thì chắc có một vài chị em cho là hủ lậu, là khiếp nhục, là .... này nọ đủ thứ.

Còn bác Hitler kia, bác vừa nói dứt lời thời muôn triệu đàn bà Đức vỗ tay hoan nghinh và tung hô bác van van tuế nữa mới lạ chứ! Tôi dám cho rằng chị em bạn gái ở Đức còn dốt nát, còn « thủ cựu » hơn chị em bạn gái xứ mình! Chớ không vậy sao chị em mình đương lo giải phóng, đã « đit-rách, hũy tam tưng, hãm-bộ bước ra lo chánh trị, quốc gia, xã hội mà họ lại thối lui lại chăm lo việc gia đình, chồng con?

Hủ-lậu thật! Cái óc họ nay trở lại quây quần trong xô bếp góc nhà như vậy nên chỉ tôi nói họ thua chị em mình trăm ngàn lần thật không phải là quá đáng.

Tiểu-Nguyệt

Bạc đồng mới

Chúng tôi, trên báo này, thường ca tụng lòng sốt sắng thương dân của quan Toàn-quyền Robin và quan Thống-dốc Pagès. Sự ca tụng ấy thật là ..... quá đáng. Mỗi đây, một cái cũ chỉ rất đáng khen của quan Toàn-quyền càng chứng nhận cho lời nói chúng tôi.

Ngài chiếu theo nguyện vọng của dân mà ra lệnh thả vô lần hồi những bạc đồng mới mà không cho ra nữa. Cứ như tờ châu tri của ngài ngày 20 Octobre ngài dạy các viên thơ toán nhà nước phải đem đóng vô nhà băng Đông-Pháp những bạc đồng mới mà họ đã thả hay SÈ THAU. Nhà băng buộc phải nhận bạc ấy.

Thế thì đồng-bào các nơi có bạc đồng mới cũ đem ra mà xài hoặc đóng thuế, khỏi sợ không nhận nữa.

Cái cử chỉ rất hạp thời của quan Toàn-quyền đây, dân tình hết sức khâm phục.

NEM NUÔNG

TRƯỜNG-XUÂN

Ở đại-lộ số 26 Gallieni (gần gare Arras)

Đền ơn trị ngộ trong muôn một, trót hai năm trường, nên kể từ 15 Octobre tới 31 Décembre, mỗi buổi chiều từ 6 giờ đến 8 giờ sẽ hiến không cho chị em phụ-nữ (khách của bồn hiệu), một phụ-thuộc nước, trị chứng Bạch - Đái - Hạ (huyết trắng).

CÙNG CÁC BẠN LÀNG VẤN

Xin nhắc thêm: 1. Đã gởi bài cho bồn-báo xin đừng gởi báo khác, 2. Bồn-báo không có lệ trả bản thảo. T.V.

ĐỊA-VỊ CHÁNH-TRỊ CỦA PHỤ-NỮ

(TIẾP THEO T. V. SỐ 9)

Cũng vì sự nạn cộng-sản mà phụ-nữ Hòa-lan được giải-phóng. Xưa nay, chị em ở xứ ấy rất thiên về thuyết « bảo tồn » (conservateur), họ rất kính mến bà vua wilhelmine và công-chúa Juliana. Vì vậy nên khi có phong-trào cộng-sản, chánh-phủ liền cho họ được quyền tuyền cử để nhả lá thăm « bảo tồn » của họ mà giữ vững chánh thể quân chủ.

Ở nước phụ-dung Luxembourg đàn bà cũng được quyền tuyền cử.

Ở Anh-quốc, từ năm 1894 tới nay, chị em bạn gái được quyền tuyền cử và dự cử trong các ban đốc-lý, nhưng như thế họ chưa vừa lòng, họ muốn được bước chon vào phòng chủ-nghị kia. Nhờ cuộc Âu-chiến mà sự muốn ấy đã thành tựu hồi năm 1918, chỉ còn có phòng thượng-nghị (Chambre des Lords) là họ chưa được chen vào mà thôi.

Kết quả được về vang như thế là cũng nhờ ở xứ ấy chị em học hành được tấn tới lắm, trong mọi đường hoạt động về trí thức không kém bạn trai bao nhiêu. Bà Pankhurst là người làm đầu khởi sáng và chỉ huy cái phong-trào phụ-nữ ở Anh, nay bà đã tạ thế rồi, và hồi năm 1930, dân Anh có

dựng hình bà ở Luân-đôn. Lúc kia, ở Anh có cô Bonfield có được dự vào tòa nội các làm tổng-trưởng bộ lao-động.

Khi tách ra mà xung độc-lập thời nước Ái-nhĩ-lan (Irlande) đã cho phụ-nữ được quyền chánh-trị cũng như đàn ông.

Nước Bỉ-lợi-thời, vất vả vì trận giặc vừa qua, cũng bị tình hình trong nước rắc rối một lúc. Những người cựu chiến-sĩ họ kêu nài xin thực hành thuyết phổ thông đầu phiếu.

Đàn bà nương theo phong trào ấy mà vận-động, nhưng rủi hơn các bạn bên Anh quốc, họ không được như ý nguyện. Tuy vậy chỗ không phải sự yếu cầu của họ toàn là vô hiệu cả: những góa phụ và những người đàn bà bị khốn hại vì cuộc giặc được quyền y như đàn ông, còn kỳ dự thời chị em chỉ được tuyền cử và dự cử ở các ban đốc-lý. Họ lại được dự cử ở các nghị viện trong nước (quyền dự cử này không có hiệu quả gì, vì chị em chung giống chưa được quyền tuyền cử). Bà « xã » đầu tiên, có Keingnaert de Ghelvelt hồi năm 1921 có đến diễn thuyết ở Paris, trong một cuộc biểu tình phụ-nữ rất trọng thể. Cuộc ấy, xin nhắc

qua cho chị em biết ơn một đấng vĩ-nhơn mới thất lộc, chính là ông tổng-trưởng Poincaré chủ trương.

Hiện nay, bên Bỉ có được một bà dân-nghị và một bà thượng-nghị.

Tóm lại thời ở Âu-châu chỉ còn có sáu nước mà phụ-nữ không có chút quyền tuyền cử nào: Bồ-đào-nha, Thụy-si, Nam-tu-lập-phu, Bảo-gia-lợi, Albanie và Pháp.

Sự phụ-nữ Pháp ở trong cái địa vị hẹp hòi này ai cũng phải lấy làm lạ vì chính cái ý-kiến phụ-nữ đầu phiếu là ở Pháp khởi sáng ra trước hết. Thực hành cái ý-kiến đó trước hết là Mỹ-quốc, hồi năm 1869, trong tỉnh Wyominge, trọn 50 năm mới truyền bá khắp cả Hiệp-chúng-quốc; rồi lần đến xứ Gia-nã-dại, Mê-ây-cơ và Ba-tây (Brésil).

Có điều lạ này là hầu hết những thuộc-địa tự-trị của Anh về phương-diện phụ-nữ, lại coi mỗi lần tiến hơn chánh quốc nhiều. Ở Úc-gia-lợi, Nouvelles Galles, Nouvelle zelande, bạn phụ-nữ đều được quyền chánh trị. Trong đám, chỉ có Nam-phi-châu là chậm trễ hơn hết, ở xứ ấy đàn bà chỉ có « quyền thành-phố » (droits municipaux) thôi.

Bên Á-châu, không nói chung độc-giả cũng dư rõ, vì xưa nay các nước thiên về chủ-nghĩa quân chủ chuyên chế nên đàn bà không hề được can dự vào chánh sự. Tuy thế, từ hấp thụ được văn-minh Âu-mỹ thời bắt bèn theo đòi phong-trào phụ-nữ, nhưng tới giờ chỉ có một ít tỉnh ở Tàu và Ấn-độ cho đàn bà được quyền chánh trị mà thôi. Nước Nhật là nước văn minh hơn hết ở Á-đông, thời như một bài trước ở báo này đã nói — họ rất gắt gao với đàn bà mà phong-trào phụ-nữ ở đây cũng không lấy gì làm phần chấn.

Mới rồi, bên Pháp có cuộc hội-nghị phụ-nữ toàn thế-giới, có đủ đại-biểu các nước đến dự. Coi đó, chúng ta đủ biết rằng cái phong-trào phụ-nữ một ngày một mở mang tới hoải.

Chị em phụ-nữ ở các thuộc-địa vì còn ấu trĩ đủ cả phương diện nên chưa có thể chen chon vào với chị em các nước độc lập văn minh trong cái phong-trào ấy.

Cl. H. P.

CHỦ Ý !!

CHỦ Ý !!

Dạy thi xe hơi rẻ
tiền hơn các nơi

ÉCOLE-AUTO

45, Colonel Grimaud
CHU-VAN-HAI
kinh cáo

Trong lúc...

Các bà, các cô thường bị mẩn huyết xấu, đường kinh không đều hay đau bụng, hoặc sanh dễ rời không giữ huyết, dễ đường kinh bế-tắc, sanh ra nhiều chứng bệnh lật-vật, như bần thần mỗi-một, ăn ngủ không được hay đau lưng nhức xương, mỗi việc chi cũng đến chán nản, có khi bạch-đái làm bằng.

Muốn đường huyết lại, đường kinh đều, chỉ uống **Dưỡng-huyết** điều kinh hoàn, của hiệu **Đức-Trọng**, một hộp 0\$80 uống được 6 ngày.

Thuốc đau ruột: Trị đau bao-tử, ruột, đau bụng lâu năm, no hơi ăn không tiêu, ợ chua chảy nước dãi. Một gói 0\$60.

Dầu Cù-Là hiệu **Đức-Trọng**, trị bá chứng rất hay, một ve 10 xu.

Thuốc Trệ-khi: Trị đau tức-thôn hay bôn chồn dạ dưới và cả hôn ngoại thận đều sưng làm hạ-nan, đỡ đứng không được, nặng trĩu khó chịu. Một ve 0\$40.

Nhà thuốc **Đức-Trọng**, số 353, đường Cây-mai (gần đồn Cây-mai) Cholon.

Đã bán Nguyễn-thị-Kính và mấy nhà đại-lý ở lục-tỉnh.

Luôn dịp xin mời quý
ông bước qua tiệm may

TÂN-TÍN-THÀNH

có đủ thứ Serge, Tussor,
Palbeck. Cắt khéo, may
kỹ, giá phải chăng. Thiết
một chỗ đáng tin cậy của
quý ngài.

Bazar **TÂN-TIẾN**

TÂN-TÍN-THÀNH

86-88, Bđ de la Somme
SAIGON

CHI EM CẦN PHẢI CÓ SỨC MẠNH

Vạn bệnh do kinh là phần gốc của chị em phụ-nữ. Thật vậy, người nào kinh-nguyệt không đều, thì thường sanh ra nhiều chứng như: Ho hen, long đầu, chóng mặt, đau lưng, mỗi một, nhứt cả trong xương, rang hông, tức ngực, ngày càng tiêu tụy, dễ lâu không trị, sau sanh bạch-đái làm bằng rất rên nguy-hiêm.

Chị em ai thường bị một chứng trong các bệnh đã kể trên đây, hãy mua thuốc số 3 kêu là **THANH-XUÂN-HOÀN** hiệu **ĐẦU-RỒNG**, của ông Nguyễn-văn-Thịnh và Hồ-minh-Khai bào chế tại Myltho mà uống, thuốc này chủ trị các bệnh đã kể trên, uống trong vài hộp thì sẽ bình-phục như xưa, chứng đó chứng bạch-đái làm bằng đều dứt tuyệt. Cách dùng thuốc có chỉ rõ trong toa, hãy nài cho được tờ mục-lục thuốc **ĐẦU-RỒNG** có đề sẵn ở các

nhà đại-lý.

NGUYỄN-THỊ-KÍNH, Saigon

Tổng Đại-lý nhà thuốc **ĐẦU-RỒNG**, và các chi-nhánh sau đây đều có bán:

BENTRE M. Nhan-văn-Ấp

BATRI M. Trần-văn-Đinh

MOCAY M. Ngô-văn-Thọ

TRAVINH Hiệu Nam - Thanh

M. Phạm-ngọc-Cần

CAUNGAN M. Trịnh-hữu-Duyên

TIEUCAN M. Nguyễn-văn-Lục

MACBAC M. Tô-vinh-Trường

VINHLONG M. Nguyễn-thành-Liễu

TAMBINH M. Trần-quang-Minh

TRAON Hiệu Thuận-Quang

M. Lương-văn-Phượng

CANTHO M. Võ-văn-Nhiều

CANTHO Thành-Phát Bazar

CANTHO Nhà thuốc Annam.

M. Trần-lương-Thiện

OMON M. Trần-Hưng-dit Báo

CAIRANGM. Hứa-thành-Giám

PHUNGHIEM M. Lương-văn-Huê

SOCTRANG M. Trịnh-kim-Thịnh

SOCTRANG Nhà thuốc Trương-Xuân

BACLIEU M. Lê-ngọc-Thành

dit Thầu

CAMAU M. Phạm-văn-Được

NGANAM M. Lâm-tấn-Hưng

LONGMY M. Từ-bình-Sinh

RACHGIA M. Nguyễn-ngọc-Thái

LONGXUYEN M. Đồng-văn-Lân

Lân M^o Đồng-thị-Dôi

THOTHOT Tiệm Quảng-tường-Thạnh

CHAUDOC Bazar Thành-Phát

TANCHAU Tiệm Phú-Lập

TINHBIEM M. Mã-văn-Lợi

SADEC Co Nguyễn-thị-Linh

CAOLANH M. Ng-thành-Cự

CAITAUTHUONG Co Phạm-thị-Ihân

CAIBE M. Lê-văn-Mãng

CAILY Tiệm Xuân-xương

CAP Saint-JACQUES Co Trần-thị-Huân

LONGBIEN Tiệm Quảng-hưng-Long

BARIA M. Lưu-xiêu-Linh

Coiffeur

LONGTHANH Bà Huỳnh-thị-Đậu

BIENHOA M. Dương-tấn-Thần

THUDAUMOT M. Phạm-v-Sửu

GIADINH Chợ Bà-chieu Tiệm

Nguyễn-văn-Điều

GIADINH Chợ Bà-chieu Tiệm

M. Trương-văn-Thái

DAKAO M. Huỳnh-hữu-Cao

PHUNHUAN Nhà thuốc Ông-Tiên

TANAN M. Nguyễn-hữu-Dư

TANAN chợ Kỳ-son nhà Bấy

Cần

MYTHO Nhà thuốc Đầu-Rồng

số 6 đường mé sông

GOCONG M. Lê-tấn-Thọ

SAIGON Mme Trần-thị-Ý, 45 rue

A. Garros

CANGIOM M. Lê-thành-Lợi

CHOLON M. Phạm-văn-Thịnh

chợ Bình-tây

DUCHOA M. Lai-văn-Thường

TAYNINH nhà M. Nguyễn-văn-Phòng

TRANG-BANG tại chợ

M. Vương-Trường

LOCNINH Madame Cần Tiệm

Phụng-hoàng

TRANGBANG Thala M. Lê-vinh-Trào

CHIPOU M. Nguyễn-văn-Đậu

SOIRIENG M. Trần-văn-Siem

PHNOM-PENH Bazar Trường-Xuân

quai Piquet

TAKEO Tiệm Kiêm-Thành-Phát

KOMPONG - CHHNANG M.

Lâm-văn-Cao

PURSAT Tiệm Nam - hiệp - Thành

SIEMREAP M. Nguyễn-văn-Trọng

KOMPONG-THOM M. Nguyễn-ngọc-Lân

KOMPONG-CHAM Tiệm Nghĩa-Lợi

M. Lê-văn-Thông

PHANTHET M. Tạ-văn-Tu

NHATRANG M. Nguyễn-háo-Văn

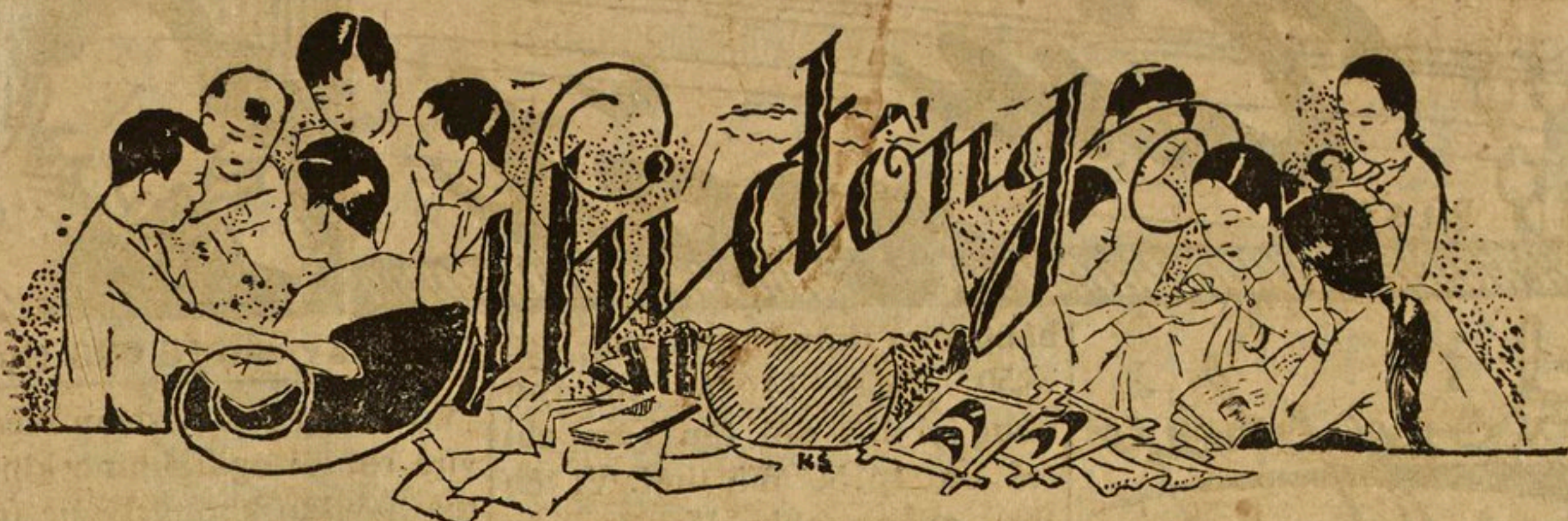
Tiệm Phước-Mỹ

HANOI Hiệu MINH-SON, 52 rue

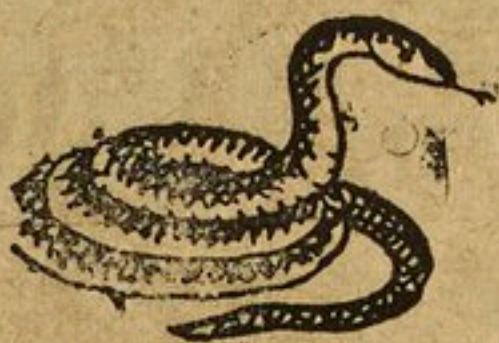
Jules Ferry

Cù-là Nam-việt, chế tại Hà-thành bán rao hàng mỗi hộp 3 xu—Cù-là này thoa uông hết sức hay, giá từ 3 xu, 6 xu, 1 cắt. Trữ bán thiết nhiều tại hiệu Nguyễn-thị-Kính - SAIGON.

CHUYỆN THẦN RẦN

(Tiếp theo và hết)

Hết ngày rồi tháng, hết tháng rồi năm, mười hai lần xuân qua thu lại, năm nào cũng như năm nào chỉ hai Thiệt vẫn thành-kinh đem đồ lễ đến dâng cho Bạch-hạc tiên-nương, và mỗi lần chị về nhà là đem theo một số tiền của tiên-nữ cho.

Vợ chồng anh Thâm lúc này đang ở giữa thời-kỳ hạnh-phúc.

Lần lần anh được làm chủ tất cả bốn khoảnh đồng mới và ba đồng cỏ tốt, một vườn nho và một tòa nhà nguy nga lộng lẫy. Anh mượn ba người thợ dệt và cắt một kho chứa vải đủ thứ để cho vợ anh và con Hường trông nom.

Riêng anh, ngày ngày ngồi trên chiếc xe hai con la (lừa lai ngựa) kéo đi từng làng này đến quận kia để bán vải cho người ta.

Nhưng than ôi! con người ở đời khi nào cũng vậy, sự sung sướng hay dật người đi lạc lối lầm đường; anh hai Thâm giàu có rồi trở nên kiêu căng gay gắt. Lúc anh lấy làm phiến-phức về sự phải bắt tay mấy người bạn cũ, mấy bạn nghèo hèn. Còn chị hai cũng vậy. Dầu rằng mỗi chúa nhật chị còn cho sửa cho kẻ nghèo nhưng cử chỉ của chị càng ngày càng dôi, chị hết sức khinh bỉ những kẻ khốn nạn.

Con Hường càng lớn càng đẹp, một người trai con của vị nghiệp-chủ miền phu-cận phải lòng muốn cưới, nhưng vì có một điều cản ngăn, ấy là vợ chồng anh hai Thâm, làm cho đôi lứa thiếu-niên thương nhau vì nết, trọng nhau vì tài, mà phải âm-thầm nuốt lệ, không được nên duyên.

Mùa đông đến. Luôn ngày tuyết sa không ngớt. Gió thổi lạnh thấu xương. Đêm lễ Sanh-nhật cũng như mọi khi, chị hai Thâm sửa soạn đem đồ lễ dâng cho tiên Bạch-hạc.

Nè mình, trời lạnh thế này đi đến đó thật vô cùng khổ sở.

Ừ thì mình hãy nghĩ chờ hơi ấm mà đi. Để đến mai cũng được kia mà.

Nhưng nếu tiên-nương

ngài giận vợ chồng ta?

— Có lẽ bà cũng biết chứ, mình đâu có phải là thú-vật.

— Hãy coi chừng. Đừng nói lếu, rồi tiên-nương nghe được mà khổ.

— Nghe được ư? Xa cách hai ngàn thước mà nghe được? Bậu mơ màng sao bậu? Bậu không được đi, chúng ta đâu có phải mọi của con quỷ đó?

Chị hai cúi đầu xuống không nói một tiếng gì.

Nghe rõ đầu đuôi và đã hiểu rõ nguyên nhân của vi tiên đó, con Hường thừa lúc vợ chồng anh hai đi xem lễ khuya, nó sẽ lên rút sửa vào bình và lấy bó lúa đem đến dâng cho tiên-nữ mặc dầu trời lạnh như cắt:

— « Bạch-hạc tiên-nương, con đem đồ lễ hầu bà đây. »

Con Hường kêu xong thì một vầng mây xám chiếu hào quang trong núi bay ra, Bạch-hạc tiên-nương ẩn hình trong ấy.

— Vì sao hai Thâm không đi?

— Dám bầm tiên-nương vì mẹ con sợ lạnh quá nên sai con đi thế, mong tiên-nương thứ lỗi cho.

— Được, ta hưởng. Con hãy về. Rồi đây ta cũng sẽ rõ ai phải ai trái.

Ngày sau chị hai Thâm đau, nằm xuống nóng vui. Không hay biết việc con Hường đã làm. Anh hai ung dung nói:

— « Nay mình, hôm nay để tôi đem đồ lễ đến dâng cho tiên-nương. Tôi sẽ có chước hay. »

— Hãy giữ mình, Tiên-thánh khi nào cũng thần thông quảng đại.

— Tôi không điên đâu. Nhưng nếu con quỷ đó hung-hăng tôi sẽ mượn cha-sở dùng oai-linh chúa trời đuổi nó đi khỏi chỗ này. Rồi hăm vâng của nó còn lại, tôi sẽ mang cuộc đến...

Đến nơi, anh hai Thâm đặt bình sửa và bó lúa rồi kêu lên: « Nay Bạch-hạc, hãy ra đây ăn, ta còn có chuyện hỏi; và lại nơi đây không phải ầm áp gì. »

Một tiếng động như lở núi lở non, mây tầng đá ngã lặn ra, một người đàn bà hình-rắn nương mình trong đám mây chiếu hào-quang bay ra. Tiên-nữ bay thẳng về miệt Tuyết-bờ nay chớ không lại hưởng đồ lễ. Anh hai Thâm lấy làm lạ hết sức. Ấy là Bạch-hạc tiên-cô.

Nửa giờ qua...

Nhìn theo hết tầm con mắt,

anh Thâm vẫn còn thấy một điểm hào-quang lập-lờ nơi tít mù xa. Trong hang đá muốn đạo bạch-quang bay ra. Một ý tưởng « bóc-lột » nảy trong óc anh hai: « Con quỷ đó đã đi xa. Hơn nửa giờ rồi, vậy nhơn dịp này ta hãy vào hang để làm việc sở-vọng của ta. Dầu nó có trở lại cũng phải lâu lắm. »

Chen mình trong hang đá, đường đi chỉ vừa một người, anh hai hăng hái bước tới, kia trên gách thấy ngồn ngang biết bao nhiêu tiền bạc. Mừng quá, anh ngồi xuống lượm đầy cả mấy túi.

Ra khỏi hang chừng vài bước, một người hết sức mạnh bạo ôm riết anh lại, anh không còn sức vùng vẫy được. Anh bị Bạch-hạc là thần rắn quấn.

— Khốn nạn! người trộm vàng bạc châu báu của ta.

Anh hai sợ sệt hãi hùng tiếng nói rung rung: « Muốn lấy tiên-nương, xin tiên-nương tha lỗi cho kẻ điên khùng này lỡ bị ma quỷ cám dỗ lần đầu. »

— Người đã trở nên tham gian tàn ác lâu nay. Người là một đứa hung tàn phản phúc. Thế nào ta cũng giết người. Nhưng nhờ vợ người có lương tâm hơn người, vậy ta nhơn tình tha lỗi cho người. Người sẽ trở nên kẻ bệnh hoạn nghèo khổ suốt trước. Kia người hãy xem, lửa đã đốt ra tro tòa lâu tốt đẹp của người rồi. Khốn nạn, hãy trả của ta lại và đi đi.

Móc hết bạc vàng châu báu trả lại, anh hai Thâm được bà tiên cho lại 30 chục đồng vàng để làm của hồi-môn cho con Hường xuất giá.

Vưng theo lời Bạch-hạc, vợ chồng anh hai Thâm gả con Hường lấy chồng. Túp lều tranh xưa, cái máy dệt xưa hôm nay vẫn toc... toc... toc... froc... froc... làm bận lại với vợ chồng anh. Nếu không nhờ con Hường đáp đũa có lẽ vợ chồng anh phải vô cùng khốn nạn. Thế mới biết tham thì thâm.

XUYẾN SƠN DỊCH

Mỹ Ngọc

53 Bd Gallieni Saigon

Dạy nữ công thêu tay, thêu máy, bánh mứt, bánh bông đường, nấu ăn, ép nhung v.v... theo tây phương và bắc. Chọn nhiều cô chuyên môn dạy mỗi khoa; mục đích trường để chuẩn hưng công nghệ phụ-nữ. Chỉ em vào trường tùy quyền chọn lựa khoa nào thích hợp, mà học khỏi mất thì giờ, mau rành nghề, học phí nhẹ hơn các nơi. Học trong. — 120.00. Học ngoài. — 50.00. Ở xa muốn rước đến nhà, gọi thợ thương lượng.

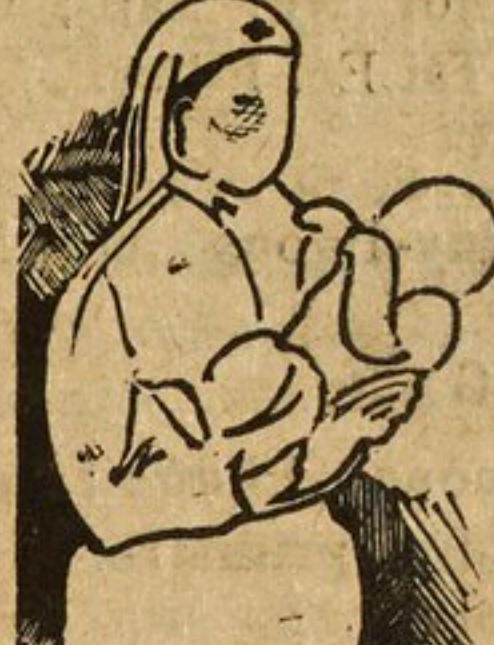
« Papa » và « Maman »

Tuy là tiếng Pháp, nhưng hai chữ ấy rất được nhiều dân tộc ưa thích dùng nó mà kêu cha, mẹ. Cho đến ở bên Nhật, hai chữ ấy cũng rất thanh bình.

Nhưng hiện nay, ông Matsudo, tổng-trưởng bộ giáo-dục đã ra lệnh cấm dùng hai tiếng ấy trong các trường sơ - đẳng và ấu-tri-viê. Có lẽ ông ta là một tay « quốc gia cực đoan », cái chỉ không phải là của dân tộc mình thì không chịu dùng. Như thế thì thật là quá đáng và nghe như bên Nhật, dư luận cũng rất công kích cái đạo nghị định lạ-kỳ của ông ta dữ lắm.

Nhà bảo-sanh Moderne

110, Rue Boresse - SAIGON

(Xéo bót Si-nho Cầu-ông - lảnh) Saigon, là một nhà bảo-sanh hoàn toàn, đúng theo phép vệ-sanh. Trên lập phòng riêng

giường sắt, có phòng để riêng khoan khoát— Dưới đất rộng rãi có phòng để riêng rất sạch sẽ. Sự trông coi, săn sóc, thuốc men cho người mẹ và trẻ nhỏ rất ân cần hậu đãi.

Giá mỗi ngày từ 1\$50 đến 3\$50. Xin đồng-bào chiếu cố. Rất cảm ơn.

Chủ nhân: Mme HỒ-THỊ-SẮC
Mục tốt-nghiệp trường thuốc Hanôl

Thái, toán, đồ

I. — ĐÁP BÀI CỬ (SỐ 11)

1. — Thái: « Trống treo ai dám đánh thùng, bậu không ai dám đỡ mừng chươ vô? »

Xuất ngữ: Con cá tra

2. — Toán: Con gái chưa chồng chúng chề, mua mười bốn đũa bạc bẽ bảy đồng. Con trai lỡ lứa tơ-hồng, năm đũa mười đồng mua phước cái đi. Con nít năm ngửa biết gì, ba đồng một đũa mua chỉ cho nhiều. Mua xong trời mới xế chiều, số người số bạc đủ đều phân-minh.

3. — Hình vẽ sái: 1. — Cái kéo thiếu chốt giữa. 2. — Cờ phát ngược gió. 3. — Chơi rugby phải ôm banh hột xoài (ovale).

II. — BÀI MỚI

1. — Thái: Nghĩ mình nhứt mắc nhiều bẽ, sử kinh chẳng thuộc thơ đề chẳng xong.

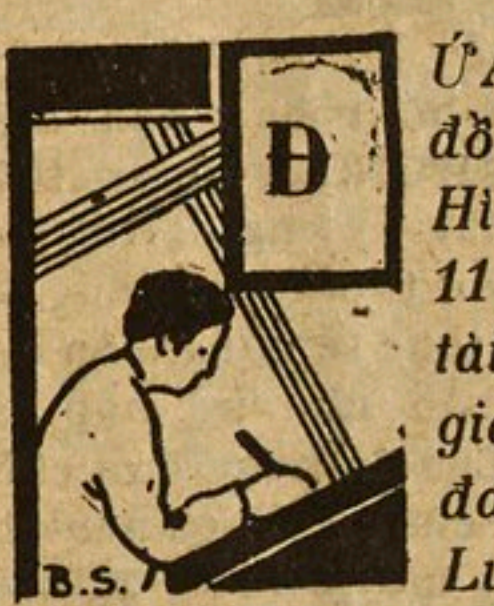
Xuất quả:

2. — Toán: Một ông phú hộ kia bạc đồng cũ còn nhiều, ngồi buồn ông mới lấy ra sắp chơi. Ông sắp chỉnh giữa một đồng, rồi sắp vòng tròn chung quanh khích cạnh nhau. Sắp rồi ông đếm vòng ngoài được 96 đồng.

Vậy ông có bao nhiêu bạc đồng?

Mỗi lần dự thí 1. — Cờ tướng 2. — Thái, Toán, Đồ phải ghi theo 1 cái bon đăng trong số ra bài đồ đó.

Lời Ban Trẻ

ƯA trên nữ thần-dồng Tàu tên Hình-Cầm-Hoa, 11 tuổi mới trở tài, chiếm một giải quán quân đánh vợt ở Luân-đôn (Anh).

Có người cho rằng bạn trẻ thường khờ khạo không biết gì. Cứ như nhiều bạn trẻ có gửi bài đến báo quán thì có lắm đứa biết lo đời quá, thấy đời khó nên không còn trông nơi cái thuyết học làm quan nữa. Chúng tôi ý muốn học cho được một cái nghề có thể nuôi thân mình và bao bọc cho vợ con ngày sau. Chúng biết nói đến hai chữ « tự lập » thì thấy rõ trình độ của chúng đã khá lắm rồi.

Tự-lập! mỗi đứa trẻ nên ghi hai chữ ấy trong trí mình. Đừng mong mỗi nơi ai cả! Mong mỗi ý-lại nơi người là việc làm của kẻ bất tài nhu nhược. Những bạn trẻ chỉ khi đều nói: « Tôi sẽ lập lấy thân tôi, không cầu cạnh nơi ai cả, chỉ trông cậy nơi tài lực của tôi mà thôi! »

Muốn tự-lập thì phải lo học cho có thiệt tài hữu dụng,

đừng quá đeo đuổi theo cái học khoa cử mà bỏ buộc đầu óc mình trong vòng bần chết.

Ài đọc truyện Tam-quốc-chí, cũng đều biết ông Không-Minh có cái tài tế thế an bang, trí khôn của ông ai cũng phải khâm phục. Thế mà hồi nhỏ đi học, ông không phải là một người học trò chỉ biết mài miết trong sách vở đâu! Ông học cho biết cái đại cương, cái cốt yếu mà thôi. Ngoài ra, tự mình biện liệu theo cơ hội mà thi thố.

Những đứa trẻ trong lớp đứng đầu hoài lắm khi đến lúc thành nhơn ra xử thế thua sút người ta nhiều.

Nếu chúng ta có thể nói: « Những đứa trẻ tài bộ (forte en thème) thường sau không phải là người lợi lạc, thời chúng ta cũng có thể nói: « Những đứa trẻ cầm cờ trong lớp (les cancrès) không khi nào về sau trở nên người lợi lạc được. »

Muốn làm người lợi lạc, cần phải học, mà phải học một cách cho khôn ngoan, học cho thấu đáo về bề sâu (profondeur) chớ đừng chỉ học cho có cái bề mặt (surface).

BẠCH-ĐIỆM

Phương danh các vi đáp trúng thai, toán, đồ

Đáp trúng câu thai « cái bẻ
hư » và bài toán « gà thỏ »

GIADINH

Hứa-v-Quốc Ec. Hocmon;
Đáp trúng bài toán
« Gà, Thỏ »

SAIGON

Đỗ-trường-Khanh E. M. A.
Nguyễn-văn - Sang; Nguyễn-
văn-Tur Dakao; Huỳnh-văn-
Sáu Caukho; Lê-văn-Thọ Ec.
H. K. N. Dakao; Lâm-văn-
Tươi Ec. Pr. Industrie; Ng-
văn-Vàng c/o Đồng-Lợi; Ng-
văn - Lương Ec. Quốc - Bảo;
Phạm-văn-Thịnh; Tăng-thành-
Lương; Huỳnh-văn-Quy Ec.
Lê-Bá-Cang; Lê-văn-Phát Ec.
Lê-Bá-Cang; Nguyễn-v-Hoài;
Võ-văn-Ba; Ung-văn-Hào Ec.
Dục-Thanh; Chương-v-Trù;
Nguyễn-văn-Hồ; Nguyễn-th-
Hung E. Richaud; Trần-kim-
Choi; William Thank; Lâm-
văn-Huê; Hồ-văn-Nhan Inst.
H. K. N., Trịnh - hưng-Tĩnh;
Inst. L. B. Cang; Lý-như-Tôn;
Huỳnh-văn-Hương Cadastre;
Vân-Băng.

BENTRE

Nguyễn-thế-Thanh Sốc-sải;
Cố Panlire Trâm; Cố Nguyễn-
thị Renée.

MYTHO

Lương-văn-Mai c/o M. Huê;
Châu-Công-Cảnh; Nguyễn-v-
Lê; Lâm-Thành-Đức Cailay.

KOMPONGSPEU

Cố Đoàn-thị Kim-Hương c/o
M. Hiền Residence.

SOCTRANG

Trần-văn-Chúa Hậu-thạnh;
Tạ-Lên; Trần-văn-Điện Ec.
primaire; Nguyễn-ái-Chuồng
Giabòa.

PHNOMPENH

Huỳnh-văn-Báu Ec. D. d.
Lagrée; Trần-v-Giống Trésor;
Huỳnh-Quang-Tur c/o M. Báo;
Lê-Quang-Hạnh; Nguyễn-thị-
Môi; Nguyễn-văn-Can.

TRAVINH

Hồ - văn - Dầu Ec. Trà-cú;
Phạm-văn-Tấn Đại-phước.

TÂY NINH

Tạ-Quang-Lưu Trảng-bàng;
Phạm-văn-Khoê.

CHOLON

Huỳnh-công-Triệu Lycée Pé-
trus Ky; Cố Hà-thị-Lý; Huê-
Đặng; Nguyễn-văn-luật Ec.
Municipale; Phan-ch.-Tâm;
Lê-văn-Truyền; Trang-công-Hỷ
(có trúng luôn luôn Tề-Thiên).

GIADINH

Đặng - văn - Bấy Thủ-đức;
Cố Võ-thị-Lê Ec. Filles; Cố
Nguyễn-thị-Cảnh c/o M. Đượ;
Diệp-văn-Tốt Ec. Minh-Đức;
Nguyễn-văn-Hề Ec. Đỗ-Thạnh;
Nhan-Chí Ec. Gò-vấp; Đặng-
Tấn-Lộc Ec. M. Ferrando; Cố
Hồ-thị-Điện Ec. Filles; Phan-
Thành-Long Ec. Thủ-đức; Võ-
văn-Hích Ec. Hocmôn.

BARIA

Cố Nguyễn - thị - Bấy Long-
hương; Ng-hào-Cường Phú mỹ

THUDAUMOT

Nguyễn-Đàm.
LAGI

Lâm-Hồng-Long.

BIENHOA

Phạm-văn-Hay Ecole d'art;
Trần-văn-Cước Ec. Bến-cỏ.

PHANRI

Hoàng-mộng-Lang Hòa-da.
PHANTHIE

Nguyễn-Dương Ec. Hoàng-
Tỷ.

CHAUDOC

Lê-văn-Thời Núi Sập; Cố
Huỳnh-thị-Tài Ec. Filles.

VINHLONG

Nguyễn-duy-Phòng c/o M.
Tao.

NHATRANG

Huỳnh - công - Phước; Ng-
văn-Hoàng Ec. primaire.

Giải trúng thể cò

« Quan Công »

M. Phạm-văn-Hai Tân-qui-
dông Sadec; Trần-đắc-Nhơn
chargé école Thanh-trị Soc-
trăng; Kỳ-sơn Lagi.

Vĩnh-Xa Saface Tourane.

Đáp trúng câu thai

« Cái bẻ hư »

Lê-văn-Thời Núi Sập.

Mỹ vị cao lương

Nhớ lời nguyện-ước ba-kỳ
Xa xuôi có ai biết
thì gởi mua

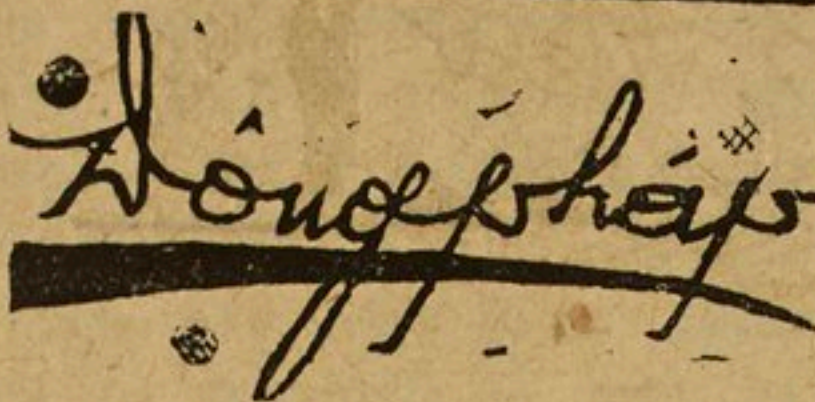
Trước kia ở quê báo đây, chúng
tôi có tuyên-bố rằng: Bồn hiệu
TAO-NHƠN-ĐƯỜNG chủ-nhơn thân
hành đi Trung-kỳ ngổ tìm cho
được mấy món thuốc cần yếu. Khi
trở về luyện thực sẽ cống hiến cho
quý vị đồng bào nhà ra hạp các
món thuốc Cao-Lương cứu chữa
bệnh trầm trệ cho mau hiệu nghiệm.
Ba tháng nay mới LUYỆN THÀNH
cao thực vậy xin bố cáo tam kỳ
đồng bào được biết có mấy món
thuốc Cao-Lương kể sau đây.

1. Lộc-giác-Giao thượng hạng
mỗi lượng giá... 1\$20.
2. Hồ-cốt-Giao thượng hảo hạng
mỗi lượng giá 1\$00.
2. Quí-bản-Giao thượng hảo hạng
mỗi lượng giá... 0\$70
4. Lão-thực-Địa cứu chứng cứu
sái mỗi lượng giá... 0\$60

Còn nói về mấy món khác như
là Long-diên-hương chánh Kỳ-Nam
thiết Quế Thanh nhiều hàng tốt Quý
vị muốn mua hãy viết thư tính giá
riêng bồn hiệu sẵn có thuốc Tề-bại
phong-thấp thuốc Sĩ-lao bổ-tạng
hoàn bổ-lao quí ông quí thầy các
vị giáo sư và học sanh Điều kính
bạc đại hoàn trừ bạch đới hạ điều
kinh bổ huyết cho quí cô quí bà,
ba thứ thuốc đây đều có hộp mỗi
hộp giá 1\$00

Có bán cách lãnh hóa giao ngân
quý vị mua khỏi chịu tiền gởi, thư
hoặc mandat đề ngay M. Trương-
minh-Y le directeur TAO-NHƠN-
ĐƯỜNG N° 298 rue du marché à
Govan Giadinh.

N.B. Mười mấy năm hiệu TAO-
NHƠN ĐƯỜNG chúng tôi được
vững bền thật đa tạ tất cả tam kỳ
đồng-bào có lòng huê cổ TAO-
NHƠN ĐƯỜNG đồng nhơn cảm tạ.

Muốn cho sứt sứt xuất

Vì muốn cho sứt sứt xuất trong
công-quĩ Đông-dương, quan
Toàn-quyền đã thông tư cho
các quan trong xứ hay rằng
tới năm 1935 sẽ cho những
quan tây ở Đông-dương đứng
55 tuổi được hưu trí. Nếu
quan nào có ba đứa con sắp
lên thì lại được ngồi lại 3 năm
nghĩa là tới 58 tuổi mới về
nghĩ.

Quan-lại không được dùng xe nhà nước nữa

Theo nghị định của quan
Thống-dốc Nam-kỳ đề ngày 19
Octobre thì đầu năm 1935
những quan-lai lâu nay được
nhà nước cấp xe cho đi đều
không được dùng nữa. Những
xe ấy sẽ trả lại cho nhà nước
đặng đem ra phát mãi.

Nếu những vị quan-lai trên
đây mà có xe hơi nhà thì đến
khi dùng nó đi làm việc, nhà
nước sẽ phụ-cấp cho mỗi năm
một số tiền nhất định là 1500.
trả từng tháng một. Đó là nói
về việc xe chạy nội trong
châu-thành, còn khi nào có
việc đi xa thì cứ mỗi cây số
nhà nước sẽ trả thêm cho 7
xu.

Ý thể hiệp người

Thudaumot. — Tên Tâm chú
xe đồ đưa đường Hôn-quân—
Thudaumot, thiếu tiền tên thợ

Xin mách với quí bà, quí cô!

Nhà bảo-sanh có Mụ Hai ở
đường Colonel Grimaud 29,
sau gare Cuniac, nay đã dời
về phố lâu số 102, đường La
grand ère sau chợ mới Saigon.
Quý bà! Quý cô! Có lòng
mến sự sanh đẻ của cô, xin
vui lòng dời gót đến nơi.
Cố Mụ Hai

Một lần thử nhứt ở Nam-vang

TRƯỜNG Institution Khmère

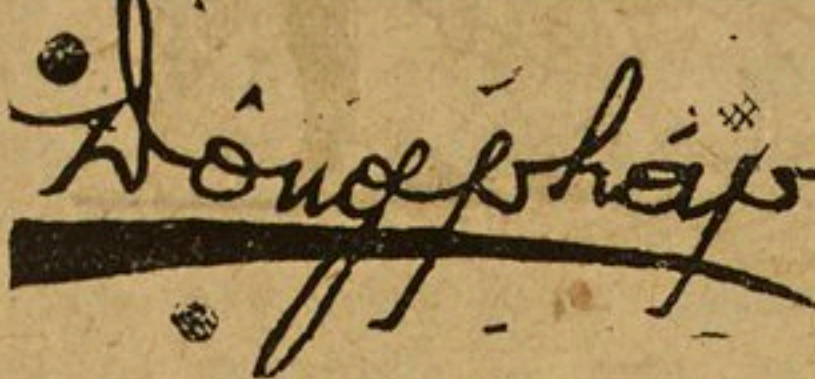
94, Rue Prince Sothéavong

Rộng lớn, mát mẻ, dạy
mặt ra sông Cửu-long.
Giáo-sư cũ-nhơn, tú-tài,
rành nghề dạy dỗ.

Đủ các ban:

Từ Tiểu-học đến Thành-
chung

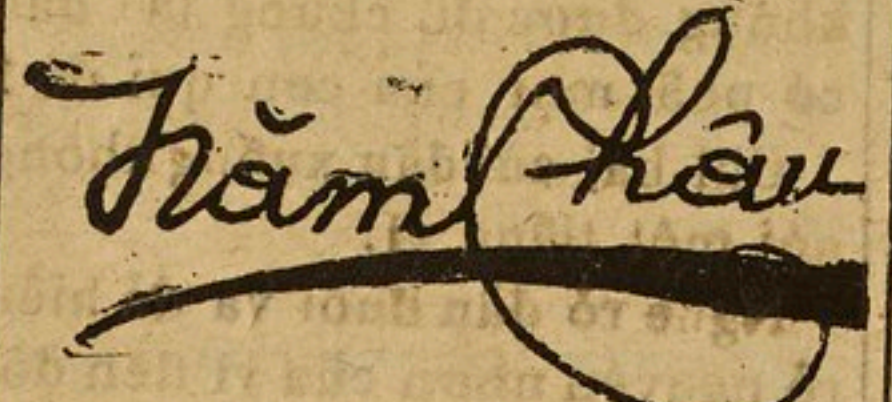
Hiện thời có lớp 1re Année
Có lãnh học sanh ăn, nghỉ
tại trường

hàng đầu thùng nước xe hơi
7\$50. Ngày 14 tây tên thợ
hàng lại nhà đòi, tên Tâm chỉ
trả có 1p.50 mà thôi. Vì tên
thợ chẳng chịu lấy và cần
nhân sao đó, nên tên Tâm mới
giận cùng người em và bọn
lơ đồng đánh tên thợ hàng đến
đổi lỗ đầu máu chảy đầm đề,
lại còn rượt chạy cùng chợ.
Nếu chẳng nhờ thầy đội và
linh can-thiệp vào cản trở, có
lẽ tên thợ hàng chết rồi.

Lại có bão ở Trung-kỳ

Hôm 19 rồi, ở Tourane lại
có bão lớn. Nhiều nơi xung-
quanh ấy như Quảng-trị, Đồng-
bới, Vĩnh bị hư hại khá nhiều.

Ben-gích lại lo ngựa giặc

Ông Davèze, thượng - thư
binh-bộ Belgique có tuyên-bố
rằng mình đương lo sắp đặt
các công cuộc phòng-ngừa ở
biên-khôn để giúp cho một
nước lân hữu khi có giặc.

Những lũy ở Liège và Namur
nay sắp tu-bổ xong và đương
đắp lũy ở Ebnemacl và phòng-
tuyến miền Escout.

Có khi Ben-gích lại sợ đóng
vai « trái-độn » như hồi Âu-
chiến nữa ư!!

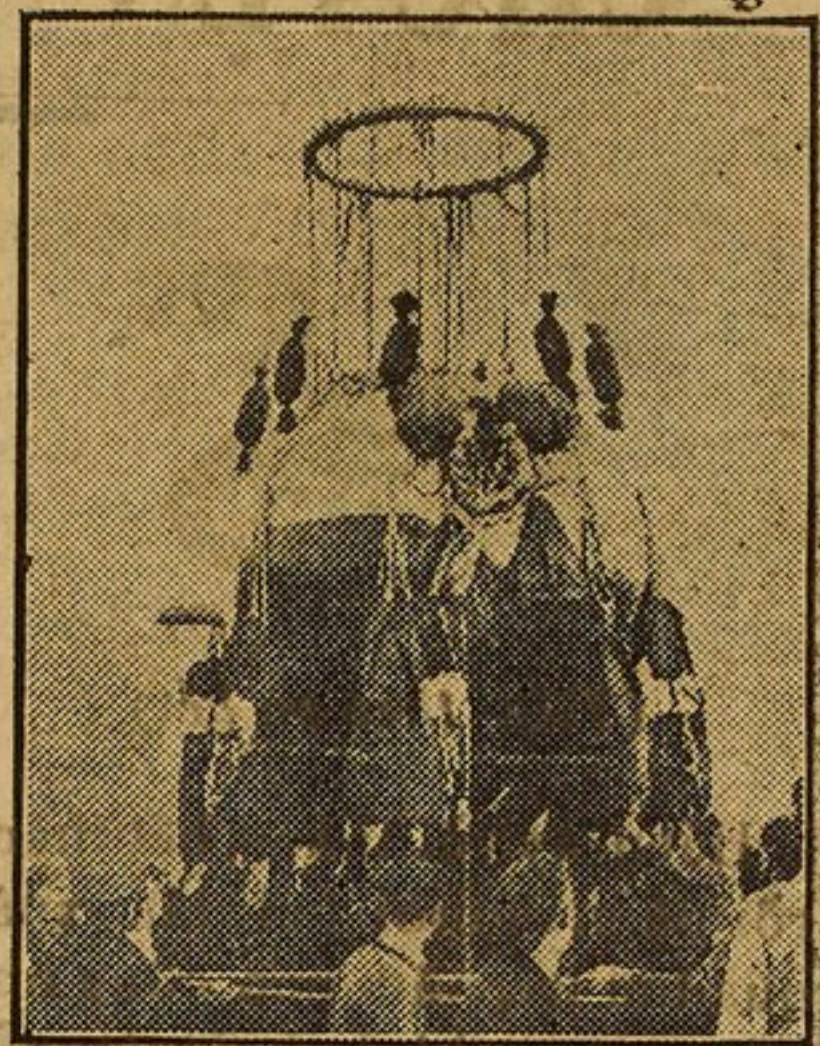
LÊ VĂN TRU'ÔNG

DENTISTE

de la Faculté de Médecine de Paris
ancien élève de l'Ecole Dentaire et
de Stomatologie de Nantes.
Ex-Assistant au laboratoire Muni-
cipal d'Hygiène de Nantes.

Cuộc bay cao 15.000 thước

Vợ chồng giáo-sư Jean Piccard
vừa rồi lại ngồi khinh khi-cầu
mà bay lên không trung trước
40.000 người tại Détroit hồi 11
giờ 3 phút trưa.

Khinh-khi-cầu lúc sửa soạn bay lên.

Khí-cầu bay lên rất mau, có
bị trận gió lớn nên lơ lửng
một lúc.

Khí-cầu ấy chứa được 16.990
thước khối.

Tới 15 giờ 45 kể đó vợ chồng
giáo-sư hạ xuống ở Cadiz
(Ohio) sau khi đã bay cao
15.000 thước.

Sau vụ lộn xộn ở Êt-banh

Ở địa - phương Langreos,
hôm 22 Octobre có một trái
nổ nổ làm cho chết 32 người
linh và bị thương khá đông.

Trái nổ ấy của bọn làm loạn
bỏ lại mà người ta chớ về
Oviedo, nửa đường thì nổ.

Nhứt-bồn thất mùa

Năm nay Nhứt-bồn thất mùa
lúa. Theo số tổng-kê thì kém
năm ngoái gần 30 phần trăm.

Không rõ có nhờ đó lúa xứ
ta bán chạy mà lên giá không?

Ai là người yêu mến

TÂN-VĂN xin cử-động

cho nó có nhiều độc-giá

:: :: mua năm :: ::

HÃY ĐOÁN CHO BIẾT SỰ MUỐN CỦA CHÚNG NÓ

Hãy thử cho
chúng nó uống thuốc
THỐI - NHIỆT - ĐƠN
CỦA NHÀ THUỐC

THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG

Là món thích hạp
của chúng nó
Để giải nhiệt, khử phong,
huột huyết, hành khí
RẤT HIỆU NGHIỆM

Mua thuốc luôn luôn
nhớ nài cho phải của
bồn-hiệu.

Nhà thuốc THIÊN-HÒA-ĐƯỜNG - Cholon

HỘI ĐUA ngựa Saigon

Các điều-lệ mới sửa đổi
Trong lúc mùa mưa ngựa lập, hội nghị đua 2 tuần lễ để sắp đặt lại mùa đua ngựa lớn, sẽ khởi sự cho các ông chủ ngựa đăng tên ngựa ngày 6 Novembre tới đây.

Theo hội khùng-hoảng nên bàn trị-sự hội đua ngựa năm nay định bớt tiền của mỗi con ngựa ăn nhứt mà đem xuống cho con ngựa về hạng tư, để giục lòng các ông chủ ngựa và làm tiền cổ lưá cho các con ngựa dõ. Nour thể mấy ông có nuôi ngựa không thể ăn nhứt nhĩ, cũng có thể về ba tư thì đỡ tốn tiền đàng, chắc năm nay mỗi độ ngựa sẽ có nhiều ngựa dự đua hơn năm rồi.

Từ nay cho tới hết tháng chạp tây, hội định mỗi kỳ đua có 6 độ, ra giềng sẽ thêm vào 1 độ nữa là 7 độ như mọi năm.

Cách mấy tháng nay hội có mua giùm ở bên Ả-rập (Arabe) 16 con ngựa cái cho các ông chủ ngựa ở đây và 3 con ngựa đực rất giống Ả-rập cho sở nuôi ngựa giống ở đây. Đến ngày 12-11-34 sẽ qua tới.

Hội định ra giềng sẽ cho đám ngựa cái Ả-rập này đua với nhau, cách 1-2 tuần là có 1 độ. Như vậy thì mùa đua năm nay sẽ có nhiều hạng ngựa ra đua hơn mấy năm trước.

Kể từ nay cho đến đầu năm tây, hội cho những ngựa lập hạng nhì và hạng ba ra đua với nhau chỉ có 4 độ 1.200 thước là : 1 độ tron (Spécial) 1 độ bán và 2 độ chấp. Ra giềng có lẽ hội sẽ cho thêm mỗi kỳ 1 độ ngựa lập hạng nhứt hay là ngoại hạng.

Có nhiều ông chủ ngựa lấy làm phàn nàn sao Bàn-hội Đua-ngựa năm nay lại bắt mấy con ngựa đua lập 3 tuổi mùa này, nếu do lên hạng C thì phải chịu 4 tuổi.

Như vậy thì còn chi là công bình, vì trong đó có nhiều con chưa đầy 3 tuổi nữa. Mấy con ngựa đực thì có thể nghỉ đua một mùa để chờ cho nó đúng 4 tuổi. Còn mấy con ngựa cái đều phải chịu lỗ mất hết một mùa đua.

Hội làm như vậy ắt năm nay sẽ không có đủ ngựa C 3 tuổi để đua với nhau, vì ngựa C 3 tuổi đã ra đua lập hết rồi.

THE THAO

Khoản này có nhiều ông chủ ngựa lập yêu cầu, xin Bàn-hội Đua-ngựa nhứt là ông Phan-Minh xét kỹ mà sửa đổi lại y như mọi năm.

Về phần mấy ông chủ ngựa và nài, hội cho hay rằng, những ngựa nào ra đua kỳ đầu, năm 11-11-34 và nài cỡi phải xin do cùng là đóng giấy vượt giấy nài trước ngày đua mới được.

Số báo sau tôi sẽ biên hết các con ngựa mới do trong 2 kỳ rồi, có nhiều con ngựa lại thiệt tốt cho bà con biết.

(Còn nữa) QUANG-MINH

Đá banh

Tại vườn ông Thương
NGÀY CHÚA NHẬT 28 OCTOBRE
Vitoria đá với Royal Club de Pnom-Penh.

Ten nít

Cúp « Huỳnh-văn-Giao »
Có hai tuần nay số người dự tranh cúp « Huỳnh-văn-Giao » đã đánh nhau. Hiện giờ bên đánh đơn chỉ còn 6 người : Tri, Sáu và Vũng ; Thành, Cho và Thường.

Chúa nhật 28 Octobre mới biết ai đi tới độ chung kết.

Trong số 6 người này có 3 người người ta để ý hơn hết là Tri (C. S. A.) Vũng và Sáu. Chắc Tri sẽ đoạt được giải.

— Có người hỏi tiệm hớt tóc XUÂN - CHUÔNG ở góc đường Obier và G. Guynemer dọn đi đâu mất ?

— Thưa, không đi đâu xa, dời về bên cạnh nhà cũ, cách một căn phố. — Chúng tôi đã chỉnh dọn lại rất sạch sẽ, mát mẻ, hợp vệ-sinh. Thợ rất cần mẫn. Đủ các thứ đầu thơm, mà giá chỉ có 0\$10.

Xin quý khách yêu mến bấy lâu, chiếu cố giùm cho. Rất đội ơn.

XUÂN-CHUÔNG
123, George Guynemer

Chim-Oanh

Mỗi đêm, quý bà, quý ông đi đến Chim Oanh (ngang gare Euniac Chợ-mới Saigon) thì đáng : vui tai, đẹp mắt, ngon miệng.

Vui tai : Vì tiếng đàn, giọng ca thắm-trầm huyền-diệu của giảng đàn ca của M. Nguyễn-văn-Tĩnh.

Đẹp mắt : Vì Chim-Oanh sắp đặc trang hoàn, sạch sẽ, mát mẻ, quý khách lui tới dập dềnh.

Ngon miệng : Vì đồ ăn uống làm thật ngon. Sớm mai có hủ-tiểu Nam vang là món đồ điểm tâm đặc-biệt của Chim Oanh.

CHIM-OANH kính mời

Lắm cầu-tướng xứ ta còn thiếu tư-cách về thể-thảo

Nói đến tư-cách người hám-mô thể-thảo ở xứ ta, nhứt là môn đá banh tròn, nhiều người phải ngậm ngùi thương tiếc cho nền thể-thảo ta vì số người ấy mà không được vững chãi đi chăng ?

Môn đá banh tròn ở xứ ta ngày nay nếu nói là tiến-bộ thì sự ấy e quá đi một chút, chớ nói mở mang thì đúng lắm. Ngày nay hội banh trong xứ thật nhiều, bao nhiêu đó tỏ cho ta được biết rằng người hám-mô thể-thảo, rõ thể-thảo giúp ích cho sức khỏe, được đông lắm.

Hội banh thì nhiều, người chơi banh cũng lắm, nhưng thử hỏi số người rõ cái ý nghĩa tiến-túy của thể-thảo ra làm sao, tư-cách người chơi thể-thảo phải thế nào, tôi tưởng, số đó ít lắm.

Ái đã từng đi xem những trận đấu-cầu ở đây, ái đã từng để ý quan-sát các đội banh ở đây, đều được lãnh-hội nó ra thể nào rồi vậy.

Cầu tướng ở xứ ta mỗi khi tranh sự giỏi dở nhau trên sân lại thường xem nhau như là nghịch đầu mấy mươi đời rồi vậy. Họ xem trường vận-dộng không khác nào trường huyết chiến. Xáp nhau giành banh thì lại dõ ngôn giết nhau, nào là thút cùi chỏ, nhấn mũi giày vào ống cẳng bên nghịch. Cái cử chỉ ấy ta được rõ thấy lúc một bên nào thua, chiến iương lại không lo rán gỡ, mà trái lại họ chơi xấu để trả thù !

Nói cho phải, cũng may, cho số người này ngày nay cũng bớt đi được chút ít nhưng ta không lấy thể làm mừng, phải bỏ tuyệt dứt hẳn đi mới được.

Ở đây, đội banh nào mà tránh khỏi được cái tánh xấu ấy thì công chúng họ yêu mến lắm. Tôi xin giới thiệu một hội banh ở đây mà được công chúng thương hơn hết trong số hội banh thật-thà, chơi thể-thảo vì thể-thảo, là hội banh Giadinh (Etoile de Giadinh).

Hội banh này nhờ chiến tướng có tư-cách mà đầu gặp khi thất bại công chúng vẫn không phàn nàn, mà còn thương tiếc khuyến khích nữa là khác.

Chớ chi hội banh nào có tiếng là chơi xấu đều noi gương như vậy hết thì làm gì

nền thể-thảo ở xứ ta không tiến-bộ, không có tên tuổi với nước ngoài.

Đã vậy lại còn một hạng người chơi thể-thảo vì nhân sanh. Hạng người này nay ở hội này, mai sang hội khác không trung-thành với một lá cờ nào cả, hội nào « mua » mất, thì theo hội đó.

Nền thể-thảo ở xứ ta mà còn những cái thói tệ ấy thì tôi tưởng, đầu số hội banh ở tây nhiều như nấm mọc mùa mưa, cũng quyết không phải là một cái triệu-chứng khả-quan.

Bao giờ cái phẩm nó cũng quý, chớ cái lượng không ai cần.

— Y M —

Banh dài

Tuần rồi hội tuyển Saigon thắng rất đậm hội banh dài Bangkok (2-0). Thắng được đây là nhờ đội banh Saigon đồng sức, còn bên nịch thi chỉ có một vài người xuất sắc thôi, đã vậy họ lại bị đi đường mệt phọc nữa.

Số tiền thân bữa đó có tới 1.500 bạc.

Thấy được thiên-hạ hoan-nghinh trận banh này nên hội-trưởng hội Cercle ở đây đã gửi thư qua Singapour thương thuyết hội banh dài bên ấy sang đây. Rồi, không chừng hội banh tuyển đã thắng đội banh Bangkok sẽ sang qua bên Xiêm đăng tái-chiến.

Excellents produits azotés

Ba chữ trên đây của sở phân-chất nhà nước chứng nhận cho món nước bồng cá lóc của tiệm Thanh-Thanh phát hành, tưởng ai cũng biết một món đồ ăn nhiều đạm chất là món ăn rất bổ, mà chiều theo con số phân-chất thì chất bô trong nước bồng cũng xấp xỉ với chất-bô ở trong sữa đều là 9,25. / huống chi nó là một món đồ ăn hoàn toàn nội-hóa, nếu ai biết cái giá-trị của nó thì 0\$50 một hộp cũng chẳng lấy gì làm đắt, dầu là trong buổi kinh-tế khó khăn.

Có gởi bán các tiệm buôn Annam ở Nam-vang và Soai-riêng.

T. B. — Muốn chiều lòng bạn hàng, chúng tôi có bao riêng từng gói nhỏ bán lẻ 0\$10 để cho bạn hàng mua ăn thử cho biết.

Bán sỉ có giá riêng: xin do Thanh-Thanh 120, Bd. de la Somme, Saigon.

Suộm Sỏi

Tranh vô-dịch ten-nít trên sân lợp ở Londres

Tuần rồi tại sân lợp Quenns. Club ở Londres có cuộc tranh vô địch quốc-tế về môn ten-nít trên sân lợp (Courts convertis).

Đánh độ bán kết Borotra (Pháp) ăn David Jones (Mỹ) 10-8-, 6-3, 6-3, Austin (Anh) thắng Preen (Đức) 6-3, 6-1, 6-3.

Đánh chung-kết Austin ăn Borotra 6-2, 4-6, 6-0, 6-8, 6-2, 6-2 mà đoạt giải.

Độ chung-kết đàn-bà, cô King ăn cô Hardwicke 6-1, 4-6 6-2.

Bài « Nghề võ Annam » của Tinh-Đầu số sau đăng tiếp.

Tranh vô địch năm 1934-35

(1er série)

NGÀY CHÚA NHẬT 28 OCTOBRE

Tại vườn ông Thương
15 giờ 15.

G. A. Cholon với A. E. T.
Trọng tài : M. Lagnioni

NGÀY 1er NOVEMBRE
Tại vườn ông Thương
15 giờ 15.

Auto Hall với Police Sport
Trọng tài : M. Trung
16 giờ 30.

Stade militaire với Cercle Sportif
Trọng tài : M. Heger

Tại sân Saigon Sports
15 giờ 15.

Giadinh với A. E. T.
Trọng tài : M. Thọ
16 giờ 30.

Saigon Sport với C. A. Cholon
Trọng tài : M. Michaud

Tại sân Renauet (Cholon)
15 giờ 15.

Jean Comle với Lucia
Trọng tài : M. Tân
16 giờ 30.

Stella với Victoria
Trọng tài : M. Pétrelluzzi

Tranh vô địch

(2e série)

Tại sân Citadelle
15 giờ 15.

Shell Club với Lucia B
Trọng tài : M. Tài
16 giờ 30.

Giadinh B với Saigon-Sport B
Trọng tài : M. Bouffier

Tại sân Police
15 giờ 15.

C. A. Cholon B với Electro
16 giờ 30.

Diamond d'Urville với Stella B
Trọng tài hai trận này :
M. Weil

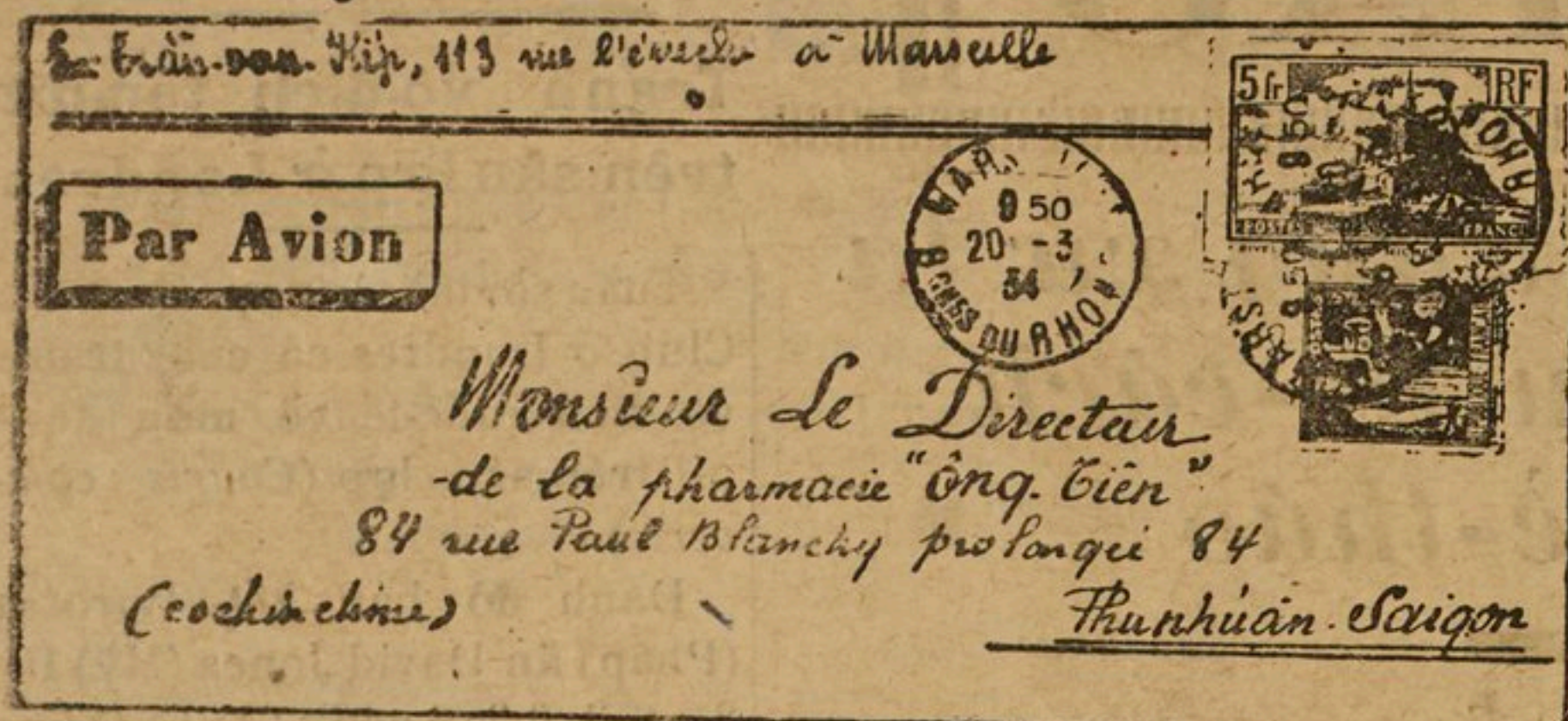
Người ANNAM

nên hút thuốc

“TAM-KY”

Lần thư nhất TẠI PHÁP-QUỐC

Marseille le 19 Mars 1934

Chưa ông.

Hãy tàu rồi tôi có nhận được 20 hộp thuốc
kính bác đã ứng hoàn của ông, sau khi dùng thì đồng bào
mình bây giờ hoàn toàn khỏe lại.

Bệnh của tôi từ 10 năm nay, chữa thì uổng công
không khỏi, và một năm hay là 2, 3 tháng cũng có
như thuốc đến lo nghĩ, nhiều tiền lại thấy tiền của
bản cũng có như mất, làm như tôi chỉ là một
mười lăm, cũng có khi là ba bốn năm, mà mục đích cũng
mình cả đến đau ốm, như thế này. Khi đến, đau cả thất
đường. Nhờ dùng mấy hộp thuốc của ông đến nay mới
chờ là bình hết, trong người khá nhiều. Chợt ý trong
sao này. Nhờ các thầy thuốc thì tôi dùng thuốc này cũng
khỏi. Dùng như vậy, nhiều ông bạn và tôi đang trong
thuốc ông dùng thì tôi cho tuyệt vời. Bây giờ ông đang
thở mới lấy này cho tôi, tôi qua tin 30 hộp nữa.

Chức ông mau tôi phát.

Trần Văn Hiệp

83 rue L'Évêque à Marseille Bouches

Đây là bức thư ở Marseille gửi về bằng máy bay,
chúng tôi không sửa đổi thêm bớt chút nào, để ý nguyên
văn chụp hình để khuôn in ra đây cho quý ngài biết rõ,
tin chắc thuốc SƯU-ĐỘC BẮC ỨNG HOÀN gồm trị các chứng
bệnh phong tình cứng hiệu là dường nào. Bệnh nặng, bệnh
nhẹ, lâu mau thể mấy dùng cũng dứt tuyệt.

Có bán tại Nguyễn-thị-Kính Saigon, 41 Bd Tổng-đốc-
Phương Cholon, Huỳnh-Trí và Trường-Xuân Cao-miễn, Hồ-
văn-Ba, Qui-nhơn, Nguyễn-văn-Đức Hà-nội và khắp Đông-
Pháp nơi nào ĐẠI-LÝ nhà thuốc ÔNG TIÊN thì có bán.

Nhà bảo sanh « HỒNG PHÚC »

75, Rue Mac-Mahon - SAIGON - 75
(Ngang số Trường-tiền)

Chủ-nhơn: Cô PHẠM - THỊ-HỒNG

Tốt-nghiệp khoa (hộ - sanh trường Y-học Đông - lương Hanoi
đã làm việc nhà-nước lâu năm).Các quan Chánh sở Vệ-sanh, Tuần-thành đã công-nhận nhà bảo
sa nh này dùng vào việc nhất trong các nhà bảo-sanh tư tại Saigon

Có quan thầy trông nom

Mỗi ngày từ 10 giờ tới 11
giờ và 16 giờ tới 17 giờ,
quan thầy đến thăm bệnh và
chỉ thuốc cho quý bà nào
sanh rồi hoặc còn đương có
thai mà bệnh.

Quý bà có thai gần ngày
hoặc có bệnh gì xin cứ lại
cùng tôi thăm giùm.

Thống nhất của nhà bảo-sanh

Hàng nội hóa và công nghệ của ta có những gì?

Quý vị đồng bào muốn biết
hàng nội-hóa và công-nghệ của
ta, xin mời quý vị lại nhà tư
lựa PHÚC - THỊNH ở số 49 E
đường Colonel Grimaud Saigon.

Có trữ sẵn rất nhiều các thứ
hàng bác, để bán sỉ cho các
người mua buôn, và bán lẻ
đều được giá thiệt rẻ không
dâu bằng.

Có lò nhuộm hàng đủ các
màu tân thời theo hóa học rất
tài tình, tiên công tính thiệt
hạ. Các nhà buôn đem hàng
nhuộm sẽ tính giá riêng.

Có lãnh tây ô và nhuộm lại
các quần áo tây, và quần áo
ta cũ. Các đồ bằng tussor soie
hay bằng lụa, bận lâu bị vàng
có thể làm trắng lại như mới.

Quý vị ở lục tỉnh muốn hỏi
việc mua bán hay lấy kiểu
hàng, xin viết thư cho M.
Hoàng - kim - Phúc 49 E rue
Colonel Grimaud Saigon.

Độc TÂN-VĂN xin so sánh

với các báo khác, từ nội

dung tới hình-thức

từ hình-thức

tới tôn chỉ của mỗi

tờ như vậy mới thấy rõ

cái giá-trị của TÂN-VĂN

LA

PHARMACIE CENTRALE

J. MUS

Đường Catinat - số 195-197-199-201 - Saigon

.....

Lấy làm hân hạnh cho quý khách hay rằng: Kể
từ ngày nay đã dọn dẹp hẳn hoi nơi quyền
của ông

R. BONNIOT

Ex-Interne des Hôpitaux de Paris
Pharmacien de la Faculté de Paris

« Thương-cuộc Đại-dược-phòng » kêu là Phar-
macie MUS, sẽ hết lòng tiếp rước mỗi hàng người
Nam.

Quý-khách sẽ được toại lòng vì thuốc của bôn-
hiệu là tốt nhất hạng.

Nhờ kho trữ thuốc của bôn-hiệu sắp đặt theo
kiểu kim-thời, nên mấy món hàng của bôn-hiệu
đều được toàn hảo.

Nhờ cách buôn bán nhậm lệ, nên mỗi kỳ tàu đều
có thuốc lại, và toàn là thuốc mới cả.

Bôn-hiệu sẽ hết sức làm cho quý khách vừa ý vì
đó là cách rao hàng của bôn-hiệu.

Bôn-hiệu kính mời.

R. Bonniot

Nhứt hạng bảo-chế y-sanh

Dạy Chạm Nhung Cho Màu Khỏi Mưa

Trường Nữ - công Thanh -
Tâm muốn cho chị em phụ-nữ
thêm về khoa mỹ-thuật, chạm
nhung, chạm cây, chạm da,
chạm gỗ, làm bông trên satin.
Nên kể từ ngày nay chị em ai
muốn học các khoa trên đây,
trường dạy tính giá thật nhẹ và
cho luôn màu khỏi tốn tiền
mua. Trường có rước bà Lê-
thị-Ann ở Mỏ-cây, bà Lê-nguyên-
Đáng ở Gò-vấp chuyên môn
dạy làm mứt bông du đủ, bánh
bông đường, bánh kẹp trắng,
mứt gừng, mứt thơm chín
lắm trắng.

Quý cô ai thương tái mền đức
hai bà xin mời lại trường Thanh-
Tâm số 227-229 đường Gallieni
hai bà rất vui mừng tiếp rước.

CÙ - LÀ CÙ - LÀ CÙ - LÀ

Dầu CÙ-LÀ Thoại-Dư-Đường, trị bá chứng mau chóng không thứ nào sánh bằng. Hãy coi chừng cho kỹ, hiệu câu
chứng con « SU-TỬ » đứng trên trái đất. Các tiệm thuốc, các nhà gare và mấy tiệm ngoài đều có trữ bán. Giá 0\$10 một thố.

THOẠI-DƯ-ĐƯỜNG
133. Rue de Paris - CHOLON